

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 87.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine

Hercegbosanska županija

SKUPŠTINA

Broj: 01-02-42.2/13

Livno, 12. lipnja 2013. godine

Predsjednik Skupštine

Stipo Pelivan v.r.

Na temelju članka 26. Ustava Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 3/96., 9/00., 9/04. i 10/05.) i članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 8/03., 14/03., 1/04., 6/05., 11/06. i 5/08.), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici dana 12. 06. 2013. godine donijela je

ZAKON

o sigurnosti prometa na cestama u Hercegbosanskoj županiji

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju: temeljna načela međusobnih odnosa i ponašanja sudionika u prometu i drugih subjekata u prometu, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati ceste glede sigurnosti prometa na cestama, pravila prometa na cestama, sustav prometnih znakova i znakova koje daju ovlaštene osobe, dužnosti u slučaju prometne nezgode, podučavanje kandidata za vozača, uvjeti za stjecanje prava upravljanja motornim vozilima, polaganje vozačkih ispita, uvjeti za uređaje i opremu vozila, dimenzije, ukupna masa i osovinsko opterećenje vozila, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati vozila u prometu i rad strukovnih organizacija u Hercegbosanskoj Županiji (u daljnjem tekstu: Županija), te druga pitanja iz oblasti sigurnosti prometa na cestama na teritoriju županije.

Članak 2.

- (1) Županijska tijela i tijela jedinice lokalne uprave i samouprave u gradovima i općinama (u daljem tekstu: ovlaštena tijela) osigurat će provedbu ovog Zakona i u sklopu svoje nadležnosti donosit će opće

i pojedinačne akte i poduzimati druge potrebne mjere za njegovu dosljednu provedbu.

- (2) Kontrolu i reguliranje prometa na cestama u Županiji obavljaju policijski službenici Uprave policije Ministarstva unutarnjih poslova Kantona 10 (u daljnjem tekstu: ovlaštene osobe).
- (3) U blizini škole preventivno reguliranje prometa mogu obavljati i školske prometne patrole, u prisustvu policijskih službenika iz stavka (2) ovoga članka.
- (4) Bliže odredbe o načinu formiranja i radu školskih prometnih patrola propisuje Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: tijelo mjerodavno za obrazovanje županije).

Članak 3.

- (1) Sudionici u prometu dužni su poštivati odredbe ovoga Zakona i druge propise iz područja sigurnosti prometa na cestama, razvijati humane odnose među ljudima radi zaštite zdravlja i života drugih osoba, a naročito djece, invalida, starih i nemoćnih osoba, i brinuti o zaštiti životne sredine.
- (2) Sudionici u prometu ne smiju ometati promet, oštećivati cestu, objekte i opremu na cesti.

Članak 4.

- (1) Ceste namijenjene za promet moraju biti prilagođene za siguran i nesmetan promet te odgovarati osnovnim uvjetima propisanim ovim Zakonom, a poduzeća i javne službe koje održavaju javne ceste ili im je povjereno održavanje javnih cesta moraju ih održavati tako da se na njima u svim uvjetima može odvijati siguran i nesmetan promet.
- (2) Poduzeća, javne službe i druga tijela koja brinu o cestama i održavaju ih dužni su organizirati i trajno kontrolirati stanje i održavanje javnih cesta, objekata, prometne signalizacije i opreme na cestama radi sigurnog i nesmetanog prometa.
- (3) Poduzeća i javne službe iz stavka (1) ovoga članka dužna su pravodobno otklanjati sve nedostatke uslijed kojih na određenim mjestima dolazi do prometnih nezgoda.
- (4) U slučaju pretrpljene štete uslijed neodgovarajućeg održavanja javnih cesta, vjerov-

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

nik se namiruje sukladno Zakonu o cestama.

Članak 5.

- (1) Poduzeća, obrazovne organizacije, ustanove i druge pravne ili fizičke osobe koje školuju ili podučavaju kandidate za vozače motornih vozila dužna su izvoditi poduku na način koji će osigurati da kandidati nauče i usvoje pravila prometa i etiku u prometu, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za sigurno sudjelovanje u prometu na cestama.
- (2) Radi zaštite života i zdravlja djece, škole, vrtići i druge ustanove u kojima se realizira odgojno-obrazovni rad sa djecom, kroz nastavne planove i programe organiziraju pripremu djece za sudjelovanje u prometu.

Članak 6.

- (1) Poduzeća, ustanove i druge pravne ili fizičke osobe kada proizvode, održavaju, popravljaju ili preuređuju vozila i puštaju u promet vozila, uređaje, rezervne dijelove i opremu za vozila dužna su vozila, uređaje, dijelove i opremu proizvoditi, puštati u promet, održavati, odnosno popravljati prema uvjetima propisanim za sigurno sudjelovanje vozila u prometu na cestama.
- (2) Pojedinačno proizvedena, preuređena ili u većem opsegu popravljana vozila prije puštanja u promet moraju biti certificirana u ovlaštenoj organizaciji koja obavlja certificiranje vozila.
- (3) Postupak certificiranja vozila vršit će se sukladno pravilniku iz članka 6. stavka (3) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

Članak 7.

Poduzeća, ustanove, pravne ili fizičke osobe i druga tijela koja posjeduju vlastita vozila dužna su brinuti o tomu da vozači njihovih vozila ispunjavaju propisane zdravstvene i druge uvjete za sigurno upravljanje vozilima i da osiguraju da njihova vozila budu ispravna, te da imaju propisane uređaje i opremu.

Članak 8.

- (1) Promet na javnoj cesti može se ograničiti ili zabraniti samo kada je to nužno radi:

spriječavanja ili otklanjanja opasnosti za sudionike u prometu, spriječavanja oštećenja javne ceste

- (2) Postupak i uvjete za ograničenje i zabranu iz stavka (1) ili izvođenja radova na javnoj cesti ili radi održavanja športskih i drugih priredbi ili aktivnosti na cestama ovoga članka utvrdit će ovlaštena tijela, sukladno valjanim propisima.

Članak 9.

Pojedini izrazi koji se rabe u ovome Zakonu imaju sljedeća značenja:

- (1) **autobus** je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima više od osam sjedala;
- (2) **autocesta** je javna cesta posebno izgrađena i namijenjena isključivo za promet motornih vozila, koja je kao autocesta označena propisanim prometnim znakom, koja ima dva fizički odvojena kolnička traka za promet iz suprotnih smjerova, s po najmanje dva prometna traka i trakom za zaustavljanje vozila u nuždi, bez križanja s poprečnim cestama i željezničkim ili tramvajskim prugama u istoj razini i u čiji se promet može uključiti, odnosno isključiti samo određenim i posebno izgrađenim priključnim javnim cestama na odgovarajući kolnički trak autoceste;
- (3) **bicikl** je vozilo koje ima najmanje dva kotača i koje se pokreće isključivo snagom vozača;
- (4) **biciklistička staza** je izgrađena prometna površina namijenjena za promet bicikala i mopeda, koja se proteže uzduž kolnika i koja je od njega odvojena i označena propisanim prometnim znakom;
- (5) **biciklistički trak** je dio kolnika namijenjen za promet bicikala i bicikala s motorom, koji se proteže duž kolnika i koji je označen uzdužnom crtom na kolniku;
- (6) **brza cesta** je javna cesta namijenjena za promet isključivo motornih vozila, s jednim ili dva razdvojena kolnička traka, koja ima sva raskrižja u dvije ili više razina s poprečnim cestama i drugim prometnicama (željezničkim ili tramvajskim prugama), u pravilu, nema zaustavnih trakova i koja je kao takva označena propisanim prometnim znakom;
- (7) **Centralni registar** je evidencija o svim vozačima i vozilima;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (8) **cesta** je svaka javna cesta i nerazvrstana cesta na kojoj se odvija promet;
- (9) **cesta rezervirana za promet motornih vozila** je javna cesta kojom mogu prometovati samo motorna vozila i koja je kao takva označena propisanim prometnim znakom;
- (10) **četverocikl** je motorno vozilo na četiri kotača s masom neopterećenog vozila manjom od 400 kg, bez mase baterije kod električnih vozila, i čija najveća neto snaga motora ne prelazi 15 kW;
- (11) **europsko izvješće o prometnoj nezgodi** je propisani obrazac koji sudionici u prometnoj nezgodi popunjavaju nakon prometne nezgode;
- (12) **inozemna vozačka dozvola** je vozačka dozvola i međunarodna vozačka dozvola koju je izdalo mjerodavno tijelo strane države;
- (13) **instruktor vožnje** je osoba koja je stekla uvjete da izvodi osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom;
- (14) **ispitivač** je osoba koja je stekla uvjete da provodi ispitivanje iz poznavanja- propisa o sigurnosti prometa na cestama ili iz upravljanja motornim vozilom;
- (15) **javna cesta** je površina od općeg značenja za promet, koju svatko može slobodno koristiti pod uvjetima određenim zakonom i koju je mjerodavno tijelo proglasilo javnom cestom, kao i ulica u naselju;
- (16) **kolona** je niz od najmanje tri vozila (osim bicikla, traktora, radnog stroja i zaprežnog vozila) koja su zaustavljena na cesti ili se na bliskoj međusobnoj udaljenosti kreću istim prometnim trakom u istome smjeru, pri čemu su brzina kretanja vozila i postupanja vozača međusobno uvjetovani i između kojih bez ometanja ne može ući drugo vozilo;
- (17) **kolnik** je dio površine ceste namijenjen prvenstveno za promet vozila;
- (18) **kolnički trak** je uzdužni dio kolnika namijenjen za promet vozila u jednome smjeru s jednim ili više prometnih trakova;
- (19) **kontrolor tehničke ispravnosti** je osoba koja je stekla uvjete da na stranici tehničkog pregleda obavlja kontrolu tehničke ispravnosti vozila;
- (20) **laka prikolica** je priključno vozilo čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;
- (21) **laki četverocikl** je motorno vozilo s četiri kotača i s masom neopterećenog vozila manjom od 350 kg, bez mase baterije kod električnih vozila, čija najveća brzina nije veća od 45 km/h i čiji radni obujam nije veći od 50 cm³ ili čija najveća snaga nije veća od 4 kW kod ostalih motora, ili čija najveća trajna snaga nije veća od 4 kW kod elektromotora;
- (22) **laki motocikl** je motorno vozilo s dva kotača ili s tri asimetrično postavljena kotača (s bočnom prikolicom) čiji je obujam motora veći od 50 cm³ i ne prelazi 125 cm³, a snaga motora ne prelazi 11 kW i koji na ravnoj cesti može razviti brzinu veću od 45 km/h;
- (23) **licenca** je javna isprava koju je izdalo mjerodavno tijelo i kojom se dokazuje ispunjavanje propisanih uvjeta i izučenost za obavljanje određenih poslova iz područja sigurnosti prometa;
- (24) **lokalna cesta** je javna cesta koja povezuje naselja na teritoriju općine ili koja je od značenja za promet na teritoriju općine;
- (25) **magistralna cesta** je javna cesta koja povezuje veće gradove i važnija gospodarska područja u Bosni i Hercegovini i koja se nadovezuje na mrežu odgovarajuće kategorije cesta sa susjednim državama;
- (26) **manja materijalna šteta** je šteta u prometnoj nezgodi nastala na vozilu na kojem nisu oštećeni vitalni dijelovi i sklopovi i koje se može samostalno kretati na cesti;
- (27) **masa vozila** je masa praznoga vozila s punim spremnikom goriva i priborom i opremom predviđenim za vozilo;
- (28) **međunarodna vozačka dozvola** je javna isprava koju izdaje ovlaštena organizacija na temelju nacionalne vozačke dozvole te države;
- (29) **mijenjanje prometnog traka** je prelaženje vozilom iz jednog u drugi prometni trak za promet u istome smjeru radi prestrojavanja ili dopuštenog bržeg kretanja
- (30) **mimoilaženje** je prolaženje vozilom pokraj drugoga vozila koje se istim; kolnikom kreće iz suprotnoga smjera;
- (31) **moped** je motorno vozilo s dva kotača čiji radni obujam motora nije veći od 50 cm³, a snaga kod električnih motora ne prelazi 4 kW, ili na tri kotača čija radna zapremina motora nije veća od 50 cm³ ili snaga motora kod motora s unutarnjim izgaranjem i električnih motora nije veća

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- od 4 kW i koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu veću od 45 km/h;
- (32) **motocikl** je motorno vozilo s dva kotača ili s tri asimetrično postavljena kotača (s bočnom prikolicom), čiji je radni obujam motora veći od 125 cm³ i koje na ravnoj cesti može razviti brzinu veću od 45 km/h;
- (33) **motokultivator** je vozilo na motorni pogon s jednom ili dvije osovine i pogonskim motorom do 12 kW, konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi oruđa za razne poljoprivredne radove;
- (34) **motorno vozilo** je vozilo koje se pokreće snagom vlastitog motora i koje prvenstveno namijenjeno za cestovni prijevoz osoba ili tereta, ili za vuču priključnog vozila, osim vozila koja se kreću po tračnicama i pomoćnih pješačkih sredstava;
- (35) **najveća dopuštena masa** je masa vozila zajedno s njegovom nosivošću;
- (36) **naselje** je prostor na kojem se redovi ili skupine zgrada nalaze s jedne ili s obje strane ceste, dajući mu izgled ulice, i čije granice određuje nadležno tijelo za upravljanje cestama prometnim znakovima za označavanje naseljenih mjesta;
- (37) **nerazvrstana cesta** je površina koja se koristi za promet prema ma kojoj osnovi i koja je dostupna većem broju raznih korisnika (seoski, poljski i šumski putovi, putovi na nasipima za obranu od poplava, prostori oko benzinskih crpki, parkirališta i si.);
- (38) **nosivost** je dopuštena masa do koje se vozilo smije opteretiti prema deklaraciji proizvođača vozila;
- (39) **obilaženje** je prolaženje vozilom pokraj zaustavljenog ili parkiranog vozila ili drugoga objekta koji se nalazi na prometnom traku kojim se vozilo kreće;
- (40) **obilježeni pješački prijelaz** je dio površine kolnika namijenjen za prelaženje pješaka preko kolnika, obilježen oznakama na kolniku i odgovarajućim prometnim znakom;
- (41) **oldtimer (starodobno vozilo)** je motorno vozilo proizvedeno prije 30 i više godina, koje je radi njegovanja povijesnih naslijeđa i tehničke kulture sačuvano ili ponovo sastavljeno u izvornom obliku;
- (42) **osovinsko opterećenje** je dio ukupne mase vozila koja se preko osovine vozila prenosi na vodoravnu podlogu u stanju mirovanja vozila;
- (43) **parkiranje vozila** je prekid kretanja vozila dulji od pet minuta, osim prekida koji se čini da bi se postupilo prema znaku ili pravilu kojim se regulira promet;
- (44) **pješačka zona** je uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka u kojoj je dopušteno kretanje motornih vozila s posebnim odobrenjem;
- (45) **pješački otok** je uzdignuta ili na drugi način obilježena površina koja se nalazi na kolniku i koja je određena za privremeno zadržavanje pješaka koji prelaze preko kolnika ili ulaze u vozilo i izlaze iz vozila javnoga prometa;
- (46) **pješak** je osoba koja sudjeluje u prometu, a ne upravlja vozilom, niti se prevozi u vozilu ili na vozilu, osoba koja vlastitom snagom gura ili vuče vozilo, ručna kolica, dječje prijevozno sredstvo, bicikl, bicikl s motorom ili pokretna kolica za nemoćne osobe, osoba u pokretnom stolcu za nemoćne osobe koju pokreće vlastitom snagom ili snagom motora, ako se pritom kreće brzinom čovječjega hoda, kao i osoba koja klizi klizaljčkama, skijama, saonicama ili se vozi na koturaljkama;
- (47) **pločnik** je posebno uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka koja nije u istoj ravnini s kolnikom ceste ili je od kolnika odvojena na drugačiji način;
- (48) **polukružno okretanje** je okretanje vozila za 180 stupnjeva, u odnosu na dotadašnji smjer kretanja, radi uključenja u suprotni tok prometa;
- (49) **poluprikolica** je priključno vozilo bez prednje osovine, konstruirano tako da se svojim prednjim dijelom oslanja na vučno vozilo;
- (50) **predavač** je osoba koja je stekla uvjete da izvodi osposobljavanje iz poznavanja propisa o sigurnosti cestovnog prometa;
- (51) **prometna dozvola** je javna isprava koju je izdalo nadležno tijelo i kojom se dokazuju vlasništvo i razdoblje važenja registracije određenog vozila, njegove tehničke i druge osobine i karakteristike;
- (52) **potvrda o registraciji** je javna isprava koju za registrirano vozilo izdaje mjerodavno tijelo;
- (53) **potvrda o vlasništvu vozila** je javna isprava koju je izdalo mjerodavno tijelo i kojom se dokazuju vlasništvo nad

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- određenim vozilom, njegove tehničke i druge karakteristike;
- (54) **posebni objekt na cesti** je oprema na cesti postavljena radi smanjenja brzine kretanja vozila na mjestima gdje je posebno ugrožena sigurnost sudionika u prometu;
- (55) **preglednost** podrazumijeva prostor što ga sudionik u cestovnom prometu može vidjeti s mjesta na kojem se nalazi;
- (56) **pretjecanje** je prolazanje vozilom pokraj drugoga vozila koje se kreće u istom prometnom traku i u istom smjeru;
- (57) **prestrojavanje** je zauzimanje takvoga položaja vozilom na prometnom traku i na takvoj udaljenosti od raskrižja ili drugog mjesta na cesti iz kojega se na siguran način može izvesti sljedeća dopuštena radnja vozilom (skretanjem, okretanjem, zaustavljanjem i sl.);
- (58) **priključno vozilo** je vozilo namijenjeno da bude vučeno vozilom na motorni pogon, bilo da je konstruirano kao prikolica ili kao poluprikolica;
- (59) **priključak za izvođenje radova** je izmjenjivo oruđe koje služi za izvođenje poljoprivrednih, šumskih ili drugih radova i koje se u svrhu izvođenja radova postavlja ili priključuje na motorno vozilo;
- (60) **priključno vozilo za traktor** je priključno vozilo namijenjeno da ga vuče isključivo traktor;
- (61) **prometna nezgoda** je događaj na cesti ili je započeo na cesti, u kojem je sudjelovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedna ili više osoba poginula ili ozlijeđena ili je nastala materijalna šteta;
- (62) **prometni trak** je označeni ili neoznačeni uzdužni dio kolnika čija je širina dovoljna za nesmetani promet jednoga niza vozila;
- (63) **prometni trak za spora vozila** je uzdužni dio kolnika namijenjen za vozila koja sporom vožnjom smanjuju protočnost prometa;
- (64) **prometni trak za ubrzavanje** je dio kolnika namijenjen za uključivanje vozila u promet sa sporedne ceste, odnosno drugih prilaznih cesta s objekata pokraj cesta;
- (65) **prometni trak za usporavanje** je dio kolnika namijenjen za isključivanje vozila iz prometa na cesti;
- (66) **prometni trak za zaustavljanje vozila u nuždi** je obilježeni uzdužni dio kolnika na autocestama i na određenim mjestima na cestama višega ranga, kao i u tunelima i galerijama, namijenjena za zaustavljanje vozila u nuždi;
- (67) **prometni trak za vozila javnoga gradskog prijevoza** je označeni uzdužni dio kolnika namijenjen za vozila javnoga gradskog prijevoza putnika kada su u vozilu putnici;
- (68) **propuštanje vozila** je radnja koju je u određenim slučajevima vozač dužan izvršiti zaustavljanjem vozila, smanjivanjem brzine kretanja ili prekidanjem radnje koju izvodi vozilom, i to na način koji ne primorava vozača drugoga vozila da naglo mijenja smjer ili brzinu kretanja;
- (69) **putnički automobil** je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima najviše osam sjedala;
- (70) **radni stroj** je vozilo na motorni pogon namijenjeno za obavljanje određenih radova vlastitim uređajima i opremom, koje po konstrukcijskim osobnostima ne može razviti brzinu veću od 30 km na sat;
- (71) **raskrižje** je površina na kojoj se križaju ili spajaju dvije ceste ili više cesta, kao i šira prometna površina koja nastaje križanjem, odnosno spajanjem cesta;
- (72) **razmak** je najkraća uzdužna udaljenost između najisturenijih točaka vozila ili osoba, odnosno drugih objekata;
- (73) **regionalna cesta** je javna cesta koja povezuje važnija gospodarska područja u Bosni i Hercegovini i koja osigurava najracionalniju vezu između općina;
- (74) **sudionik u prometu** je osoba koja u prometu na cesti upravlja vozilom ili se nalazi u vozilu ili na vozilu, koja tjera, vodi ili jaše životinju koja se kreće po cesti, kao i pješak ili osoba koja svoje poslove i radne zadatke obavlja na cesti;
- (75) **sustav provjere sigurnosti (RSI - Road Safety Inspection)** je postupak neovisne provjere postojećih javnih cesta u pogledu sigurnosti;
- (76) **sustav revizije sigurnosti (RSA - Road Safety Audit)** je postupak neovisne revizije projekta izgradnje javnih cesta u pogledu sigurnosti;
- (77) **u suradnji s mjerodavnim tijelom** znači da je tijelo koje donosi podzakonski akt obvezno osigurati sudjelovanje u izradbi ili

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- davanju mišljenja mjerodavnoga tijela o podzakonskome aktu;
- (78) **skup vozila** čine vozilo na motorni pogon i priključna vozila koja u prometu na cestama sudjeluju kao cjelina;
- (79) **smanjena vidljivost** postoji kada, usljed nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika, vozač ne može jasno uočiti druge sudionike u, prometu na udaljenosti od najmanje 200 m na cesti izvan naselja, odnosno od najmanje 100 m u naselju;
- (80) **stajalište** je dio površine ceste namijenjen za zaustavljanje autobusa, trolejbusa ili tramvaja radi ulaska i izlaska putnika i koje je označeno prometnim znakom;
- (81) **stanica tehničkog pregleda** je organizacija ovlaštena od nadležnog tijela za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila;
- (82) **svjetloodbojni prsluk** je odjevni predmet namijenjen lakšem uočavanju osoba koje se na javnoj cesti nalaze izvan vozila;
- (83) **Naljepnica (sticker)** je dokaz o registriranju vozila;
- (84) **tračno vozilo** je vozilo posebno konstruirano i isključivo namijenjeno za vožnju po tračnicama;
- (85) **tahograf** je uređaj ugrađen u motorno vozilo koji bilježi elemente bitne za uporabu motornog vozila i/ili rada vozača;
- (86) **tijelo mjerodavno za** je tijelo mjerodavno za određene poslove, utvrđeno ustavima i zakonima županije;
- (87) **tegljač** je motorno vozilo namijenjeno i opremljeno za vuču poluprikolice;
- (88) **teretno vozilo** je svako motorno vozilo koje je namijenjeno za prijevoz tereta;
- (89) **traktor** je vozilo na motorni pogon konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi izmjenjiva oruđa, odnosno da služi za pogon takvih oruđa ili za vuču priključnih vozila;
- (90) **tramvaj** je vozilo na tračnicama s električnim pogonom, namijenjeno za javni putnički prijevoz i koje je, radi napajanja motora električnom energijom, vezano za električni vod;
- (91) **trolejbus** je motorno vozilo namijenjeno za javni putnički prijevoz koje, osim sjedala za vozača, ima više od osam sjedala i koje, radi napajanja motora električnom energijom, ima kontakt s električnim vodičem;
- (92) **tricikl** je motorno vozilo na tri kotača simetrično postavljena u odnosu na srednju uzdužnu os, s toplinskim motorom čiji je radni obujam veći od 50 cm³ ili čija je konstrukcijski najveća brzina veća od 45 km/h;
- (93) **turistički vlak** je skup vozila koji čine vučno vozilo i priključna vozila, namijenjeni za prijevoz putnika u parkovima, hotelsko-turističkim i sličnim naseljima, na površini na kojoj se ne odvija promet ili cesti na kojoj se promet odvija u turističke svrhe;
- (94) **ukupna masa** je masa vozila zajedno s masom tereta koji se prevozi na vozilu, uključujući i masu osoba koje se nalaze u vozilu, kao i masu priključnoga vozila s teretom - ako je ono pridodano vozilu;
- (95) **ulica** je dio ceste u naseljenom mjestu s pločnikom i rubnjakom, pokraj koje se najmanje s jedne strane nalaze nizovi kuća ili skupine zgrada;
- (96) **voditelj stanice tehničkog pregleda** je osoba koja je stekla uvjete da vodi stanicu za tehnički pregled vozila;
- (97) vozač je osoba koja na cesti upravlja vozilom;
- (98) **vozačka dozvola** je javna isprava koju je izdalo nadležno tijelo i kojom se dokazuje pravo upravljanja vozilom određene kategorije ili potkategorije;
- (99) **vozilo** je svako prijevozno sredstvo namijenjeno za kretanje cestom, osim pokretnih stolaca bez motora za nemoćne osobe i dječjih prijevoznih sredstava;
- (100) **zaprežno vozilo** je vozilo koje vuče upregnuta životinja;
- (101) **zaustavljanje vozila** je svaki prekid kretanja vozila na cesti u trajanju do pet minuta, osim prekida koji se čini da bi se postupilo prema znaku ili pravilu kojim se regulira promet;
- (102) **zemljana cesta** je cesta bez izgrađenoga kolnika i kolničkog zastora, pa i kada na priključku na javnu cestu ima izgrađeni kolnik;
- (103) **zona smirenog prometa** je područje u naselju, označeno propisanim prometnim znakom, u kojem se vozila ne smiju kretati brzinom većom od brzine hoda pješaka zbog dopuštenog kretanja pješaka i dječje igre.

Članak 10.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (1) Ovlaštena tijela koja vode evidenciju dužna su redovito dostavljati odgovarajuće podatke Centralnom registru.
- (2) Sadržaj i način vođenja Centralnog registra propisan je pravilnikom iz članka 10. stavka (3) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

II. CESTE**Članak 11.**

- (1) Ceste, kao osnova na kojoj se odvija promet, moraju se projektirati, izgrađivati, opremiti i održavati tako da odgovaraju svojoj namjeni i zahtjevima sigurnosti prometa.
- (2) Radi ispunjavanja zahtjeva sigurnosti prometa, nadležno tijelo za ceste dužno je projektiranje cesta podvrgnuti sustavu revizije sigurnosti (RSA), a postojeće ceste sustavu provjere sigurnosti (RSI).

Članak 12.

- (1) Javne ceste, njihovi pojedini dijelovi i objekti na njima mogu se pustiti u promet tek nakon što se utvrdi da ispunjavaju tehničke normative glede sigurnosti prometa, sukladno odgovarajućim propisima.

Članak 13.

- (1) Mrežu javnih cesta, ovisno o njihovom društvenom i gospodarskom značenju, čine magistralne, regionalne i lokalne ceste, kao i ulice u naseljima i gradovima.
- (2) javnim cestama i objektima na njima, vodi se evidencija.

Članak 14.

Javnu cestu čine: donji i gornji stroj ceste, cestovni graditeljski objekti, prometni znakovi i oprema, objekti za potrebe ceste, a javnu cestu izvan naselja i zemljišni pojas s obiju strana ceste širine najmanje jedan metar, računajući od krajnje točke poprečnoga profila ceste i zračni prostor iznad kolnika u visini od sedam metara, računajući od najviše točke kolnika.

Članak 15.

- (1) Javne ceste moraju imati najmanje dva prometna traka i dva rubna traka ili

rubnjaka u ravni kolnika, a ulica pločnike s rubnjacima.

- (2) Iznimno od odredaba stavka (1) ovoga članka, lokalna cesta može imati samo jedan prometni trak, s tim što, ovisno o preglednosti ceste, na udaljenosti od najviše 500 m ima odgovarajuće proširenje, a ulica samo jedan prometni trak bez proširenja.

Članak 16.

- (1) Javne ceste moraju biti prilagođene za podnošenje osovinskoga opterećenja od najmanje 10 tona po osovini.
- (2) Iznimno od odredaba stavka (1) ovoga članka, lokalne ceste i ulica, određene odlukama mjerodavnih tijela, moraju biti izgrađene tako da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje šest tona.
- (3) Projektiranjem i gradnjom novih javnih cesta, osim lokalnih, mora se osigurati njihovo podnošenje osovinskog opterećenja od najmanje 11,5 tona po osovini.

Članak 17.

Iznad kolnika javne ceste mora postojati slobodan prostor u visini od najmanje 4,5 m od najviše točke kolnika.

Članak 18.

- (1) Na mostovima, u tunelima, galerijama i drugim objektima na javnoj cesti širina kolnika ne smije biti manja od širine kolnika na javnoj cesti.
- (2) Autobusna stajališta na javnoj cesti izvan naselja, kao i na dijelu magistralne ceste u naselju, moraju biti izvan kolnika.

Članak 19.

- (1) Na javnim cestama zabranjeno je podizati objekte, uređaje ili postrojenja, saditi sadnice ili postavljati predmete kojima se smanjuje preglednost ceste i željezničke pruge s kojom se cesta križa u istoj razini, kao i preglednost na raskrižju, ili činiti bilo kakve radnje koje bi mogle ugrožavati ili ometati promet na javnoj cesti ili oštećivati javnu cestu i objekte na njoj.
- (2) Na javnoj cesti i njezinu zaštitnom pojasu zabranjeno je podizati spomenike i

postavljati druga spomen-obilježja, prodavati proizvode i si.

- (3) U zaštitnom pojasu javne ceste izvan naselja mogu se postavljati natpisi za reklame, i to pokraj autoceste i ceste rezervirane za promet-motornih vozila na udaljenosti od najmanje 12 metara, magistralne i regionalne ceste od 10 metara i lokalne ceste - tri metra, računajući od krajnje točke poprečnoga profila, uz dozvolu mjerodavne institucije koja upravlja javnom cestom.

Članak 20.

Poduzeća i drugi subjekti koji izvode radove na javnoj cesti, prije početka izvođenja radova, dužni su osigurati mjesto na kome se radovi izvode i za vrijeme trajanja radova organizirati siguran promet na mjestu izvođenja radova, te nakon njihova završetka ukloniti s javne ceste ostatke materijala, sredstva za rad, prometne znakove, branike i druge predmete koje su postavili za vrijeme izvođenja radova.

Članak 21.

- (1) Mjerodavna tijela koja upravljaju cestama dužna su poduzimati praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na cesti, kada je cesta uzročnikom prometnih nezgoda.
- (2) (Tijelo mjerodavno za unutarnje poslove dužno je najmanje dva puta godišnje dostaviti podatke institucijama iz stavka (1) ovoga članka o vrstama, mjestima i vremenu događanja prometnih nezgoda.

Članak 22.

U slučaju prekida ili ugrožavanja prometa na javnoj cesti zbog nanosa, odrona ili klizanja terena ili drugih uzroka, kao i u slučaju oštećenja kolnika koja u većoj mjeri ugrožavaju sigurnost prometa, mjerodavno tijelo koje upravlja cestama, odmah po saznanju, mora poduzeti mjere za otklanjanje smetnji i uspostavu sigurnog prometa.

Članak 23.

- (1) Mjerodavna tijela koja održavaju i upravljaju cestama dužne su pravodobno i točno izvješćivati javnost o ograničenju i zabrani prometa na javnim cestama i o izvanrednim uvjetima i posebnim mjerama

za promet na njima, kao i o prohodnosti javnih cesta u zimskome razdoblju i u slučaju elementarnih nepogoda ili izvanrednih događaja zbog kojih je nastao prekid prometa, odnosno zbog čega su znatno otežani uvjeti za tok prometa.

- (2) Mjerodavna tijela koja održavaju i upravljaju cestama, istodobno s izvješćivanjem javnosti, dužne su dostavljati auto-moto klubovima/savezima informacije o prohodnosti javnih cesta koje su im potrebne za primjenu njihovih javnih ovlasti.

Članak 24.

Javne ceste izvan naselja moraju imati na pogodnim razmacima posebne površine za zadržavanje vozila izvan kolnika, a na dijelovima s većim uzdužnim nagibom i posebni trak za kretanje sporih vozila u slučaju vrlo gustoga prometa

III. PRAVILA PROMETA

1. Opće odredbe

Članak 25.

- (1) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno propisima o prometnim pravilima, prometnim znakovima postavljenim na cesti i znacima i naredbama koje daju ovlaštene osobe.
- (2) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno prometnim znakovima postavljenim na cesti i kada se time ostupa od propisa o prometu. Sudionici u prometu dužni su postupati prema svjetlosnom prometnom znaku i kada se taj znak razlikuje od pravila o prednosti prolaza izraženom na istome mjestu drugim prometnim znakom.
- (3) Sudionici u prometu dužni su postupati prema zahtjevima izraženim s pomoću znakova ili po naredbama koje daju ovlaštene osobe i kada se time odstupa od propisanih pravila prometa ili značenja prometnih znakova postavljenih na cesti.

Članak 26.

- (1) Zabranjeno je na cesti, parkiralištu, pločniku i drugim prometnim površinama ostavljati oštećena, dotrajala ili neregistrirana vozila, nanositi blato na cestu sa suvremenim kolnikom ili ostavljati

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

ili bacati otpatke ili predmete i tvari koji mogu ometati ili ugroziti promet ili zagađivati okoliš.

- (2) Osoba koja postupi suprotno stavku (1) ovoga članka snosi troškove uklanjanja vozila, otpadaka, predmeta i tvari koje je ostavila, nanijela blato ili bacila otpatke ili predmete na cestu, parkiralište ili neku drugu prometnu površinu.
- (3) Vozač je dužan s kolnika ukloniti predmete i tvari koje s njegovog vozila padnu na cestu, kao i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na cestu.
- (4) Ako je u mogućnosti i ako time ne ometa sigurnost prometa, vozač je dužan ukloniti s kolnika i predmete na koje naiđe tijekom vožnje, a ako nije u mogućnosti - dužan je o tomu izvijestiti mjerodavno tijelo koje upravlja cestom, ili tijelo unutarnjih poslova, odnosno poduzeće koje brine o održavanju ceste.

Članak 27.

Vozač je dužan držati toliki razmak i razdaljinu između svojeg i drugog vozila u prometu da, s obzirom na brzinu kretanja vozila i druge okolnosti u prometu, ne izaziva opasnost i ne ometa druge sudionike u prometu.

Članak 28.

- (1) Vozač je dužan tijekom upravljanja vozilom obratiti pozornost na pješake koji se nalaze na kolniku ili stupaju na kolnik.
- (2) Kada prilazi obilježenom pješačkom prijelazu, vozač mora upravljati vozilom s naročitom oprežnošću i voziti takvom brzinom da u slučaju potrebe može zaustaviti vozilo ispred pješačkoga prijelaza.
- (3) Na dijelu ceste kojim se kreću djeca ili na kojem su postavljeni prometni znaci o sudjelovanju djece u prometu vozač je dužan voziti s naročitom oprežnošću i takvom brzinom da vozilo može zaustaviti u slučaju potrebe.

Članak 29.

- (1) Slijepe osobe, kada samostalno sudjeluju u prometu, moraju nositi bijeli štap kao znak raspoznavanja.
- (2) Vozilo koje je prilagođeno da njime upravlja osoba kojoj su oštećeni udovi bitni

za upravljanje vozilom mora biti označeno posebnim znakom.

- (3) Osim vozila iz stavka (2) ovog članka, posebnim znakom mogu biti obilježena i vozila u kojima se za vrijeme vožnje nalaze osobe sa 100%-nim stupnjem invaliditeta.
- (4) Na posebno označenim mjestima za parkiranje vozila iz stavka (2) i (3) ovog članka može se parkirati samo vozilo obilježeno znakom iz stavka (2) i (3) ovog članka.

Članak 30.

- (1) Vozač vozila koje se kreće pokraj vozila javnoga prijevoza putnika ili pokraj autobusa kojim se obavlja putnički prijevoz zaustavljenog na stajalištu, mora se kretati smanjenom brzinom tako da ne ugrožava osobe koje ulaze ili izlaze iz toga vozila.
- (2) Osobe iz stavka (1) ovoga članka kada radi ulaska u vozilo ili po izlasku iz vozila moraju prijeći preko kolnika dužne su to činiti na način propisan u člancima 109, 110. i 111.
- (3) Vozač mora zaustaviti vozilo iza vozila iz stavka (1) ovoga članka kada osobe, ulazeći ili izlazeći iz toga vozila, moraju prijeći preko prometnog traka i biciklističke staze ili traka kojim se vozilo kreće.
- (4) Vozač vozila koje se kreće iza vozila kojim se prevoze djeca, kao i vozač vozila koji tom vozilu dolazi ususret na cesti s dva prometna traka, dužan je zaustaviti se kada je vozilo kojim se prevoze djeca zaustavljeno na kolniku dok djeca ulaze ili izlaze iz vozila.
- (5) Ako se vozilom obavlja organizirani prijevoz djece, vozilo mora biti označeno posebnim znakom.

Članak 31.

- (1) Za vrijeme vožnje u naselju vozač je dužan vozilu javnoga gradskog prijevoza putnika ili posebno označenom vozilu kojim se obavlja organizirani prijevoz djece omogućiti uključivanje u promet kada ta vozila izlaze sa stajališta koja se nalaze izvan kolnika, odnosno s proširenja prometnog traka koji se koristi za stajalište.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (2) Vozač vozila javnoga gradskog prijevoza putnika ili posebno označenog vozila kojim se obavlja organizirani prijevoz djece dužan je s pomoću pokazivača smjera najaviti svoju namjeru da se uključi u promet i to uključivanje obaviti na način kojim se ne ugrožavaju drugi sudionici u prometu.

Članak 32.

Osoba koja se prevozi vozilom ne smije ni na koji način ometati vozača u upravljanju vozilom niti utjecati na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje sigurnost prometa.

Članak 33.

- (1) Za vrijeme kretanja vozila u prometu na javnoj cesti vozač ne smije koristiti mobilni telefon, osim u slučaju kada je mobilni telefon prilagođen uporabi u vozilu.
- (2) Kretanjem vozila u smislu stavka (1) ovoga članka smatrat će se i slučaj kada je vozilo zaustavljeno radi postupanja prema prometnom znaku, postupanja prema znaku i naredbi ovlaštene osobe, propuštanja vozila koja imaju pravo prednosti prolaza i u drugim slučajevima kada je vozač dužan ili prisiljen zaustaviti vozilo na kolniku, prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 34.

- (1) Vozač motornoga vozila i osobe koje se prevoze tim vozilom dužni su koristiti sigurnosne pojaseve za vrijeme kretanja vozila u prometu na javnoj cesti
- (2) U osobnom vozilu na prednjem sjedištu do vozača ne smije se prevoziti osoba koja je očito pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava.
- (3) U osobnom vozilu na sjedištu suvozača ne smije se prevoziti dijete mlađe od 12 godina.

Članak 35.

- (1) Iznimno od članka 34. stavak (3) ovog Zakona, u osobnom vozilu vozač može prevoziti dijete mlađe od dvije godine na prednjem sjedištu vozila ako vozilo nema suvozački zračni jastuk ili je zračni jastuk za suvozača isključen i ako se dijete prevozi u sigurnosnoj sjedalici postavljenoj

suprotno od smjera kretanja vozila, a koja je pričvršćena za sjedište pomoću sigurnosnog pojasa u tri točke vezivanja ili posebnim kopčama u vozilu. Dijete u sigurnosnoj sjedalici mora biti vezano.

- (2) U osobnom vozilu na zadnjem sjedištu vozač smije prevoziti dijete mlađe od pet godina samo kada je dijete ispravno vezano u sigurnosnoj sjedalici koja je sa sjedištem pričvršćena pomoću sigurnosnog pojasa u tri točke vezivanja ili posebnim kopčama u vozilu.
- (3) Vozač u osobnom vozilu, smije prevoziti dijete starije od pet, a mlađe od 12 godina na zadnjem sjedištu samo kada dijete sjedi na posebnom podmetaču prilagođenom njegovoj visini koji omogućava uporabu sigurnosnog pojasa i kada je ispravno vezano sigurnosnim pojansom, ili je ispravno vezano u sigurnosnoj sjedalici koja je za sjedište pričvršćena pomoću sigurnosnog pojasa u tri točke vezivanja ili posebnim kopčama u vozilu.

Članak 36.

- (1) Vozila ne smiju na prednjoj strani imati svjetlosne, svjetlosno-signalne ili reflektiraj u će uređaje ili stvari koji daju svjetla crvene boje, a na stražnjoj strani uređaje ili stvari koji daju svjetla bijele boje.
- (2) Odredba stavka (1) ovoga članka glede svjetala bijele boje ne odnosi se na svjetlo za osvjetljavanje ceste pri vožnji unatrag, pokretno svjetlo za istraživanje (reflektor), svjetlo za osvjetljavanje stražnje registarske pločice i registarsku pločicu prevučenu bijelom reflektirajućom bojom.
- (3) Odredba stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na crveno treptavo svjetlo na posebno označenim motornim vozilima koja prate vozila pod pratnjom.

2. Radnje vozilom u prometu**Članak 37.**

- (1) Vozač koji namjerava izvesti neku radnju vozilom na cesti (pomijeranje vozila udesno ili ulijevo, mijenjanje prometnog traka, pretjecanje, obilaženje, zaustavljanje, skretanje udesno ili ulijevo, polukružno okretanje, vožnja unatrag i si.) smije započeti takvu radnju samo ako se prethodno uvjerio da to može učiniti bez

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

opasnosti po druge sudionike u prometu ili imovinu, vodeći pritom računa o položaju vozila i smjeru i brzini kretanja.

- (2) Vozač je dužan postupati prema odredbama stavka (1) ovoga članka i kada se uključuje u promet iz garaže, parkirališta, dvorišta ili drugih sličnih površina, a ako mu je vidik zaklonjen ili mu je vidljivost znatno smanjena zbog vremenskih ili drugih prilika, dužan je na mjestu na kojem se uključuje postaviti osobu koja će omogućiti siguran izlazak vozila na cestu ili na drugi način osigurati sigurno uključivanje na cestu.
- (3) Zabranjeno je otvaranje vrata na motornom vozilu na kolniku kada je vozilo u kretanju i u svim drugim slučajevima kada se može ugroziti sigurnost drugih sudionika u prometu.

Članak 38.

- (1) Prije izvođenja radnji vozilom iz članka 37. ovoga Zakona, vozač je dužan jasno i pravodobno obavijestiti o svojoj namjeri druge sudionike u prometu dajući znak pomoću pokazivača smjera ili, ako oni ne postoje, odgovarajućim znakom rukom.
- (2) Ako znak iz stavka (1) ovoga članka vozač daje s pomoću pokazivača smjera, mora ga davati cijelo vrijeme dok traje obavljanje radnje vozilom, a po izvršenoj radnji mora ga prestati davati.
- (3) Iznimno od odredaba st. (1) i (2) ovoga članka, nakon izvršenog pretjecanja drugog vozila, vozač nije dužan davati znak o namjeri vraćanja na prometni trak kojim se kretao prije pretjecanja.

3. Kretanje vozila cestom**Članak 39.**

Vozač mora za kretanje vozila koristiti isključivo cestu, odnosno kolnik ili prometni trak, odnosno stazu namijenjenu za promet one vrste vozila kojoj pripada, osim u slučaju opasnosti.

Članak 40.

- (1) Vozač je dužan kretati se vozilom desnom stranom kolnika u smjeru kretanja.
- (2) Vozač je dužan držati vozilo u kretanju što bliže desnom rubu kolnika i na tolikoj udaljenosti od njega da, s obzirom na brzinu kretanja vozila, uvjete prometa i stanje i svojstva ceste, ne ugrožava druge

sudionike u prometu i sebe ne izlaže opasnosti.

- (3) Iznimno od odredbe stavka (2) ovoga članka, na cesti u naselju s kolnikom na kome za promet vozila u istome smjeru postoje najmanje dva označena prometna traka za kretanje vozila vozač može koristiti i prometni trak koji se ne nalazi uz desni rub kolnika - ako time ne ometa ostala vozila koja se kreću iza vozila kojim upravlja.
- (4) Odredba stavka (3) ovoga članka ne odnosi se na vozača autobusa, vozača teretnog vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 7.500 kg, vozača vozila koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu kretanja veću od 40 km na sat i na vozača vozila koje se ne smatra motornim vozilom, osim na dijelu ceste ispred raskrižja ili drugog mjesta na kojemu vozilo skreće ulijevo.

Članak 41.

- (1) Na cesti s kolnikom za promet vozila u oba smjera na kojem postoje najmanje četiri prometna traka vozač ne smije vozilom prelaziti na kolnički trak namijenjen za promet vozila iz suprotnoga smjera.
- (2) Na cesti s kolnikom za promet vozila u oba smjera na kojem postoje tri prometna traka vozač se ne smije vozilom kretati prometnim trakom koji se nalazi uz lijevi rub ceste u smjeru kretanja vozila.
- (3) Na cesti na kojoj su kolnički traci fizički odvojeni jedan od drugoga vozač se ne smije vozilom kretati kolničkim trakom namijenjenim za promet vozila iz suprotnoga smjera.
- (4) Na cesti s kolnikom za promet vozila u jednome smjeru vozač se ne smije vozilom kretati u zabranjenom smjeru.

Članak 42.

- (1) Vozač koji se namjerava kretati vozilom unatrag može izvršiti tu radnju samo na kratkom dijelu ceste, uz uvjet da ne ugrožava ili ne ometa druge sudionike u prometu.
- (2) Kada se vozač kreće vozilom unatrag, dužan je kretati se onom stranom kolnika kojom se do tada kretao vožnjom unaprijed.
- (3) Vozač ne smije kretanjem vozila unatrag ulaziti u nepregledno raskrižje, kretati se cestom na prijelazu preko željezničke

pruge u istoj razini, uključivati se na cestu s pravom prednosti niti voziti na prijevojima i u zavojima u kojima je preglednost nedovoljna.

Članak 43.

- (1) Vozač ne smije mijenjati način upravljanja vozilom naglim smanjivanjem brzine kretanja vozila, osim u slučaju izravne opasnosti.
- (2) Vozač koji namjerava znatnije smanjiti brzinu kretanja vozila dužan je to učiniti na način kojim neće ugroziti druge vozače koji se kreću iza njega.

4. Brzina

Članak 44.

- (1) Vozač je dužan prilagoditi brzinu kretanja vozila svojstvima i stanju ceste, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, gustoći prometa, prometnim znacima i drugim prometnim uvjetima, tako da vozilo može pravodobno zaustaviti pred svakom zaprekom koju pod navedenim uvjetima može predvidjeti.
- (2) Vozač ne smije smanjiti brzinu kretanja vozila do te mjere da njegovo vozilo pričinjava smetnju normalnom prometnom toku.
- (3) Prilikom pokretanja vozila iz mjesta, vozač ne smije naglo povećati brzinu kretanja, tako da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škrife uslijed proklizavanja pogonskih kotača vozila, osim u slučaju opasnosti.

Članak 45.

- (1) Na cesti u naselju vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od 50 km/h, osim ako prometnim znakom nije drukčije određeno.
- (2) Na cestama u naselju, ako prometno-tehnički elementi to omogućuju, prometnim znakom može se dopustiti kretanje vozilom i većom brzinom od propisane u stavku (1) ovoga članka.
- (3) Na cesti izvan naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od:
 - 1) 130 km na sat na autocestama;
 - 2) 100 km na sat na cestama rezerviranim za promet motornih vozila i brzim cestama;
 - 3) 80 km na sat na ostalim cestama.
- (4) Na cesti izvan naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od brzine

određene prometnim znakom postavljenim na cesti.

Članak 46.

- (1) Brzina kretanja motornih vozila na cesti pod normalnim prometnim uvjetima ne smije se ograničiti prometnim znakom ispod 60 km na sat na magistralnim cestama, a 40 km na sat na ostalim cestama.
- (2) Brzina kretanja vozila utvrđuje se s pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila s uređajem ili bez uređaja s grafičkim ispisom brzine, datuma i vremena ili tahografskog zapisa ili izravnim praćenjem vozilom, uz videonadzor.
- (3) Fotografija i videozapis s podacima o utvrđenoj brzini, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.
- (4) U zapisniku koji se sačinjava na licu mjesta navodi se i izjava vozača o tomu ima li ili nema primjedaba na tekst zapisnika.

Članak 47.

- (1) Na cestama brzina kretanja ograničava se za sljedeća vozila:
 - 1) na 80 km na sat - za autobuse i autobuse s lakom prikolicom, kao i za teretna motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg a manja od 7.500 kg;
 - 2) na 80 km na sat - za motorna vozila koja vuku prikolicu za stanovanje (karavana) ili laku prikolicu;
 - 3) na 70 km na sat - za autobuse kada se obavlja organizirani prijevoz djece, za zglobne autobuse bez mjesta za stajanje, za teretna motorna vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 7.500 kg i za teretna motorna vozila s priključnim vozilom;
 - 4) na 50 km na sat - za autobuse s priključnim vozilom za prijevoz osoba, trolejbusa, gradske autobuse, autobuse koji osim ugrađenih sjedala imaju i određena mjesta za stajanje i teretna motorna vozila koja vuku dva priključna vozila;
 - 5) na 40 km na sat - za motorno vozilo koje na cesti vuče drugo neispravno motorno vozilo, kao i za traktore;

- 6) na 30 km na sat - za traktore koji vuku priključno vozilo;
- 7) na 25 km na sat - za bicikl i moped kada se kreću biciklističkom stazom, odnosno trakom;
- 8) na 20 km na sat- za turistički vlak i radni stroj.
- (2) Iznimno od odredbi stavka (1) ovog članka, kada se kreću autocestom, brzina kretanja za autobuse ograničava se na 100 km na sat.
- (3) Kada upravljaju motornim vozilima iz stavka (1) ovoga članka, vozači su dužni pridržavati se brzina propisanih u stavku (1) ovoga članka i na cesti na kojoj je ovim Zakonom ili postavljenim prometnim znakom dopuštena veća brzina.
- (4) Motorna vozila iz točke: 1), 3) i 4) i priključna vozila iz točke: 3) i 4) stavka (1) ovoga članka koja su registrirana u Bosni i Hercegovini, osim vojnih vozila, na lijevoj polovini stražnjega dijela na vidnom mjestu moraju imati oznaku u obliku kruga bijele boje, obrubljenog crvenom bojom, u kome je crnom bojom ispisan broj koji označava najveću dopuštenu brzinu kretanja tih vozila.

Članak 48.

- (1) Na osjetljivim mjestima u naselju s gustim prometom pješaka, a posebice djece, može se ograničiti brzina kretanja vozila postavljanjem posebnih objekata na cesti.
- (2) Odobrenje za postavljanje posebnih objekata na cesti daje mjerodavno tijelo koje upravlja cestama,

5. Skretanje

Članak 49.

- (1) Vozač vozila koje skreće udesno dužan je obaviti skretanje krećući se krajnjim prometnim trakom koji se proteže uz desni rub kolnika, osim ako prometnim znakom ili oznakom na kolniku nije drukčije određeno.
- (2) Vozač vozila koje skreće ulijevo dužan je izvršiti skretanje krećući se krajnjim lijevim prometnim trakom koji se proteže uz središnju crtu i uz zamišljeni ili označeni luk koji spaja dvije središnje crte bočnih kolnika, odnosno prometnim trakom koji se proteže uz lijevi rub ceste s jednosmjernim prometom, osim ako

prometnim znakom na cesti nije drukčije određeno.

6. Prednost prolaza

Članak 50.

- (1) Na raskrižju ili u susretu s drugim vozilom vozač je dužan propustiti vozilo koje dolazi s njegove desne strane, osim ako prometnim znakom na cesti nije drukčije određeno.
- (2) Vozač vozila koje na raskrižju skreće ulijevo dužan je propustiti vozilo koje, dolazeći iz suprotnoga smjera, na raskrižju zadržava smjer svojeg kretanja ili skreće udesno, osim ako postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno.
- (3) Iznimno od odredaba st. (1) i (2) ovoga članka, vozilo koje se kreće po tračnicama ima prednost prolaza na raskrižju ili u susretu s drugim vozilom, bez obzira s koje mu strane ono nailazi, osim ako postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno.
- (4) Vozač koji ulazi vozilom na cestu koja je prometnim znakom označena kao cesta s prednošću prolaza dužan je propustiti sva vozila koja se kreću tom cestom.
- (5) Vozač je dužan propustiti sva vozila koja se kreću cestom na koju ulazi i kada ta cesta nije prometnim znakom označena kao cesta s prednošću prolaza ako vozilom ulazi sa zemljane ceste na cestu s kolničkim zastorom ili ako na cestu ulazi s površine na kojoj se ne odvija promet.
- (6) Vozač koji pri skretanju vozila presijeca biciklističku stazu ili trak koji se pruža uzduž kolnika kojim se kreće, dužan je propustiti bicikl i bicikl s motorom koji se kreću biciklističkom stazom ili trakom u istom ili suprotnom smjeru.

7. Promet na raskrižju

Članak 51.

- (1) Vozač koji se približava raskrižju mora voziti s povećanom oprežnošću koja odgovara prometnim uvjetima na raskrižju.
- (2) Vozač koji se približava raskrižju dužan je voziti takvom brzinom da se može zaustaviti i propustiti vozila koja na raskrižju imaju prednost prolaza.
- (3) Vozač je dužan pred raskrižjem vozilom zauzeti položaj na dovoljnoj udaljenosti na

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

onom prometnom traku kojim mora proći kroz raskrižje.

Članak 52.

- (1) Na raskrižju i na drugom mjestu na kojem je promet reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova za sudionike u prometu svjetlosni prometni znaci imaju sljedeća značenja:
- 1) crveno svjetlo - zabrana prolaza;
 - 2) žuto svjetlo - zabrana prolaza, osim za vozila koja se u trenutku kada se žuto svjetlo pojavi nalaze na tolikoj udaljenosti od svjetlosnog znaka da se ne mogu sigurno zaustaviti a da ne prođu taj znak, a za ostale sudionike - zabrana prolaza;
 - 3) zeleno svjetlo - slobodan prolaz.
 - (2) Žuto svjetlo upaljeno istodobno s crvenim svjetlom služi za upozoravanje sudionika u prometu na skori prestanak zabrane prolaza i na pojavu zelenog svjetla.
 - (3) Žuto treptavo svjetlo obvezuje sve sudionike u prometu na kretanje s povećanom oprežnošću, i da uređaj za davanje svjetlosnih znakova nije u funkciji reguliranja prometa.
 - (4) Zeleno treptavo svjetlo služi za upozoravanje sudionika u prometu na skori prestanak slobodnog prolaza i na pojavu žutog, odnosno crvenog svjetla.

Članak 53.

- (1) Ako je uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova za reguliranje prometa na raskrižju dodan jedan ili više dopunskih znakova u obliku zelene svjetleće strelice, vozač može vozilom proći svjetlosni znak i kretati se u smjeru označenom zelenom svjetlećom strelicom i za vrijeme dok je upaljeno crveno ili žuto svjetlo, pri čemu ne smije ometati promet vozila koja se kreću cestom na koju ulazi i mora propustiti pješake koji prelaze preko kolnika.
- (2) Ako zeleno svjetlo na uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova ima oblik strelice, vozač se vozilom smije kretati samo u smjeru koji pokazuje ta strelica.

Članak 54.

Vozač koji je vozilom ušao u raskrižje na kojem je promet reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova može napustiti raskrižje ne čekajući da svjetlosnim prometnim

znakom promet bude otvoren u smjeru kojim namjerava produžiti kretanje, uz uvjet da propusti sve sudionike u prometu koji se kreću u smjeru u kojem je promet dopušten.

Članak 55.

Vozač kojem je svjetlosnim prometnim znakom dopušten ulazak u raskrižje ne smije ući vozilom u raskrižje ako je gustoća prometa takva da on vozilo očito mora zaustaviti u raskrižju i na taj način, pri promjeni svjetlosnog znaka, ometati ili onemogućiti promet vozila koja dolaze s bočnih kolnika.

8. Mimoilaženje**Članak 56.**

- (1) Pri mimoilaženju vozač je dužan sa svoje lijeve strane ostaviti dovoljan razmak između vozila kojim upravlja i vozila s kojim se mimoilazi, a prema potrebi, i pomjeriti vozilo k desnom rubu kolnika.
- (2) Ako zbog neke zapreke na cesti ili zbog drugih sudionika u prometu vozač ne može postupiti prema odredbi stavka (1) ovoga članka, dužan je usporiti kretanje svojeg vozila i, prema potrebi, zaustaviti ga da bi propustio vozilo iz suprotnoga smjera.
- (3) Kada na raskrižju vozila dolaze iz suprotnih smjerova i skreću ulijevo, vozači se mimoilaze sa svoje desne strane.
- (4) Ako je zbog nedovoljne širine ceste ili zbog neke zapreke na cesti mimoilaženje onemogućeno, vozač kojemu je to lakše izvesti, s obzirom na svojstva ceste i okolnosti u prometu, dužan je prvi se zaustaviti i, prema potrebi, kretanjem unatrag ili na drugi način pomjeriti svoje vozilo i zauzeti na cesti položaj koji omogućuje mimoilaženje.

Članak 57.

- (1) Na dijelu ceste s velikim uzdužnim nagibom na kojem je mimoilaženje vozila nemoguće ili je veoma otežano vozač vozila koje se kreće niz nagib dužan je zaustaviti svoje vozilo na pogodnom mjestu - ako primijeti da mu drugo vozilo ide ususret uz nagib.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, vozač vozila koje se kreće uz nagib dužan je zaustaviti vozilo ako ispred sebe ima pogodno mjesto za zaustavljanje koje omogućuje sigurno mimoilaženje i ako bi,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

u slučaju da tako ne postupi, mimoilaženje zahtijevalo kretanje unatrag jednog od vozila.

- (3) Na cesti iz stavka (1) ovoga članka, kada se jedno od vozila koja se mimoilaze mora kretati unatrag, kretat će se unatrag: svako vozilo koje se susrelo s vozilom koje vuče priključno vozilo; teretno motorno vozilo koje se susrelo s autobusom; lako vozilo koje se susrelo s vozilom više kategorije, a ako se mimoilaze vozila iste kategorije - vozilo koje se kreće niz nagib, osim ako je - s obzirom na uvjete i položaj vozila na cesti - lakše to učiniti vozaču vozila koje se kreće uz nagib.

9. Pretjecanje i obilaženje

Članak 58.

- (1) Pretjecati i obilaziti vozač smije samo ako time ne ometa normalno kretanje vozila koja dolaze iz suprotnoga smjera i ako na cesti ima dovoljno prostora za sigurno izvođenje tih radnji.
- (2) Vozač ne smije pretjecati i obilaziti kada time, s obzirom na svojstva ceste i postojeće okolnosti na cesti i u prometu ili s obzirom na tehnička svojstva vozila kojim upravlja, ugrožava druge sudionike u prometu.

Članak 59.

- (1) Pretjecanje i obilaženje izvodi se s lijeve strane.
- (2) Pretjecanje se mora izvoditi s desne strane ako se vozilo na kolniku nalazi u takvome položaju i njegov vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo.
- (3) Vozilo koje se kreće po tračnicama postavljenim na sredini kolnika ne smije se pretjecati s lijeve strane. To se vozilo može pretjecati s desne strane ako između njega i desnog ruba kolnika postoji prometni trak.

Članak 60.

- (1) Ako se na sredini kolnika nalazi pješački otok, ili obilježeni ili na drugi način označeni prostor za parkiranje vozila, ili neka druga površina koja nije namijenjena za promet vozila, ili neki objekt ili uređaj, vozila ih moraju obilaziti s desne strane.

- (2) Ako se površine, objekti ili uređaji iz stavka (1) ovoga članka nalaze na sredini ceste s jednosmjernim prometom, a postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno, oni se mogu obilaziti s objiju strana.

Članak 61.

- (1) Vozač kojemu je dan znak za pretjecanje s njegove lijeve strane dužan je pomjeriti vozilo k desnom rubu kolnika.
- (2) Vozač ne smije povećavati brzinu kretanja vozila dok ga drugo vozilo pretječe.
- (3) Ako zbog nedovoljne širine kolnika ili njegovog stanja pretjecanje nije moguće bez ugrožavanja sigurnosti prometa, vozač vozila koje se kreće sporije nego vozila koja se kreću neposredno iza njega dužan je pomjeriti svoje vozilo što više udesno, a ako to nije dovoljno, čim mu to bude moguće, zaustaviti svoje vozilo na pogodnom mjestu da bi propustio brža vozila.

Članak 62.

Vozač ne smije vozilom započeti pretjecanje ili obilaženje:

- 1) kolone vozila;
- 2) ako je vozač koji se kreće iza njega počeo pretjecati;
- 3) ako je vozač koji je ispred njega na istom prometnom traku dao znak da namjerava preteći ili obići vozilo koje je ispred njegova vozila, ili obići drugu zapreku na cesti;
- 4) ako prometni trak kojim namjerava pretjecati nije slobodan na dovoljnoj udaljenosti tako da bi, vodeći računa o razlici između brzine kretanja svojega vozila za vrijeme pretjecanja i brzine kretanja vozila drugih sudionika u prometu koje namjerava preteći, pretjecanjem ugrozio sigurnost prometa ili omeo promet iz suprotnoga smjera;
- 5) ako nakon pretjecanja ili obilaženja ne bi ponovno mogao zauzeti položaj na prometnom traku kojim se kretao prije pretjecanja ili obilaženja, i to bez ometanja ili ugrožavanja ostalih sudionika u prometu, osim kada za pretjecanje ili obilaženje koristi prometni trak koji je zabranjen za promet vozila iz suprotnoga smjera;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- 6) prometnim trakom koji je namijenjen za zaustavljanje vozila u nuždi;
- 7) neposredno ispred tunela i u tunelu koji po smjeru kretanja ima samo jedan prometni trak.

Članak 63.

- (1) Vozač koji pretječe dužan je držati vozilo na potrebnom razmaku i udaljenosti od vozila kojega pretječe, tako da ga ne ometa niti ugrožava u prometu.
- (2) Nakon pretjecanja ili obilaženja vozač je dužan, čim to bude moguće, bez ometanja ili ugrožavanja ostalih sudionika u prometu, vozilom ponovno zauzeti položaj na prometnom traku kojim se kretao prije pretjecanja, odnosno obilaženja.

Članak 64.

Na kolniku na kojem se promet odvija u dva smjera vozač ne smije vozilom pretjecati drugo vozilo ispred vrha prijevoja ceste ili u zavoju kad je preglednost ceste nedovoljna, osim ako na tim mjestima postoji više prometnih trakova obilježenih uzdužnim oznakama na kolniku i namijenjenih isključivo za kretanje vozila u smjeru kretanja njegova vozila.

Članak 65.

- (1) Vozač ne smije pretjecati drugo vozilo, osim bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla i motocikla bez bočne prikolice, neposredno ispred raskrižja ili na raskrižju koje nije s kružnim tokom prometa, ili neposredno ispred i na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u razini bez branika ili polubranika.
- (2) Neposredno ispred raskrižja i na raskrižju vozač smije pretjecati: vozilo koje skreće ulijevo, a pretječe se s desne strane (članak 59. stavak (2)); vozilo koje skreće udesno, ali pritom svojim vozilom ne prelazi na dio kolnika namijenjen za promet vozila iz suprotnoga smjera; vozilo koje se kreće cestom s prednošću prolaza, kao i kada je promet na raskrižju reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima koje daje ovlaštena osoba.
- (3) Neposredno ispred i na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini bez branika ili polubranika vozač smije pretjecati drugo vozilo kada je promet na tom prijelazu reguliran

uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova.

Članak 66.

Vozač ne smije pretjecati drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prijelazu, ili koje prelazi pješački prijelaz, ili koje je stalo radi propuštanja pješaka na tom prijelazu.

Članak 67.

- (1) Na cesti na kojoj postoje najmanje dva prometna traka namijenjena za promet vozila u istom smjeru i na kojoj su kolone vozila, vozač može napusti trak na kojem se nalazi samo radi skretanja ulijevo ili udesno ili radi parkiranja vozila.
- (2) Na cestama i uz uvjet iz stavka (1) ovoga članka brže kretanje vozila na jednom traku od kretanja na drugom traku ne smatra se pretjecanjem.
- (3) Ne smatra se pretjecanjem ni prolaženje s desne strane vozila koje prema odredbi članka 40. stavak (3) ovoga Zakona za svoje kretanje ne koristi prometni trak uz desni rub kolnika.

10. Zvučni i svjetlosni znaci upozorenja**Članak 68.**

- (1) Vozač je dužan uporabiti zvučni znak upozorenja kadgod je u pitanju sigurnost prometa, a osobito:
 - 1) na cesti izvan naselja radi upozorenja drugog sudionika u prometu da ga želi preteći ili obići, ako bi nedavanjem toga znaka postojala opasnost od prometne nezgode;
 - 2) ako se pokraj kolnika nalaze djeca koja ne obraćaju pozornost na kretanje vozila;
 - 3) na cesti izvan naselja, prije ulaska u nepregledan zavoj ili prije dolaska na prijevoj na kojem je otežano mimoilaženje.
- (2) Vozač je dužan davanje zvučnoga znaka upozorenja svesti na nužnu mjeru.

Članak 69.

- (1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća vozač, u pravilu, umjesto zvučnoga znaka upozorenja upotrebljuje svjetlosni znak upozorenja. Taj znak vozač može uporabiti i u naselju prilikom pretjecanja drugoga vozila.

- (2) Svjetlosni znak upozorenja vozač može uporabiti i danju - ako takav način upozorenja drugim sudionicima u prometu više odgovara zbog uvjeta na cesti.
- (3) Svjetlosni znak upozorenja daje se kratkim uzastopnim paljenjem dugih svjetala, ili uzastopnim paljenjem kratkih svjetala za osvijetljavanje ceste, ili izmjeničnim paljenjem, u kratkim razmacima, dugih i kratkih svjetala, vodeći pritom računa da se time ne zasljepljuju vozači koji dolaze iz suprotnoga smjera.

11. Zaustavljanje i parkiranje

Članak 70.

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestu na kojem bi ono ugrožavalo sigurnost drugih sudionika u prometu ili predstavljalo smetnju za normalan tok prometa ili kretanje pješaka.

Članak 71.

- (1) Na javnoj cesti izvan naselja vozač je dužan, u slučaju potrebe za zaustavljanjem ili parkiranjem vozila, kada za to postoji mogućnost, zaustaviti ili parkirati vozilo izvan kolnika.
- (2) Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, prometne nezgode ili drugog opravdanog razloga prisiljen zaustaviti vozilo na kolniku dužan je za vrijeme kretanja izvan vozila označiti se svjetloodbojnim prslukom i poduzeti sve mjere da zaustavljeno vozilo ne dovede u opasnost druga vozila i da ga čim prije ukloni s kolnika.
- (3) Ako je vozač zbog neispravnosti na vozilu, prometne nezgode ili iz drugog opravdanog razloga prisiljen zaustaviti vozilo na tračnicama, dužan ga je s tračnica odmah ukloniti, a ako je to nemoguće, odmah poduzeti potrebne mjere da osobe koje upravljaju vozilima koja se kreću po tračnicama na vrijeme budu upozorene na opasnost.

Članak 72.

- (1) Vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo na javnoj cesti gdje je ta radnja dozvoljena, dužan je zaustaviti, odnosno parkirati vozilo neposredno uz desni rub kolnika, a na javnoj cesti kojom se promet odvija samo u jednom smjeru - vozilo može

zaustaviti, odnosno parkirati uz desni ili lijevi rub kolnika.

- (2) Ako se uz desni rub kolnika nalaze tramvajske ili druge tračnice, vozač mora zaustaviti ili parkirati vozilo uz lijevi rub kolnika.
- (3) Vozač može zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestima koja se nalaze na sredini kolnika samo ako su ta mjesta obilježena odgovarajućim prometnim znakom ili oznakom na kolniku.

Članak 73.

Na zaustavljenom ili parkiranom vozilu ne smiju se otvarati vrata ako se time ometa kretanje drugih sudionika u prometu ili ako se ugrožava sigurnost prometa.

Članak 74.

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo osobito:

- 1) na obilježenome pješačkom prijelazu i na udaljenosti manjoj od pet metara od tog prijelaza, kao i na prijelazu biciklističke staze preko kolnika;
- 2) na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini;
- 3) na željezničkim ili tramvajskim prugama ili u blizini tih pruga ako se time sprječava ili ometa promet vozila koja se kreću po tračnicama;
- 4) na raskrižju i na udaljenosti manjoj od 5 metara od najbližeg ruba poprečnog kolnika;
- 5) u tunelima, na mostovima, u podvožnjacima i na nadvožnjacima, kao i na dijelovima ceste ispod mostova i nadvožnjaka i na udaljenosti manjoj od 15 m od tih objekata;
- 6) na dijelu ceste u blizini vrha prijevoja i u zavoju gdje je preglednost ceste nedovoljna i gdje se vozila ne bi mogla obići bez opasnosti;
- 7) na dijelu ceste gdje bi širina slobodnoga prolaza od zaustavljenog ili parkiranog vozila do neisprekidane uzdužne crte na kolniku, ili do suprotnoga ruba kolnika, ili do neke zapreke na cesti bila manja od tri metra;
- 8) na mjestu na kojem bi vozilo zaklanjalo postavljene prometne znakove ili uređaje za davanje svjetlosnih prometnih znakova;
- 9) na biciklističkoj stazi, odnosno traku;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- 10) na dijelu kolnika koji je kao stajalište za vozila javnoga prometa obilježen prometnim znakom i oznakama na kolniku;
- 11) na svim uređenim zelenim površinama, parkovima i sl.;
- 12) na mjestu koje je označeno kao parkiralište za osobe s invaliditetom ako vozilo nije obilježeno znakom iz članka 29. stavka (2) i (3) ovog Zakona.

Članak 75.

Osim u slučajevima iz članka 74. ovoga Zakona, vozač ne smije parkirati vozilo osobito:

- 1) na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini, i to na udaljenosti manjoj od 15 m od tih prijelaza;
- 2) na udaljenosti manjoj od 15 m ispred i iza znaka kojim je označeno stajalište za vozila javnoga prometa;
- 3) na prolazima i ulazima u škole, ustanove, poduzeća, stambene zgrade i druge objekte i iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizacijsku ili drugu mrežu komunalnih organizacija;
- 4) na mjestu gdje bi parkirano vozilo onemogućilo pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkirano vozilu;
- 5) na pločniku, odnosno na pješačkoj stazi, ako to nije izričito regulirano prometnim znakom, a ako je parkiranje dopušteno, mora se ostaviti najmanje 1,6 m širine na površini za kretanje pješaka, s tim što ta površina ne može biti uz rub kolnika;
- 6) na kolniku s dvije prometne trake na kojem se promet odvija u oba smjera.

Članak 76.

- (1) Policijski službenici odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je zaustavljeno ili parkirano na mjestima iz čl. 74. i 75. ovoga Zakona, vozilo parkirano u pješačkoj zoni, kao i vozilo parkirano na mjestu rezerviranom za vozila osoba s invaliditetom.
- (2) Policijski službenici odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto i u svim drugim slučajevima kada je zaustavljeno ili parkirano na mjestu na kojem ugrožava sigurnost prometa ili ometa normalan tok prometa.

Članak 77.

- (1) Premještanje vozila iz članka 76. ovoga Zakona obavlja tijelo unutarnjih poslova.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, uz prethodnu suglasnost tijela mjerodavnoga za unutarnje poslove, premještanje vozila obavljaju organizacija, pravna ili fizička osoba koju ono ovlasti.
- (3) Troškove premještanja vozila u slučajevima iz članka 76. ovoga Zakona snosi vlasnik ili vozač vozila.
- (4) Radi osiguranja plaćanja troškova premještanja vozila, od vlasnika vozila koji nije državljanin Bosne i Hercegovine, pravne ili fizičke osobe koja je premjestila vozilo može zatražiti jamčevinu, a ako vlasnik neće ili ne može položiti jamčevinu, može zadržati vozilo.
- (5) Bliži propis o načinu i postupku, kao i visini troškova premještanja vozila utvrđuje tijelo mjerodavno za unutarnje poslove.

Članak 78.

- (1) Vozač je dužan motorno vozilo, traktor ili priključno vozilo, osim motocikla bez bočne prikolice, koje je zaustavljeno na kolniku obilježiti posebnim znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolniku, i to:
 - 1) kada je bio prisiljen zaustaviti vozilo na mjestu ili dijelu ceste iz članka 71. stavak
 - 2) i članka 74. ovoga Zakona;
 - 3) kada je vozilo zaustavljeno na kolniku na takvom mjestu da ga vozači vozila koja nailaze istim smjerom ne mogu ili teško mogu pravodobno uočiti;
 - 4) noću i u slučaju smanjene vidljivosti na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, kao i na dijelu ceste koji nije dovoljno pregledan.
 - 5) Znak iz stavka (1) ovoga članka postavlja se na kolnik iza zaustavljenog vozila u okomitom položaju i na dovoljnom razmaku koji na cesti izvan naselja ne smije biti manja od 50 m, a u naselju 10 m, tako da vozači motornih vozila koji nailaze iz smjera na kojem je znak postavljen mogu pravodobno zaustaviti svoja vozila, odnosno sigurno obići zaustavljeno vozilo.
 - 6) Na isti se način taj znak postavlja i kada je na cesti zaustavljena kolona motornih vozila, s tim što se umjesto jednoga znaka

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

na kolnik postavljaju dva znaka, jedan pokraj drugoga.

- 7) Ako je u motornom vozilu ugrađen uređaj za istodobno paljenje svih pokazivača smjera, u slučaju iz stavka (1) ovoga članka taj uređaj mora biti upaljen.

Članak 79.

Prije nego što parkira i napusti vozilo, vozač je dužan poduzeti sve mjere kojima se sprječava da vozilo samo krene s mjesta i osigura ga od neovlaštene uporabe.

Članak 80.

- (1) Za nepravilno parkirano ili zaustavljeno vozilo na pločnicima ili bilo kojim drugim mjestima iz čl. od 70. do 79. ovoga Zakona u kojem nije nazočan vozač, ovlaštena službena osoba ostavit će pisanu obavijest da vozač koji je parkirao ili zaustavio vozilo u roku od osam dana kod tijela unutarnjih poslova na ime novčane kazne uplati zakonom propisani iznos.
- (2) Vlasnik ili korisnik vozila dužan je ovlaštenoj službenoj osobi tijela unutarnjih poslova dati podatke o vozaču koji je upravljao vozilom u vrijeme počinjenja prekršaja iz stavka (1) ovoga članka, kao i u slučaju drugih prekršaja propisanih ovim Zakonom u kojima je sudjelovalo njegovo vozilo.

12. Presijecanje kolone pješaka**Članak 81.**

Vozač ne smije vozilom presijecati kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku i svaku drugu organiziranu povorku pješaka koja se kreće kolnikom.

13. Vuča vozila**Članak 82.**

- (1) U prometu na javnoj cesti motornom vozilu mogu biti pridodana najviše dva priključna vozila za prijevoz tereta, odnosno jedno priključno vozilo za prijevoz osoba, a na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila - samo jedno priključno vozilo.
- (2) Vozilom na motorni pogon smije se vući samo priključno vozilo koje bitno ne smanjuje njegovu stabilnost.
- (3) Zabranjena je vuča neispravnih vozila na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila.

- (4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, vuča drugog motornog vozila autocestom dopuštena je ako je razlog za vuču nastao za vrijeme kretanja motornog vozila autocestom, ali samo krajnjim desnim prometnim trakom do prve priključne ceste kojom se vučeno vozilo može isključiti iz prometa na autocesti.
- (5) U prometu na javnoj cesti radnim strojem smiju se vući samo priključci za izvođenje radova.

Članak 83.

- (1) Vozilom na motorni pogon smije se vući drugo vozilo na motorni pogon samo ako se ono zbog neispravnosti ili nedostataka pojedinih dijelova ne može samo kretati i ako se pritom bitno ne smanjuje stabilnost vučnog vozila.
- (2) Vozilom na motorni pogon ne smije se vući motocikl bez bočne prikolice ili drugo vozilo na dva kotača.

Članak 84.

Vozilo na motorni pogon smije se vući noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, samo ako na svojoj stražnjoj strani ima upaljena crvena svjetla za označavanje vozila ili ako ga vuče motorno vozilo koje ima i pri vući upotrebljuje žuto rotacijsko svjetlo.

Članak 85.

- (1) Za vrijeme vuče vozila iz članka 83. stavak (1) oba vozila moraju biti obilježena znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolniku (sigurnosni trokut).
- (2) Na motornom vozilu koje vuče drugo vozilo trokut se postavlja s prednje, a na vučenom vozilu - sa stražnje strane.
- (3) Za vrijeme vuče neispravnog vozila na vozilima moraju biti uključeni uređaji za istodobno paljenje svih pokazivača smjera.

Članak 86.

- (1) Vozilo na motorni pogon na cesti dopušteno je vući s pomoću užeta, krute veze (rudo), automatskih vučnih kuka s višestupanjskom regulacijom i oslanjanjem ili ovješanjem vozila o vučno vozilo.
- (2) S pomoću užeta ne smije se vući vozilo na motorni pogon na kojem su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, niti teretno motorno vozilo i autobus.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (3) Krutom vezom ne smije se vući vozilo na motorni pogon koje nema ispravan uređaj za upravljanje, niti vozilo na motorni pogon teže od vučnoga vozila - ako mu je neispravna pomoćna kočnica.

Članak 87.

Ako se vozilo na motorni pogon vuče s pomoću užeta, automatskih vučnih kuka s višestupanjskom regulacijom ili krute veze, vozač koji upravlja vučenim vozilom mora imati odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojoj pripada vozilo koje se vuče.

Članak 88.

Vuča natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora s priključnim vozilom, dopuštena je samo do prvog mjesta pogodnog za pretovar tereta, a iznimno, i do prvog mjesta na kojem se može otkloniti kvar na vozilu.

Članak 89.

- (1) Razmak između vučnoga i vučenog vozila na motorni pogon, ako se vuče uzetom, mora iznositi od tri do pet metara, a ako se vuče s pomoću kuke ili krute veze (rudo), može iznositi i manje od tri metra.
- (2) Kuka i kruta veza (rudo) iz stavka (1) ovoga članka moraju biti certificirane u ovlaštenoj organizaciji iz stavka (2) članka 6. ovoga Zakona, a vozač mora imati dokaz o certificiranju.

Članak 90.

- (1) Vučenim vozilom zabranjeno je prevoziti osobe, osim osobe koja upravlja vučenim vozilom.
- (2) Vozila koja prevoze opasne tvari ne smiju se vući niti koristiti za vuču drugih vozila.
- (3) Iznimno od odredaba iz stavka (2) ovoga članka, u slučaju neispravnosti vozila koje je natovareno opasnim tvarima, takvo se vozilo može prevući samo do najbližeg mjesta pogodnog za pretovar ili popravak, a takvo se vozilo vuče krutom vezom (rudo).

14. Uporaba svjetala u prometu**Članak 91.**

- (1) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom danju na vozilu moraju biti upaljena kratka svjetla.
- (2) U vremenu od prvog sumraka do potpunog svanuća (noću), kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na vozilu u prometu na cesti - osim svjetla iz stavka (1) ovoga članka - moraju biti upaljena svjetla za osvjetljavanje ceste, i to:
- 1) na vozilu na motorni pogon, osim na biciklu s motorom, lakom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje dva bijela ili žuta svjetla na prednjoj strani i najmanje dva crvena svjetla na stražnjoj strani;
 - 2) biciklu s motorom, lakom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani;
 - 3) na biciklu - jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani;
 - 4) na zaprežnom vozilu - najmanje jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani ili samo jedna svjetiljka koja je izrađena tako da se s prednje strane vozila vidi bijelo svjetlo, a sa stražnje strane vozila - crveno svjetlo
 - 3) Ako se na zaprežnom vozilu jedno svjetlo nalazi na prednjoj strani a drugo na stražnjoj strani, ta svjetla moraju biti postavljena na uzdužnoj osi vozila ili na njegovoj lijevoj strani, a ako se na zaprežnom vozilu nalazi samo jedna svjetiljka, ona mora biti postavljena na lijevoj strani vozila.
 - 4) U uvjetima iz stavka (2) ovoga članka zaprežno vozilo mora imati i dva katadioptera crvene boje, simetrično postavljena na stražnjoj strani vozila, a bicikl - jedan katadiopter crvene boje na stražnjoj strani i po jedan katadiopter žute ili narančaste boje na svakoj strani pedale.
 - 5) Kada vozilo na motorni pogon vuče jedno ili dva priključna vozila, na stražnjoj strani posljednjeg priključnog vozila moraju biti upaljena najmanje dva crvena svjetla, a ako širina priključnog vozila iznosi više od 1,60 m - na prednjoj strani prvog priključnog vozila moraju biti upaljena dva bijela svjetla.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (6) Na traktoru za vrijeme vožnje javnom cestom mora biti upaljeno žuto rotacijsko svjetlo.

Članak 92.

- (1) Iznimno od odredaba članka 91. ovoga Zakona, ne mora imati upaljena svjetla:
- 1) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na osvijetljenom dijelu ceste, tako da se jasno vidi s dovoljne udaljenosti;
 - 2) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na za to posebno određenim mjestima na kolniku ili izvan njega ili na ulicama sa slabijim prometom;
 - 3) bicikl, laki motocikl i motocikl bez bočne prikolice koji nema akumulatora - kada su zaustavljeni ili parkirani u naselju uz sam rub kolnika.
- (2) Vozilo na motorni pogon čija duljina nije veća od osam metara, a širina dva metra, i kojem nije pridodano priključno vozilo kada je zaustavljeno ili parkirano na ulici u naselju, umjesto svjetala iz članka 91. stavak (1) točka 1) može imati upaljeno samo jedno svjetlo koje se s prednje strane vidi kao bijelo svjetlo a sa stražnje strane kao crveno svjetlo i koje je postavljeno na strani suprotnoj od ruba kolnika uz koji je vozilo zaustavljeno ili parkirano.

Članak 93.

- (1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, moraju nositi upaljena svjetla kad se kreću kolnikom izvan naselja:
- 1) skupina pješaka koja se kreće u organiziranoj koloni ili povorci -najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na čelu kolone, odnosno povorke, i najmanje jedno crveno svjetlo na njezinu začelju;
 - 2) vođači teglećih, tovarnih i jahaćih životinja i goniči stoke -najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo naprijed i najmanje jedno crveno svjetlo straga.
- (2) Umjesto svjetala iz stavka (1) ovoga članka mogu se uporabljivati reflektirajuće tvari.

Članak 94.

- (1) Za osvjetljavanje ceste vozač vozila na motorni pogon, u pravilu, upotrebljuje duga svjetla.
- (2) Vozač vozila na motorni pogon dužan je za osvjetljavanje ceste uporabljivati kratka svjetla umjesto dugih svjetala:

- 1) prije mimoilaženja s drugim vozilom na udaljenosti s koje prosudi da svjetlom svojeg vozila zasljepljuje vozača vozila koje mu dolazi ususret, a pri mimoilaženju s drugim vozilom - kad vozač tog vozila upali kratka svjetla ili kad izmjeničnim paljenjem i gašenjem svjetala upozorava da mu duga svjetla smetaju, uvijek na udaljenosti manjoj od 200 m;
 - 2) za vrijeme kretanja za drugim vozilom na udaljenosti od najmanje 100 m kako ne bi dugim svjetlima svojeg vozila zasljepljivao vozača vozila ispred sebe;
 - 3) za vrijeme dok vozilom prolazi pokraj organizirane kolone ili povorke pješaka;
 - 4) kada se kreće cestom koja se prostire neposredno pokraj plovnog puta ili pokraj željezničke ili tramvajske pruge - ususret s ploviom, odnosno s vozilom koje se kreće po tračnicama a koje nailazi iz suprotnoga smjera.
- (3) Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, vozač vozila na motorni pogon za vrijeme vožnje mora imati na vozilu upaljena najmanje kratka svjetla za osvjetljavanje ceste.

Članak 95.

- (1) Svjetla za označavanje vozila na motorni pogon uporabljaju se u uvjetima iz članka 91. stavak (1) ovoga Zakona kada je vozilo zaustavljeno ili parkirano na cesti.
- (2) Svjetla za označavanje vozila na motorni pogon moraju biti upaljena za vrijeme dok su upaljena bilo koja svjetla za osvjetljavanje ceste ili posebna svjetla za maglu.

Članak 96.

- (1) Po magli vozač vozila na motorni pogon na vozilu treba imati upaljena kratka svjetla za osvjetljavanje ceste ili svjetla za maglu ili oba svjetla istodobno.
- (2) Svjetla za maglu mogu se uporabljivati samo po magli ili u slučaju smanjene vidljivosti i ne mogu se istodobno koristiti s dugim svjetlima.
- (3) Svjetla za maglu koja se nalaze na prednjoj strani vozila moraju biti bijele ili žute boje, a na stražnjoj strani - crvene boje.

15. Razmak između vozila**Članak 97.**

Vozač je dužan držati potreban razmak kada se kreće iza drugog vozila, tako da ne ugrožava sigurnost prometa.

Članak 98.

- (1) Kada se na javnoj cesti izvan naselja koja ima samo jedan prometni trak namijenjen za promet vozila u jednom smjeru kreću jedno za drugim vozila na motorni pogon čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg ili čija je duljina veća od sedam metara, vozači su dužni između svakog od tih vozila držati razmak od najmanje 100 m.
- (2) Odredba stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na dio ceste na kojem je pretjecanje zabranjeno.
- (3) Ako se cestom kreću dva ili više vozila koja prevoze opasne tvari, razmak između tih vozila ne smije biti manji od 200 m.

16. Promet tramvaja i drugih vozila na tračnicama

Članak 99.

Odredbe čl. od 25. do 98. ovoga Zakona primjenjuju se i na promet tramvaja i drugih vozila koja se cestom kreću po tračnicama, osim ako to ne isključuju konstrukcijska svojstva tih vozila ili način njihova kretanja.

17. Promet bicikala, bicikala s motorom, lakih motocikala i motocikala

Članak 100.

- (1) Biciklom na javnoj cesti smije upravljati osoba koja je navršila 12 godina, a mopedom na javnoj cesti smije upravljati osoba koja je navršila 14 godina i posjeduje odgovarajuću dokument o poznavanju propisa o sigurnosti prometa.
- (2) Vozač bicikla i vozač bicikla s motorom ukoliko je pokretan snagom vozača dužni su kretati se što bliže desnom rubu kolnika, a ako postoji biciklistička staza - biciklističkom stazom, odnosno trakom.
- (3) Ako se dva ili više vozača bicikala ili bicikala s motorom kreću u skupini, dužni su kretati se jedan iza drugoga.
- (4) Ako na cesti postoji posebno uređena biciklistička staza, vozač bicikla s motorom ukoliko je pokretan snagom

vozača i vozač bicikla moraju se kretati desnom biciklističkom stazom u odnosu na smjer kretanja prometa.

- (5) Na biciklističkim stazama uređenim i označenim za promet bicikala i bicikala s motorom u oba smjera vozila se moraju kretati desnom stranom u smjeru kretanja vozila.
- (6) Vozač bicikla i vozač bicikla s motorom smiju se kretati samo onim prometnim površinama na kojima je kretanje takvim vozilima dopušteno.

Članak 101.

Vozač bicikla, mopeda, bicikla s motorom, lakog motocikla i motocikla treba upravljati vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi sudionici u prometu, a naročito ne smije skidati ruke s upravljača, pridržavati se za drugo vozilo, prevoziti, vući ili gurati predmete koji ga mogu ometati u upravljanju vozilom ili ugrožavati druge sudionike u prometu.

Članak 102.

Vozač bicikla, bicikla s motorom, lakog motocikla i motocikla može prevoziti druge osobe samo ako na vozilu postoje posebna sjedala i oslonci za noge, a vozač motocikla može to činiti i u bočnoj prikolici.

Članak 103.

Vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla i osobe koje se prevoze tim vozilima moraju pravilno koristiti zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje, a u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, vozač bicikla mora pravilno koristiti i svjetloodbojni prsluk.

18. Promet zaprežnih vozila i kretanje stoke

Članak 104.

- (1) Zaprežnim vozilom na javnoj cesti može upravljati osoba s navršenih 16 godina života.
- (2) Vozač zaprežnog vozila treba upravljati vozilom cijelo vrijeme dok se vozilo kreće cestom i dužan je vozilo držati što bliže desnom rubu kolnika.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (3) Zaprežno vozilo ne smije se ostavljati bez nadzora na cesti ili uz cestu.
- (4) Osobe koje se voze zaprežnim vozilom dok je vozilo u pokretu ne smiju stajati na vozilu, sjediti na stranicama vozila, sjediti na platou vozila sa strane niti se nalaziti na rudi vozila u pokretu.
- (5) Vozač zaprežnog vozila mora voditi zapregu na nepreglednom i neosiguranom prijelazu ceste preko željezničke pruge, kao i pri uključivanju u promet s kolske ceste.
- (6) U cestovnom prometu za zaprežno vozilo sa zadnje desne strane može se privezati jedno grlo stoke.
- (7) Dok vozi ili vodi zapregu, vozač zaprežnog vozila mora nositi i svjetloodbojni prsluk u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti.
- (8) Zaprežna vozila koja se kreću jedno iza drugoga moraju držati razmak od najmanje 50 m.

Članak 105.

- (1) Gonič stoke, ukoliko stoku goni javnom cestom, može biti osoba s navršениh 16 godina života.
- (2) Stoku koja se kreće javnom cestom gonič stoke mora držati što je moguće bliže desnom rubu ceste.
- (3) Stoka se ne smije ostavljati na cesti ili uz cestu bez nadzora goniča stoke.
- (4) Na javnoj cesti stoka se smije goniti u skupinama i s tolikim razmakom između skupina da takvo kretanje bitno ne utječe na prohodnost ceste i sigurnost prometa koji se odvija tom cestom.

19. Kretanje pješaka**Članak 106.**

- (1) Pješak se ne smije, u pravilu, kretati i zadržavati na kolniku.
- (2) Ako se pješak kreće kolnikom, on se mora kretati što bliže rubu kolnika, i to veoma pažljivo i na način kojim ne ometa ili ne sprječava promet vozila.

Članak 107.

- (1) Na cesti koja ima pločnik ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka, odnosno površinu pokraj kolnika pogodnu

za kretanje pješaka, pješak je dužan kretati se tim površinama.

- (2) Na cesti na kojoj ne postoji pločnik ili druga površina određena za kretanje pješaka, odnosno pogodna za kretanje pješaka, a koju pješaci ne mogu koristiti iz bilo kojeg razloga, pješaci se mogu kretati kolnikom.
- (3) Na kolniku ceste zabranjeno je igranje, vožnja dječjim biciklom, romobilom, koturaljkama i slično, kao i sanjkanje, skijanje i drugo, osim ako je to posebno dopušteno.

Članak 108.

- (1) Kada se pješak kreće kolnikom na javnoj cesti izvan naselja, dužan je kretati se uz lijevi rub kolnika u smjeru kretanja, dok noću i danju u uvjetima smanjene vidljivosti mora biti osvijetljen ili označen svjetloodbojnim prslukom, a u skupini krećući se jedan iza drugoga.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, pješak se može kretati uz desni rub kolnika samo kada je takvo kretanje za njega sigurnije (nepregledan zavoj, ponor, usjek, zasjek, odron i sl.).
- (3) Pješak koji gura ručna kolica, bicikl, laki motocikl ili motocikl, osobe koje se kreću s pomoću pokretnih stolaca za nemoćne osobe te organizirana kolona pješaka moraju se kretati uz desni rub kolnika u smjeru kretanja.

Članak 109.

- (1) Pješak je dužan prelaziti preko kolnika i biciklističke staze pažljivo i najkraćim putem, nakon što se prije stupanja na kolnik uvjeri da to može učiniti na siguran način.
- (2) Na cesti koja ima obilježene pješačke prijelaze ili posebno izgrađene prijelaze, odnosno prolaze za pješake, pri prelaženju ceste pješak je dužan kretati se tim prijelazima, odnosno prolazima, ako oni nisu od njega udaljeni više od 100 m.

Članak 110.

- (1) Na obilježenome pješačkom prijelazu na kojem je promet pješaka reguliran svjetlosnim prometnim znacima za

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

pješake, pješak je dužan postupati prema tim znakovima.

- (2) Na obilježenome pješačkom prijelazu na kojem promet pješaka nije reguliran posebnim svjetlosnim prometnim znacima za pješake, ali je promet vozila reguliran svjetlosnim prometnim znakovima za vozila ili znacima koje daju ovlaštene osobe, pješaci mogu prelaziti preko kolnika samo dok im je danim znakom dopušten prijelaz preko kolnika.
- (3) Na obilježenome pješačkom prijelazu na kojem promet nije reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ni znacima koje daje ovlaštena osoba, prije stupanja na pješački prijelaz, pješak je dužan obratiti pozornost na udaljenost i brzinu vozila koja mu se približavaju.

Članak 111.

Pješak koji namjerava prijeći preko kolnika na mjestu na kojem ne postoji obilježeni pješački prijelaz ne smije stupiti na kolnik ako time ometa promet vozila.

20. Obveze vozača prema pješacima**Članak 112.**

- (1) Ako je promet na obilježenom pješačkom prijelazu reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima ovlaštene osobe, vozač je dužan zaustaviti vozilo ispred pješačkoga prijelaza kada mu je danim znakom zabranjen prolaz, a ako mu je na takvom prijelazu danim znakom dopušten prolaz, vozač ne smije ometati prolaz pješaka koji su već stupili na pješački prijelaz.
- (2) Ako se obilježeni pješački prijelaz iz stavka (1) ovoga članka nalazi na ulazu na bočnu cestu, vozač koji skreće na tu cestu dužan je skretati smanjenom brzinom i propustiti pješake koji su već stupili ili stupaju na pješački prijelaz i, prema potrebi, zaustaviti vozilo kojim upravlja da bi propustio pješake.
- (3) Ako na obilježenom pješačkom prijelazu promet nije reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova ni znacima ovlaštene osobe, vozač je dužan zaustaviti vozilo pred takvim pješačkim prijelazom da bi propustio pješake koji prelaze ili stupaju na pješački prijelaz, ili nedvojbeno

pokazuju namjeru da prijeđu preko pješačkog prijelaza.

- (4) U slučaju iz stavka (3) ovog članka na kolniku s dvije ili više prometnih traka za promet u istom smjeru, zabranjeno je prolaziti pokraj vozila koje je zaustavljeno ili usporava ispred pješačkog prijelaza da bi propustilo pješake.

Članak 113.

- (1) Vozač koji skreće na bočnu cestu na čijem ulazu ne postoji obilježeni pješački prijelaz dužan je skretanje izvesti smanjenom brzinom i ne smije ugroziti pješake koji su već stupili na kolnik.
- (2) Vozač koji se kreće mokrim kolnikom u naseljenom mjestu dužan je prilagoditi brzinu kretanja vozila tako da izbjegne prskanje pješaka koji se kreću rubom kolnika ili pločnika.

21. Promet na prijelazu ceste preko željezničke pruge**Članak 114.**

Vozač koji se vozilom približava prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini dužan je kretanje vozila prilagoditi tako da ga može zaustaviti pred uređajem za zatvaranje prometa na prijelazu ili pred uređajem za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vozila koja se kreću po tračnicama, odnosno da može zaustaviti vozilo prije nego što stupi na željezničku prugu.

Članak 115.

Sudionici u prometu dužni su zaustaviti se pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje prometa spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu ceste preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće po tračnicama.

Članak 116.

- (1) Pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem su postavljeni svjetlosni prometni znaci, sudionici u prometu dužni su se zaustaviti kada se pojavi crveno treptavo svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo.
- (2) Sudionici u prometu koji prelaze preko željezničke pruge u istoj razini dužni su to

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

činiti s pojačanom oprežnošću i kada svjetla na prijelazu nisu upaljena.

- (3) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem nema uređaja za zatvaranje prometa ni uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka, sudionici u prometu mogu prijeći preko željezničke pruge tek kada se prethodno uvjere da prugom ne nailazi vlak ili neko drugo vozilo koje se kreće po tračnicama.

22. Promet na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila i brzoj cesti

Članak 117.

- (1) Autocestom se ne smiju kretati pješaci, stoka ni vozila koja se, prema odredbama ovoga Zakona, ne smatraju motornim vozilima.
- (2) Autocestom se ne smiju kretati ni motorna vozila koja se prema svojim konstrukcijskim svojstvima ne mogu kretati brzinom većom od 40 km na sat.
- (3) Odredba stavka (2) ovoga članka ne odnosi se na vojna vozila i na vozila tijela unutarnjih poslova, te na vozila za održavanje ceste kada daju posebne svjetlosne znake.

Članak 118.

- (1) Na autocesti vozač ne smije zaustavljati motorno vozilo, osim na površinama izvan kolnika koje su za to posebno uređene i obilježene.
- (2) Vozač koji je zbog neispravnosti vozila ili iz drugih razloga prisiljen zaustaviti vozilo na kolniku autoceste dužan je zaustaviti ga na posebnom traku za zaustavljanje vozila u nuždi, ako on na tom mjestu postoji, i poduzeti potrebne mjere da vozilo čim prije ukloni s kolnika.
- (3) Na autocesti vozač ne smije izvoditi polukružno okretanje niti se kretati vozilom unatrag.

Članak 119.

Na autocestu se ne smije uključiti motorno vozilo koje vuče drugo motorno vozilo koje se zbog neispravnosti ne može kretati.

Članak 120.

- (1) Autocestom se motorna vozila moraju kretati krajnjim desnim prometnim trakom koji nije zakrčen vozilima u koloni.
- (2) Odredba članka 40. stavak (3) ovoga Zakona ne primjenjuje se na vozila koja se kreću dijelom autoceste koja prolazi kroz naselje.

Članak 121.

Na autocesti s tri ili više prometnih trakova, namijenjenih za promet vozila u jednom smjeru, vozači teretnih motornih vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 7.500 kg i skupova vozila čija je duljina veća od sedam metara smiju koristiti samo dva prometna traka koji se nalaze uz desni rub kolnika.

Članak 122.

- (1) Vozač koji se motornim vozilom uključuje u promet na autocesti dužan je:
 - 1) koristiti poseban trak za ubrzavanje kada takav trak postoji u produženju priključne ceste i uključiti se u promet na autocesti, dajući odgovarajući znak na način kojim ne ugrožava promet vozila koja se kreću autocestom;
 - 2) propustiti vozila koja se kreću autocestom, ako na mjestu na kojem se uključuje u promet na autocesti ne postoji poseban trak za ubrzavanje.
- (2) Vozač koji se vozilom isključuje iz prometa na autocesti dužan je pravodobno zauzeti položaj vozilom na krajnjem desnom prometnom traku i što prije prijeći na poseban trak za usporavanje, ako takav trak postoji na ulazu na priključnu cestu.

Članak 123.

Odredbe čl. od 117. do 122. ovoga Zakona primjenjuju se i na promet na cesti koja je rezervirana za promet motornih vozila i brzom cesti.

23. Promet u tunelu

Članak 124.

Vozač koji se vozilom kreće kroz tunel ne smije zaustavljati niti parkirati vozilo, polukružno okretati vozilo ili se kretati unatrag u tunelu.

Članak 125.

Na vozilima na motorni pogon za vrijeme kretanja kroz tunel moraju biti upaljena kratka svjetla za osvjtljavanje ceste.

24. Vozila pod pratnjom

Članak 126.

- (1) Vozilima pod pratnjom, sukladno ovome Zakonu, podrazumijevaju se vozila kojima je dodijeljena pratnja policije ili vojne policije, s motornim vozilima opremljenim uređajima za davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znakova crvene i plave boje, i to za vrijeme dok se ti znakovi daju.
- (2) Vozač koji na cesti susretne vozilo ili kolonu vozila pod pratnjom i vozač kojega sustigne vozilo ili kolona vozila pod pratnjom, dužni su ustupiti prednost prolaza, omogućiti nesmetan prolaz, a prema potrebi, zaustaviti vozilo, umjesto dugih svjetala noću uporabiti kratka svjetla za osvjtljavanje ceste, strogo se pridržavati naredaba koje im daju osobe iz pratnje i kretanje nastaviti tek nakon što prođu sva vozila pod pratnjom.
- (3) Vozila pod pratnjom imaju pravo prednosti prolaza u odnosu na sva druga vozila (članak 50.), osim u odnosu na vozila koja se kreću raskrižjem na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima ovlaštene osobe, i na njih se ne primjenjuju odredbe o ograničenju brzine (čl. 45. i 47.), o zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila (članak 62. stavak (1) točka 1)) i o zabrani presijecanja kolone pješaka (članak 81.), uz uvjet da ne ugrožavaju sigurnost drugih sudionika u prometu.
- (4) Kako bi omogućili nesmetani prolaz vozilima iz stavka (1) ovoga članka, pješaci su dužni skloniti se s kolnika dok ta vozila prođu.

25. Vozila s pravom prednosti prolaza

Članak 127.

- (1) Na vozila službe hitne pomoći, vatrogasna vozila i vozila policije i sudske policije, vojna vozila i vozila Granične policije Bosne i Hercegovine kad posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znakove ne primjenjuju se odredbe: o ograničenju brzine (čl. 45. i 47.), o zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila (članak 62. stavak

(1) točka 1)) i o zabrani presijecanja kolone pješaka (članak 81.). Ta vozila imaju pravo prednosti prolaza u odnosu na sva druga vozila (članak 50.), osim u odnosu na vozila pod pratnjom (članak 126.) i vozila koja se kreću raskrižjem na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima ovlaštene osobe, uz uvjet da ne ugrožavaju sigurnost drugih sudionika u prometu.

- (2) Kako bi omogućili prolaz vozilima iz stavka (1) ovoga članka, pješaci su dužni skloniti se s kolnika, a ostala vozila propustiti i, prema potrebi, zaustaviti se dok ta vozila prođu.
- (3) Kada vozilo policije ili vojno vozilo uporabom plavih svjetala osigurava prolaz jednom vozilu ili koloni vozila koja se kreću iza njega, vozači su dužni obratiti pozornost i na vozila kojima se osigurava prolaz, propustiti ih i, prema potrebi, zaustaviti svoja vozila dok ta vozila prođu.
- (4) Glede međusobnog prava prednosti prolaza za vozila iz stavka (1) ovoga članka, vrijede odredbe o prednosti prolaza.
- (5) Uređaji za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova ne smiju se ugrađivati, osim na vozila iz stavka (1) ovoga članka.

26. Teret na vozilu

Članak 128.

- (1) Vozilo u prometu na cesti ne smije se opteretiti preko svoje nosivosti koja je upisana u potvrdu o registraciji, ili preko dopuštenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dopuštene mase, ili preko mogućnosti koje dopuštaju svojstva ceste utvrđene propisima ili prometnim znakom.
- (2) Teret na vozilu treba biti tako raspoređen i, prema potrebi, pričvršćen i pokriven:
 - 1) da ne ugrožava sigurnost sudionika u prometu i ne nanosi štetu cesti i objektima na cesti;
 - 2) da ne umanjuje u većoj mjeri stabilnost vozila i ne otežava upravljanje vozilom;
 - 3) da ne umanjuje vozaču preglednost ceste;
 - 4) da ne stvara suvišnu buku i ne rasipa se po cesti;
 - 5) da ne zaklanja svjetlosne i svjetlosno-signalne uređaje na vozilu, registarske pločice i druge propisane oznake na vozilu.

Članak 129.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (1) Teret na vozilu ne smije premašiti najudaljeniju točku na prednjoj strani vozila više od jednog metra.
- (2) Teret koji se prevozi na vozilu i priključnom vozilu može premašiti najudaljeniju točku na stražnjoj strani vozila najviše za jednu šestinu svoje duljine koja je kao kontinuirani teret oslonjena na tovarni prostor.
- (3) Ako se vozilom prevozi teret u kombinaciji koja se sastoji od vučnog vozija i jednoosovinske prikolice, pod duljinom vozila podrazumijeva se ukupna duljina vučnog vozila i jednoosovinske prikolice.
- (4) Ako teret na vozilu premašuje za više od jednog metra najudaljenije točke na stražnjoj strani vozila, najizbočenija točka tereta mora biti označena crvenom tkaninom.
- (5) Najizbočenija točka tereta koji se prevozi teretnim motornim ili priključnim vozilom u slučaju iz stavka (4) ovoga članka mora biti označena pločom. Ta je ploča kvadratnoga oblika, dimenzija 50 x 50 cm, obojena izmjeničnim kosim trakama reflektirajuće narančaste i bijele boje i postavljena okomito na uzdužnu os vozila.
- (6) Kada se javnom cestom prevozi teret u rasutom stanju, on mora biti prekriven na odgovarajući način tako da se spriječi rasipanje tereta.

Članak 130.

Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, najizbočenija točka na teretu koji se prevozi vozilom mora biti označena:

- 1) u slučaju iz članka 129. stavak (4) ovoga Zakona - svjetlom i reflektirajućom tvari crvene boje;
- 2) kada teret na vozilu na motorni pogon ili na priključnom vozilu bočno premašuje više od 20 cm vanjski rub prednjega ili stražnjega svjetla za označavanje vozila - svjetlom i katadiopterom koji s prednje strane daju bijelo svjetlo, a sa stražnje strane - crvenim svjetlom.

27. Prijevoz osoba vozilima**Članak 131.**

- (1) U motornom vozilu, odnosno na vozilu i priključnom vozilu u cestovnom prometu, osim u teretnom policijskom i vozilu

oružanih snaga, dozvoljeno je prevoziti onoliko osoba koliko je nazočno u potvrdi o registraciji na mjestima koja su za to predviđena.

- (2) Na teretnom vozilu, u prostoru za smještaj tereta, i priključnom vozilu koji vuče traktor može se prevoziti najviše pet osoba, a u tovarnom prostoru motokultivatora mogu se prevoziti najviše tri osobe koje utovaraju ili istovaraju teret ili obavljaju poljoprivredne ili druge radnje.
- (3) Osobe iz stavka (2) ovog članka koje se prevoze u tovarnom prostoru ne smiju stajati, sjediti na stranicama karoserije, na nestabilnom teretu ili teretu koji prelazi visinu tovarnog sanduka.
- (4) U zatvorenom prostoru vozila koje se ne može iznutra otvoriti, ne smiju se prevoziti osobe.
- (5) Vozilima tijela za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija smiju se prevoziti osobe, i to samo za službene potrebe.
- (6) U priključnom vozilu za stanovanje (kamp-prikolica) ne smiju se prevoziti osobe.
- (7) Vozač ne smije pokrenuti vozilo dok putnici sigurno ne uđu odnosno iziđu iz vozila i dok vrata ne budu zatvorena.
- (8) Za vrijeme kretanja vozila ne smije se uskakati u vozilo, iskakati iz vozila, otvarati vrata, naginjati se izvan vozila, isturati dijelove tijela iz vozila i voziti se na vanjskim dijelovima vozila ili na traktorskim prikolicama.
- (9) Iznimno od stavka (8) ovoga članka, na vanjskim dijelovima vozila i priključnog vozila mogu se voziti osobe koje obavljaju poslove svojeg radnog mjesta u svezi s namjenom vozila (na vozilima vatrogasne službe, komunalne službe, elektrodistribucije i drugih djelatnosti) dok su na dužnosti, ako su na tim vozilima ugrađeni platforma za stajanje i držači.

Članak 132.

- (1) Vozač bicikla stariji od 18 godina može prevoziti biciklom dijete u dobi do osam godina ako je na biciklu ugrađeno posebno sjedalo, prilagođeno djetetovu uzrastu, i čvrsto spojeno s biciklom.
- (2) Dijete mlađe od 12 godina ne smije se prevoziti mopedom, triciklom, motociklom i četverociklom.
- (3) U prostoru za smještaj tereta vozila iz članka 131. stavak (2) ovoga Zakona

zabranjeno je prevoziti osobe mlađe od 15 godina.

IV. PROMETNI ZNAKOVI

1. Opće odredbe

Članak 133.

- (1) Javne ceste moraju se obilježiti propisanim prometnim znacima, kojima se sudionici u prometu upozoravaju na opasnost koja im prijete na određenoj javnoj cesti ili dijelu te ceste, stavljaju do znanja ograničenja, zabrane i obveze kojih se sudionici u prometu moraju držati i daju potrebne obavijesti za siguran i nesmetan tok prometa.
- (2) Prometnim znakovima moraju se obilježiti i opasnosti privremenog karaktera, osobito one koje nastanu uslijed iznenadnog oštećenja ili onesposobljavanja ceste, kao i privremena ograničenja i privremene zabrane u prometu, i ti se znakovi moraju ukloniti čim prestanu razlozi zbog kojih su postavljeni.
- (3) Prometni znakovi su: znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredaba i znakovi obavijesti s dopunskom pločom koja je sastavnim dijelom prometnog znaka i koja pobliže određuje značenje prometnog znaka ili bez nje, svjetlosni prometni znakovi, oznake na kolniku, pločniku i si. te svjetlosne i druge oznake na cesti.
- (4) Sudionici u prometu dužni su se pridržavati ograničenja, zabrana i obveza izraženih s pomoću postavljenih prometnih znakova.

Članak 134.

- (1) Prometne znakove i cestovnu opremu postavljaju i održavaju ustanove koje upravljaju cestama na temelju rješenja mjerodavnoga tijela.
- (2) Prometni znakovi postavljaju se i održavaju tako da ih sudionici u prometu i danju i noću na vrijeme i lako mogu uočiti i pravodobno postupiti sukladno njihovom značenju.
- (3) Prometni znakovi moraju se ukloniti, dopuniti ili zamijeniti ako njihovo značenje ne odgovara izmijenjenim uvjetima prometa na cesti ili zahtjevima sigurnosti u prometu.

Članak 135.

- (1) Na prometni znak i na stup na koji je znak postavljen zabranjeno je stavljati sve što nije u svezi sa značenjem prometnoga znaka.
- (2) Zabranjeno je neovlašteno uklanjati i oštećivati prometne znakove i cestovnu opremu ili mijenjati značenje prometnih znakova.

Članak 136.

Na cesti se ne smiju postavljati ploče, znakovi, svjetla, stupovi ili drugi slični predmeti kojima se zaklanja ili smanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja oponašaju ili slične nekom prometnom znaku, ili zasljepljuju sudionike u prometu, ili odvrćaju njihovu pozornost u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa na cesti.

2. Znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredaba i znakovi obavijesti

Članak 137.

- (1) Znakovi opasnosti služe da se sudionici u prometu na cesti upozore na opasnost koja prijete na određenom mjestu, odnosno dijelu ceste, i da se obavijeste o naravi te opasnosti.
- (2) Znakovi izričitih naredaba stavljaju do znanja sudionicima u prometu na cesti zabrane, ograničenja i obveze kojih se moraju držati.
- (3) Znakovi obavijesti pružaju sudionicima u prometu potrebne obavijesti o cesti kojom se kreću i druge obavijesti koje im mogu biti korisne.

Članak 138.

Znakovi opasnosti i znakovi izričitih naredaba na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, magistralnoj i regionalnoj cesti i u naseljenim mjestima moraju biti prevučeni reflektirajućim tvarima ili osvijetljeni vlastitim izvorom svjetlosti.

3. Svjetlosni prometni znaci i svjetlosne oznake

Članak 139.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (1) Za reguliranje prometa uporabljaju se uređaji kojima se daju svjetlosni prometni znaci crvene, žute i zelene boje.
- (2) Na uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima, svjetla se postavljaju po okomitoj osi, jedno ispod drugoga, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dolje.
- (3) Ako je uređaj za davanje svjetlosnih prometnih znakova postavljen i iznad prometnog traka, svjetla mogu biti postavljena po vodoravnoj osi, jedno pokraj drugoga, i to: crveno lijevo, žuto u sredini, a zeleno desno. Ta svjetla imaju oblik kruga, a zeleno svjetlo može biti i u obliku jedne ili više strelica smještenih u krugu crne boje.

Članak 140.

- (1) Na uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima:
 - 1) crveno i zeleno svjetlo ne smiju biti istodobno upaljena;
 - 2) žuto svjetlo može biti upaljeno kao samostalno svjetlo u vremenskim razmacima od prestanka zelenoga do pojave crvenog svjetla ili istodobno s crvenim svjetlom, prije pojave zelenog svjetla;
 - 3) žuto svjetlo može biti upaljeno kao treptavo svjetlo kada ne rade ostali svjetlosni signali na raskrižju.
- (2) Pri projektiranju novih ili rekonstrukciji postojećih prometnih znakova, obvezno treba ugraditi zeleno treptavo svjetlo, kao najavu prestanka slobodnog prolaza.

Članak 141.

- (1) Uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima može se dodati dopunski svjetlosni znak u obliku zelene svjetleće strelice ili više takvih znakova.
- (2) Dopunski svjetlosni znakovi iz stavka (1) ovoga članka postavljaju se s odgovarajuće strane svjetlosnog prometnog znaka, i to na visini na kojoj se nalazi zeleno svjetlo.

Članak 142.

- (1) Na uređajima za davanje prometnih znakova kojima se regulira promet na kolniku s više od dva prometna traka obilježena uzdužnim crtama za svaki

prometni trak posebno i koji se nalazi iznad prometnog traka - crveno svjetlo znači zabranu prometa uzduž prometnog traka iznad kojeg je postavljeno, a zeleno svjetlo znači slobodan prolaz tim prometnim trakom.

- (2) Crveno svjetlo iz stavka (1) ovoga članka ima oblik prekrštenih crta, a zeleno svjetlo ima oblik strelice s vrhom okrenutim nadolje.

Članak 143.

- (1) Za upravljanje prometom pješaka mogu se uporabljivati i posebni uređaji za davanje svjetlosnih prometnih znakova crvene i zelene boje i uređaji za davanje zvučnih znakova.
- (2) Ta svjetla moraju biti postavljena po okomitoj osi, jedno ispod drugoga, i to: crveno svjetlo gore, a zeleno svjetlo dolje.
- (3) Svjetla iz stavka (1) ovoga članka sastoje se od svjetleće površine crvene ili zelene boje na kojoj se nalazi tamna silueta pješaka ili od tamne površine na kojoj se nalazi svjetleća silueta pješaka crvene ili zelene boje. Ta svjetla ne smiju biti istodobno upaljena.

Članak 144.

- (1) Ako se rubovi kolnika na javnoj cesti obilježavaju svjetlosnim prometnim oznakama, oni se obilježavaju svjetlima, refleksnim staklima ili reflektirajućim tvarima, i to desna strana kolnika - oznakama crvene boje, a lijeva strana - oznakama bijele boje.
- (2) Rubovi kolnika na dijelu ceste kroz tunel moraju biti obilježeni oznakama iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Ako vrhovi pješačkih otoka, otoka za usmjeravanje prometa i drugi objekti na kolniku noću nisu osvijetljeni, moraju se obilježiti svjetlima, refleksnim staklima ili reflektirajućim tvarima žute boje.

4. Oznake na kolniku**Članak 145.**

- (1) Oznake na kolniku služe za reguliranje prometa na cestama i za obavješćavanje i vođenje sudionika u prometu.
- (2) Oznake na kolniku mogu biti postavljene same ili uz druge prometne znakove ako je potrebno da se značenje tih znakova jače

istakne, odnosno potpunije odredi ili objasni.

- (3) Oznake na kolniku čine crte, strelice, natpisi i druge oznake.
- (4) Oznake na kolniku mogu imati i reflektirajuća svojstva.

Članak 146.

- (1) Oznake na kolniku postavljaju se na cestama sa suvremenim kolnikom.
- (2) Na javnoj cesti izvan naselja sa suvremenim kolnikom za promet u oba smjera na kojem postoje samo dva prometna traka, ti trakovi moraju biti odvojeni odgovarajućom uzdužnom crtom na kolniku, a na magistralnoj cesti obilježene i rubnim crtama.

5. Turistička i ostala signalizacija na cesti

Članak 147.

- (1) Turistička i ostala signalizacija na cesti namijenjena je obavještavanju sudionika u prometu o kulturnim, povijesnim, prirodnim i turističkim znamenitostima, te ostalim objektima i sadržajima.
- (2) Turistička i ostala signalizacija na cesti propisana je pravilnikom iz članka 144. stavak (2) Zakona o osnovama sigurnosti na cestama BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

6. Obilježavanje prijelaza ceste preko željezničke pruge

Članak 148.

Na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini moraju biti postavljeni odgovarajući prometni znakovi.

Članak 149.

- (1) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini, osim prometnih znakova iz članka 148. ovoga Zakona, postavljaju se i branici ili polubranici, odnosno uređaji za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka ako to zahtijeva gustoća prometa ili drugi uvjeti na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini.
- (2) Uvjeti u kojima uređaji iz stavka 1. ovoga članka moraju biti postavljeni utvrđuju se posebnim zakonom ili propisom donesenim na temelju zakona.

Članak 150.

Svjetlosni znakovi kojima se najavljuje približavanje vlaka na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini daju se izmjeničnim paljenjem dvaju crvenih treptavih svjetala koja imaju oblik kruga.

Članak 151.

- (1) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem postoji uređaj za davanje svjetlosnih znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka, odnosno spuštanje branika ili polubranika, tom uređaju može se dodati i uređaj za davanje zvučnih znakova.
- (2) Na prijelazima zemljane ceste s manjim prometom i pješačke staze preko željezničke pruge u istoj razini sudionici u prometu mogu se osigurati samo uređajem za davanje zvučnih znakova.

Članak 152.

- (1) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini branici ili polubranici moraju biti izmjenično obojeni crvenom i žutom bojom.
- (2) Branici i polubranici, kao i prometni znakovi postavljeni na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini, moraju imati refleksna stakla ili biti prevučeni reflektirajućim tvarima odgovarajuće boje.
- (3) Branici i polubranici moraju biti opremljeni treptavim crvenim svjetlom.

Članak 153.

Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem se prilikom nailaska vlaka branici ili polubranici automatski spuštaju, kao i na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem se branicima ili polubranicima upravlja ručno, i to s mjesta s kojeg se oni ne vide, mora se postaviti uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova kojima se sudionici u prometu obavještavaju o spuštanju branika ili polubranika.

7. Obilježavanje radova i zapreka na cesti

Članak 154.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (1) Dio ceste na kojem su nastale zapreke koje se ne mogu odmah ukloniti ili na kojem se izvode radovi mora se vidno obilježiti i osigurati za sudionike u prometu.
- (2) Dio ceste iz stavka (1) ovoga članka obilježava se postavljanjem odgovarajućih prometnih znakova, a osiguranje sudionika u prometu -postavljanjem branika.
- (3) Branici moraju biti obojeni naizmjenice crvenom i bijelom bojom, opremljeni refleksnim staklima ili prevučeni reflektirajućim tvarima odgovarajuće boje, a noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na njima moraju biti postavljena i treptava svjetla narančaste boje.

8. Znaci koje daju ovlaštene osobe**Članak 155.**

- (1) Sudionici u prometu moraju postupati prema zahtjevima izraženim s pomoću znaka ili po naredbi policajca ili druge osobe koja na temelju ovlasti iz zakona obavlja nadzor i reguliranje prometa na cestama (u daljnjem tekstu: ovlaštena osoba).
- (2) Ovlaštena osoba pri davanju znaka dužna je postaviti se na cesti tako da ga sudionici u prometu, kojima su znaci namijenjeni, mogu jasno i s dovoljne udaljenosti uočiti.
- (3) Znaci iz stavka (1) ovoga članka mogu se davati i iz vozila.

Članak 156.

- (1) Znaci što ih sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba su znaci koji se daju rukama i položajem tijela, zvučni znaci i svjetlosni znaci.
- (2) Znaci iz stavka (1) ovoga članka moraju se davati tako da njihovo značenje za sudionike u prometu bude jasno i nedvojbeno.
- (3) Prometni znaci i signalizacija na cestama, način obilježavanja radova i zapreka na cesti i znaci koje sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba propisani su pravilnikom iz članka 153. stavak (3) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

V. DUŽNOSTI U SLUČAJU PROMETNE NEZGODE**Članak 157.**

- (1) Sudionik u prometnoj nezgodi u kojoj je netko izgubio život ili je bio ozlijeđen ili je nastala veća materijalna šteta dužan je:
 - 1) ostati na mjestu prometne nezgode, s tim što se može privremeno udaljiti samo radi pružanja pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nezgodi ili ako mu je samome potrebna liječnička pomoć;
 - 2) poduzeti sve što je u njegovoj moći da se otklone nove opasnosti koje mogu nastati na mjestu prometne nezgode i omogućiti normalan tok prometa te nastojati da se ne mijenja stanje na mjestu nezgode i sačuvaju postojeći tragovi, uz uvjet da poduzimanje tih mjera ne ugrožava sigurnost prometa;
 - 3) obavijestiti najbližu policijsku postaju o prometnoj nezgodi i vratiti se na mjesto prometne nezgode te sačekati dolazak službene osobe koje obavlja očevid.
- (2) Mjerodavno tijelo i druge pravne ili fizičke osobe koje su obaviještene o prometnoj nezgodi u kojoj je neka osoba bila ozlijeđena dužni su o tome odmah obavijestiti najbližu zdravstvenu ustanovu.

Članak 158.

Osoba koja se zatekne ili naiđe na mjesto prometne nezgode u kojoj ima ozlijeđenih dužna je ukazati pomoć osobama ozlijeđenim u prometnoj nezgodi.

Članak 159.

- (1) Vozač koji se zatekne ili naiđe na mjesto prometne nezgode dužan je na zahtjev ovlaštene osobe prevesti osobu ozlijeđenu u prometnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove!
- (2) Vozač je dužan postupiti prema odredbi stavka (1) ovoga članka i prije dolaska ovlaštene osobe, osim ako se nezgoda dogodila na mjestu na kojem se može očekivati brzi dolazak vozila hitne pomoći, ili ako vozač zaključi da se nestručnim i neodgovarajućim prijevozom stanje ozlijeđene osobe može pogoršati.

Članak 160.

- (1) Ako je zdravstvena ustanova obaviještena o prometnoj nezgodi ili je primila na liječenje osobu ozlijeđenu u prometnoj nezgodi, dužna je o tome odmah obavijestiti najbližu policijsku postaju.
- (2) Ako osoba ozlijeđena u prometnoj nezgodi umre od zadobivenih ozljeda ili ako postoji opravdana sumnja da je kod vozača usljed ozljede došlo do smanjenja duševne ili tjelesne sposobnosti za upravljanje vozilom na motorni pogon ili tramvajem, zdravstvena ustanova dužna je o tome odmah obavijestiti mjesno mjerodavno tijelo za izdavanje vozačke dozvole ili najbližu policijsku postaju.

Članak 161

- (1) Policija i druge ovlaštene osobe dužni su izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj ima poginulih ili ozlijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta, fotografirati mjesto nezgode, sačiniti zapisnik o očevidu i izvršiti druge potrebne radnje sukladne ovome Zakonu.
- (2) Vozač sudionik u prometnoj nezgodi obavezan je prijaviti i prometnu nezgodu s manjom materijalnom štetom, ukoliko je šteta nastala drugoj osobi, odnosno njegovom vozilu ili na drugoj stvari.
- (3) Nakon prometne nezgode u kojoj je nastala samo manja materijalna šteta, vozači su dužni odmah ukloniti vozila s kolnika i razmijeniti osobne podatke, te popuniti i potpisati obrazac europskog izvješća o prometnoj nezgodi. Vozači ne smiju napustiti mjesto nezgode prije nego što popune i potpišu izvješće i razmijene podatke iz ovoga stavka.
- (4) Ukoliko je u prometnoj nezgodi sudjelovalo vozilo strane registarske oznake, prije izdavanja potvrde o oštećenju vozila strane registracije ili potvrde o obavljenom očevidu na mjestu događaja prometne nezgode, obvezno je: fotografirati štetu na vozilu stranih registarskih oznaka, sačiniti zapisnik u kome se, između ostaloga, unose podatci iz putovnice, vozačke dozvole i osiguranja od automobilske odgovornosti - zelena karta.
- (5) Tijelo unutarnjih poslova dužno je izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj je nastala

manja materijalna šteta, ako to zahtijeva jedan od sudionika prometne nezgode.

- (6) Obrazac europskog izvješća o prometnoj nezgodi propisan je Pravilnikom iz članka 158. stavak (6) Zakona o osnovama sigurnosti promet na cestama Bosne i Hercegovine.
- (7) Način prikupljanja i obrada statističkih podataka o prometnim nezgodama propisana je Pravilnikom iz članka 158. stavak (7) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH", broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

Članak 162.

- (1) Osoba koja je sudjelovala u prometnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili ozlijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta, ne smije uzimati alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje dok se ne obavi očevid.
- (2) Policija je dužna izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako dođe do nesporazuma ili neslaganja jednog od sudionika prilikom popune obrasca europskog izvješća ili sudionici u nezgodi nemaju obrazac europskog izvješća.
- (3) Ovlaštena osoba koja obavlja očevid prometne nezgode u kojoj ima ozlijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta podvrgnut će neposredne sudionike prometne nezgode ispitivanju s pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja ili će ih uputiti na stručni pregled radi provjere imaju li u organizmu alkohola ili drugih opojnih sredstava.
- (4) Ako se tim ispitivanjima utvrdi da neposredni sudionici prometne nezgode imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu, ovlaštena osoba koja obavlja očevid odredit će da im se uzme krv ili urin radi analize.
- (5) Ako u prometnoj nezgodi ima poginulih osoba, ovlaštena osoba koja obavlja očevid odredit će da se neposrednim sudionicima nezgode uzmu krv i urin radi utvrđivanja jesu li pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu.
- (6) Način i postupak uzimanja uzoraka na analizu radi utvrđivanja koncentracije

alkohola ili opojnih sredstava u organizmu vršit će se sukladno pravilniku iz članka 159. stavka (6) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

Članak 163.

- (1) Ovlaštena osoba koja obavlja očevid dužna je organizirati popis imovine koja na mjestu događaja ostaje iza osobe koja je u prometnoj nezgodi poginula ili teže ozlijeđena, obavijestiti organizaciju koja uklanja vozila i stvari s ceste ili zainteresiranu osobu i pružiti pomoć radi zaštite imovine ako na mjestu događaja nema osobe koja tu imovinu može preuzeti.
- (2) Vozač koji je vozilom sudjelovao u prometnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili ozlijeđenih osoba te druga osoba koja je neposredno sudjelovala u nezgodi imaju pravo tražiti osobne podatke i adresu od osoba koje su bile nazočne kada se nezgoda dogodila.

Članak 164.

- (1) Ako je vozilo zbog prometne nezgode ili neispravnosti onemogućeno za daljnje kretanje cestom, vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal odmah ukloniti s kolnika.
- (2) Ako vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila nije u stanju postupiti prema stavku (1) ovoga članka, ovlaštena osoba koja se zatekne na mjestu nezgode ili neispravnosti vozila zatražit će od mjerodavne organizacije koja upravlja cestama ili druge ovlaštene organizacije da na sigurno mjesto ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal s kolnika.
- (3) Organizacija za održavanje cesta ili druga ovlaštena organizacija za održavanje cesta dužna je na zahtjev ovlaštene osobe hitno poduzeti sve potrebne mjere radi uklanjanja i čuvanja vozila s teretom, stvari ili drugoga rasutog materijala s kolnika i osigurati prohodnost ceste.
- (4) Ako mjerodavna organizacija koja upravlja cestama ili druga ovlaštena organizacija ne postupi prema odredbi stavka (2) ovoga članka,

ovlaštena službena osoba poduzet će druge mjere da se omogući normalan tok prometa.

VI. ŠPORTSKE I DRUGE PRIREDBE ILI AKTIVNOSTI NA CESTAMA

Članak 165.

- (1) Športske i druge priredbe ili slične aktivnosti na cesti ne smiju se održavati bez odobrenja.
- (2) Odobrenje izdaje tijelo mjerodavno za unutarnje poslove na čijem se području održava priredba ili obavlja aktivnost.
- (3) Ako se zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti na cesti zabranjuje promet, odobrenje se izdaje uz prethodnu suglasnost tijela mjerodavnog za promet na čijem se području zabranjuje promet.

Članak 166.

- (1) U slučaju iz članka 165. ovoga Zakona, ako za druge sudionike u prometu nije osigurana zaobilazna cesta, zahtjev za izdavanje odobrenja bit će odbijen.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, održavanje automobilske, motociklističke ili biciklističke utrke na cesti može se odobriti i kad u određenom smjeru nema zaobilazne ceste (brdske utrke i dr.), ali samo u vrijeme kada se tom cestom drugi sudionici u prometu najmanje kreću. U tom slučaju promet se može zabraniti najdulje dva sata.

Članak 167.

- (1) Zahtjev za izdavanje odobrenja iz članka 165. ovoga Zakona podnosi se najkasnije 15 dana prije održavanja športske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti.
- (2) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja mora se priložiti: program priredbe, odnosno aktivnosti; pravila natjecanja; pregled mjera koje organizator predviđa za osiguranje sudionika u prometu, sudionika i gledatelja športske i druge priredbe ili aktivnosti i znak kojim će vozila iz pratnje natjecatelja biti označena.

Članak 168.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (1) Zahtjev za održavanje športske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na cesti bit će odbijen ako organizator, prema prosudbi mjerodavnoga tijela unutarnjih poslova, nije u stanju provesti mjere iz članka 167. stavak (2) ovoga Zakona.
- (2) Ako bi zbog održavanja športske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti na cesti trebalo obustaviti promet na važnijim prometnim smjerovima ili bi se održavanjem priredbe, odnosno obavljanjem aktivnosti, u većoj mjeri ugrozio ili ometao promet na cesti, zahtjev za izdavanje odobrenja može biti odbijen.

Članak 169.

- (1) U odobrenju za održavanje športske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na cesti određuju se mjere osiguranja koje organizator mora poduzeti.
- (2) Kada se promet na cesti ograničava ili zabranjuje zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti, odobrenje sadrži i organizatorovu obvezu da o mjerama ograničenja ili zabrane prometa obavijesti javnost putem sredstava javnog priopćavanja, najkasnije 48 sati prije početka priredbe, odnosno aktivnosti.
- (3) Organizator ne smije početi održavanje športske ili druge priredbe ili aktivnosti na cesti ako nisu poduzete sve mjere osiguranja određene u odobrenju.
- (4) Ako se ustvrdi da organizator nije poduzeo sve mjere osiguranja određene u odobrenju, priredba, odnosno aktivnosti bit će zabranjene.

Članak 170.

- (1) Organizator je dužan prekinuti održavanje športske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na cesti:
 - 1) ako su ugroženi sudionici ili gledatelji;
 - 2) ako se u većoj mjeri naruši javni red i mir;
 - 3) ako nastanu okolnosti zbog kojih priredba, odnosno aktivnosti ne bi bile odobrene;
 - 4) ako organizator ne provodi određene mjere osiguranja;
 - 5) ako to zahtijevaju drugi sigurnosni razlozi.
- (2) Ako organizator ne prekine priredbu, odnosno aktivnosti u slučajevima iz stavka (1) ovoga članka, tijelo mjerodavno za unutarnje poslove na redit će organizatoru da priredbu, odnosno aktivnosti prekine i

poduzet će potrebne mjere da se naredba izvrši.

Članak 171.

Natjecatelje na športskoj priredbi na cesti mogu pratiti samo vozila označena posebnim znakom koji utvrdi organizator.

Članak 172.

- (1) Nakon završetka športske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na cesti, organizator je dužan odmah:
 - 1) ukloniti s ceste sve prometne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
 - 2) postaviti na cestu sve prometne znakove i druge oznake, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
 - 3) popraviti i dovesti u prvotno stanje cestu i cestovne objekte ako su oštećeni pri održavanju priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti.
- (2) Ako organizator ne postupi prema toč. 1) i 2) stavka (1) ovoga članka, tijelo mjerodavno za unutarnje poslove će poduzet odgovarajuće mjere da se o trošku organizatora uklone, odnosno postave prometni znakovi i druge oznake, predmeti i objekti na cesti.

VII. OGRANIČENJA PROMETA**Članak 173.**

- (1) Tijelo mjerodavno za unutarnje poslove, u suglasnosti s tijelom mjerodavnim za promet, može na određenoj cesti ili dijelu ceste u određene dane ili u određenom vremenskom razmaku propisati zabranu ili ograničenje prometa za sve ili pojedine vrste vozila, ograničiti brzinu kretanja vozila ako su te zabrane ili ograničenja nužni radi sprečavanja ili uklanjanja opasnosti za sudionike u prometu ili ako su u pitanju razlozi za nesmetani promet, odnosno ako se može opravdano očekivati da će promet biti osobito gust ili otežan.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, tijelo mjerodavno za poslove prometa u suradnji sa tijelom mjerodavnim za unutarnje poslove Županije, može

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

donijeti naredbu o ograničenju prometa u dane vikenda i blagdana za pojedine cestovne smjerove.

- (3) Uporaba zimske opreme na vozilima u zimskim uvjetima i promet u zimskim uvjetima propisan je pravilnikom iz članka 170. stavka (3) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

Članak 174.

U slučaju kada su u pitanju razlozi sigurnosti i nesmetanoga odvijanja prometa ili razlozi održavanja javnoga reda i mira, policijska uprava, odnosno tijelo mjerodavno za unutarnje poslove može zabraniti promet ili odrediti posebno ograničenje prometa na određenim cestama i dijelovima cesta sve dok postoje razlozi zbog kojih se poduzimaju te mjere.

VIII. VOZAČI

1. Uvjeti za upravljanje vozilima

Članak 175.

- (1) Motornim vozilom u cestovnom prometu može upravljati samo osoba koja ima valjanu vozačku dozvolu, inozemnu vozačku dozvolu ili međunarodnu vozačku dozvolu odgovarajuće kategorije.
- (2) Kad upravlja motornim vozilom, vozač mora kod sebe nositi valjanu vozačku dozvolu i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.
- (3) Kandidat za vozača motornih vozila može i prije položenog ispita za vozača upravljati motornim vozilom one kategorije za koju priprema ispit ako vozilom upravlja u prisutnosti instruktora vožnje.
- (4) Iznimno od odredbi stavka (1) ovoga članka, mopedom, traktorom, radnim strojem i motokultivatorom može upravljati i osoba koja posjeduje odgovarajuću ispravu o poznavanju propisa o sigurnosti prometa.
- (5) Vlasnik, odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom ne smije dopustiti upravljanje vozilom u cestovnom prometu osobi koja nema pravo upravljati tim vozilom, odnosno osoba koje nema pravo upravljati kategorijom motornog vozila u

koju se ubraja to vozilo i osoba iz čl. 176. i 177. ovoga Zakona.

- (6) Vlasnik, odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom dužan je na zahtjev ovlaštene osobe dati podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje.
- (7) Vozač je dužan za vrijeme upravljanja motornim vozilom u prometu rabiti pomagala koja su mu potrebna za sigurno upravljanje vozilom.
- (8) Vozač je dužan da se, prije nego što počne upravljati vozilom, pobrine za adekvatnu sigurnosnu zaštitu djece mlađe od 12 godina, u skladu s člankom 35.

Članak 176.

Vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan ili je u takvu duševnom stanju da je nesposoban sigurno upravljati vozilom, kao i vozač pod djelovanjem opojnih droga ili drugih opojnih sredstava ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije ni za vrijeme vožnje, ne smije upravljati vozilom u cestovnom prometu.

Članak 177.

- (1) Vozač ne smije upravljati vozilom u cestovnom prometu ni početi upravljati vozilom ako je pod djelovanjem alkohola.
- (2) Smatra se da je pod djelovanjem alkohola osoba za koju se analizom krvi ili krvi i urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,3 g/kg ili ako je prisutnost alkohola u organizmu utvrđena odgovarajućim sredstvima ili uređajima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,3 g/kg ili kod koga se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola.
- (3) Smatra se da su pod djelovanjem alkohola osobe za koje se analizom krvi ili krvi i urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,0 g/kg ili ako je prisutnost alkohola u organizmu utvrđena odgovarajućim sredstvima ili uređajima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,0 g/kg ili kod kojih se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuju

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola:

- 1) vozač motornog vozila kategorija C, CE, D i DE i vozači potkategorija CI, C1E i DI i D1E - za vrijeme upravljanja vozilom te kategorije;
- 2) vozač vozila kojim se obavlja javni prijevoz - za vrijeme obavljanja javnog prijevoza tim vozilom;
- 3) vozač vozila kojemu je upravljanje vozilom osnovno zanimanje - za vrijeme upravljanja vozilom obavljajući poslove toga zanimanja;
- 4) vozač-instruktor za vrijeme osposobljavanja kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom;
- 5) kandidat za vozača za vrijeme poduke u praktičnom upravljanju vozilom;
- 6) vozač mladi od 21 godine ili s manje od tri godine vozačkog iskustva.

2. Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila

Članak 178.

- (1) Podučavanje kandidata za vozače motornih vozila obavljaju autoškole, kao pravne i fizičke osobe.
- (2) Podučavanje kandidata za vozače motornih vozila mogu obavljati i obrazovne ustanove redovitim školovanjem učenika prema obrazovnom školskom programu za profesionalne vozače.
- (3) Autoškole dužne su izvoditi poduku na način kojim će se osigurati da kandidati nauče i usvoje prometna pravila i etičke norme ponašanja u prometu, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za sigurno sudjelovanje u prometu.
- (4) Vozački ispit za vozača motornog vozila može polagati kandidat koji se prethodno pripremio za polaganje vozačkoga ispita u autoškoli i ako ispunjava i druge uvjete za stjecanje prava upravljanja motornim vozilom.

Članak 179.

Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila je djelatnost od posebnog društvenog značenja, a izvodi se prema posebnom programu koji obuhvaća teoretski dio, praktični dio i program prve pomoći:

- 1) Teoretski dio podučavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvaća:

- osnovne propise o cestovnom prometu, uvjete za upravljanje vozilom;
 - ponašanje sudionika u cestovnom prometu, međusobne odnose i sporazumijevanje sudionika u prometu, čuvanje okoliša, ofenzivnu i defenzivnu vožnju, utjecaj alkohola, djelovanje opojnih droga na sigurno upravljanje vozilom i utjecaj drugih nepovoljnih psihofizičkih stanja (umor, bolest i si.);
 - pravila prometa na cestama, prometne znakove i njihovo značenje, znake koje daju ovlaštene osobe, uočavanje i predviđanje prometne situacije, opasnosti koje nastaju zbog nepropisnog poduzimanja radnji u prometu i si.;
 - vozilo u službi sigurnosti prometa, izvođenje radnji od značenja za uspješno i sigurno upravljanje sukladno pravilima prometa i uvjetima na cesti i u prometu, osnove tehničkog funkcioniranja uređaja na motornom vozilu od značenja za sigurnost prometa na cestama (uređaji za zaustavljanje, uređaji za upravljanje, uređaji za davanje svjetlosnosignalnih znakova i za osvjetljavanje ceste i vozila, gume, sile koje djeluju na vozilo, sigurnosne mjere pri vuči vozila, prijevoz tereta i osoba, te priprema vozila za vožnju);
 - sadržaje koji doprinose povećanju sigurnosti svih sudionika u prometu, sadržaje koji doprinose razvijanju humanih odnosa i odnosa uzajamnog poštivanja i razumijevanja između sudionika u prometu, postupak i dužnosti u slučaju prometne nezgode, nadzor nad prometom i kaznenu odgovornost.
- 2) Praktični dio podučavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvaća:
 - upoznavanje vozila, pripremu vozila za vožnju, učenje osnovnih elemenata vožnje na poligonu ili odgovarajućoj površini (polazak, kočenje i zaustavljanje, promjena stupnja prijenosa, promjena smjera vožnje, vožnja unatrag i polukružno okretanje);
 - učenje vožnje na cestama s manjom gustoćom prometa u naselju i izvan naselja (uključivanje i isključivanje, okretanje i vožnja unatrag, kočenje i zaustavljanje, parkiranje, mimoilaženje i obilaženje, prestrojavanje i vožnja kroz raskrižje,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

održavanje razmaka, vožnja na uzdužnom nagibu, prilagođavanje vožnje, predviđanje i izbjegavanje opasnosti);

- učenje vožnje na cestama s gustim prometom u naselju i izvan naselja, vožnja u gradu, prilagođavanje brzine, vožnju kroz raskrižje s različitim načinom uređenja prometa (ovlaštena osoba, semafor, prometni znakovi i pravila prometa), vožnju u jednosmjernoj ulici, vožnju na cesti s više prometnih trakova, prestrojavanje, mimoilaženje i pretjecanje, vožnju na prijelazu ceste preko željezničke pruge;
- učenje vožnje u složenim prometnim uvjetima, vožnju u koloni, vožnju u vršnom opterećenju cestovnog prometa, ponašanje prema pješacima i drugim sudionicima u prometu, samostalnu vožnju, vožnju u posebnim uvjetima (noć, kiša, magla i si.).

3) Program prve pomoći obuhvaća:

- ciljeve, zadaće i značenje prve pomoći;
- postupak radnji pri pružanju prve pomoći (mjere oživljavanja, prestanak disanja i rada srca, besvjesno stanje, krvarenje, otvorene ozljede - rane);
- ozljede koje zahtijevaju imobilizaciju i evakuaciju ozlijeđene osobe;
- ostale ozljede i oštećenja;
- značenje zdravstvene sposobnosti za sigurno upravljanje motornim vozilom.

Članak 180.

- (1) Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila provodi se sukladno propisima iz članka 177. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH („Službeni glasnik BiH, broj 6/06., 75/06., 44/07., 84/09 48/10 i 18/13).
- (2) Podučavanje kandidata za vozače iz teoretskog i praktičnog dijela provode autoškole po ovlaštenju tijela mjerodavnog za obrazovanje, nakon što se utvrdi da ispunjavaju uvjete određene zakonom i propisima donesenim na temelju zakona.
- (3) Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila iz prve pomoći provodi Crveni križ.
- (4) Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila s tjelesnim invaliditetom mora se izvoditi na vozilu prilagođenom osobama s

invaliditetom koje mora atestirati ovlaštena institucija ili poduzeće.

- (5) Motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača motornih vozila osposobljava u praktičnom upravljanju motornim vozilom na cesti mora biti označeno posebnim pločicama.
- (6) Pločice iz stavka (5) ovog članka imaju oblik kvadrata, plave su boje i na njima je bijelom bojom napisano latinično slovo L.
- (7) Kontrolu provedbe propisa iz stavka (1) ovoga članka obavlja tijelo mjerodavno za obrazovanje, putem stručnog tijela.
- (8) Subjekti iz stavka (2) i (3) ovoga članka dužni su tijelu iz stavka (7) ovoga članka, prilikom kontrole, omogućiti pristup prostorijama i vozilima, uvid u tijek osposobljavanja i polaganja ispita za vozača motornih vozila, kao i uvid u sve dokumente kojima se dokazuje ispunjenost uvjeta za rad.
- (9) Bliže odredbe o obavljanju kontrole iz stavka (7) ovoga članka pravilnikom propisuje tijelo mjerodavno za obrazovanje, sukladno općim načelima obavljanja kontrole propisanim podzakonskim aktom iz stavka (10) i (11) članka 177. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH", broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

3. Stjecanje prava osposobljavanja i ispitivanja kandidata za vozača motornih vozila

Članak 181.

- (1) Pravo da osposobljava kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa stječe osoba - diplomirani prometni inženjer cestovnog smjera koja posjeduje licencu predavača teoretske nastava.
- (2) Pravo da ispituje kandidata iz područja propisa o sigurnosti prometa stječe osoba s licencom ispitivača teoretskog dijela ispita.
- (3) Pravo da ispituje kandidata iz praktičnog dijela stječe osoba s licencom ispitivača iz upravljanja motornim vozilom.
- (4) Pravo da ispituje kandidata iz prve pomoći stječe osoba s licencom ispitivača iz poznavanja prve pomoći.
- (5) Osobe iz stavka (1), (2) i (3) ovoga članka, osim dokaza o završenoj školskoj spremi, mora imati vozačku dozvolu.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (6) Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila iz pružanja prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nezgodi izvodi doktor medicine.
- (7) Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila u praktičnom upravljanju motornim vozilom izvodi instruktor vožnje.
- (8) Uvjeti i način dobivanja licence iz stavka (1), (2), (3) i (4) ovoga članka propisani su Pravilnikom iz članka 178. stavak (8) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).
- (9) Stjecanje zvanja instruktor vožnje motornih vozila propisano je Pravilnikom iz članka 178. stavak (9) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. i 48/10 118/13).

4. Potvrda o osposobljenosti

Članak 182.

Potvrdu o uspješno završenoj obuci za vozača motornih vozila izdaju autoškole, obrazovne ustanove i Crveni križ.

5. Vozački ispit

Članak 183.

- (1) Za poslove provedbe i organiziranja polaganja vozačkog ispita odgovorno je tijelo mjerodavno za obrazovanje.
- (2) Vozački ispit polaže se pred povjerenstvom koje imenuje tijelo iz stavka (1) ovoga članka, a predsjednik povjerenstva i njegovi članovi imaju licencu za ispitivača.
- (3) O položenom vozačkom ispitu izdaje se uvjerenje.
- (4) Način i uvjeti organiziranja i polaganja ispita za vozača motornih vozila propisan je Pravilnikom iz članka 179. stavak (4) Zakona o osnovama sigurnosti promet na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

Članak 184.

- (1) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom kandidat za vozača mora imati kod sebe uvjerenje da je tjelesno i duševno sposoban upravljati motornim vozilom, kao i uvjerenje o položenom ispitu iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama za onu kategoriju za koju se obučava, i dužan ih je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.
- (2) Za vrijeme podučavanja kandidata iz upravljanja motornim vozilom instruktor vožnje kod sebe mora imati: vozačku dozvolu, dozvolu za instruktora vožnje i dnevnik rada instruktora vožnje i dužan ih je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 185.

- (1) Ministarstvo prometa i komunikacija Bosne i Hercegovine organizira izradu jedinstvenog kataloga testovnih pitanja.
- (2) Tijelo mjerodavno za obrazovanje dužno je izraditi ispitne testove na temelju pitanja iz Kataloga iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Na ispitu za vozača motornih vozila Povjerenstvo utvrđuje je li kandidat u dovoljnoj mjeri osposobljen za sigurno upravljanje motornim vozilom određene kategorije prema propisanom programu iz članka 179. ovoga Zakona.
- (4) Na ispitu za vozača motornih vozila kandidat za vozača ne smije se koristiti nedopuštenim sredstvima.

Članak 186.

- (1) Tijelo mjerodavno za obrazovanje dužno je organizirati kontinuirano usavršavanje osoba koje su uključene u proces osposobljavanja i provjeru znanja kandidata za vozača motornih vozila.
- (2) Tijela iz stavka (1) ovoga članka mogu prenijeti poslove iz stavka (1) ovoga članka na odgovarajuću strukovnu organizaciju.

6. Stjecanje prava upravljanja motornim vozilom

Članak 187.

- (1) Pravo upravljanja motornim vozilom ima osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:
 - 1) da je duševno i tjelesno sposobna upravljati motornim vozilom;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- 2) da je u dobi određenoj ovim člankom, ovisno o kategoriji, odnosno potkategoriji vozila;
 - 3) da je položila vozački ispit za upravljanje motornim vozilom određene kategorije ili potkategorije;
 - 4) da joj odlukom mjerodavnoga tijela nije zabranjeno upravljanje motornim vozilom.
- (2) Osim uvjeta iz stavka (1) ovoga članka, pravo upravljanja motornim vozilom za pojedine kategorije, odnosno potkategorije stječe osoba koja ima:
- 1) 16 godina za potkategorije A1 i B1;
 - 2) 18 godina za kategorije A, B i BE te potkategorije C1 i C1E;
 - 3) kategorije C i CE, pod uvjetom da posjeduje vozačku dozvolu potkategorije C1 ili C1E najmanje jednu godinu;
 - 4) kategorije D i DE i potkategorije D1 i D1E, pod uvjetom da posjeduje vozačku dozvolu kategorije C ili CE najmanje dvije godine.

Članak 188.

- (1) Vozačka dozvola izdaje se za upravljanje motornim i priključnim vozilima koja se razvrstavaju u kategorije: A, B, BE, C, CE, D i DE te potkategorije: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.
- (2) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće kategorije vozila: A, B, BE, C, CE, D i DE.
- (3) U kategoriju A ubrajaju se motocikli s bočnom prikolicom ili bez nje, čiji obujam motora premašuje 125 cm³, a snaga premašuje 11 kW.
- (4) U kategoriju B ubrajaju se motorna vozila, osim vozila kategorije A, čija najveća dopuštena masa nije veća od 3.500 kg i koja nemaju više od osam sjedala ne računajući sjedalo za vozača.
- (5) U kategoriju BE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju B, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu preko 750 kg, koja nije veća od mase vučnoga vozila bez tereta, a ukupna dopuštena masa vučnog i priključnog vozila nije veća od 3.500 kg.
- (6) U kategoriju C ubrajaju se motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dopuštena masa veća od 7.500 kg.
- (7) U kategoriju CE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju C, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg.
- (8) U kategoriju D ubrajaju se motorna vozila za prijevoz osoba koja, osim sjedala za vozača, imaju više od osam sjedala.
- (9) U kategoriju DE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju D, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg i priključno se vozilo ne koristi za prijevoz osoba.
- (10) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće potkategorije vozila: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.
- (11) U potkategoriju A1 ubraja se laki motocikl čiji obujam motora ne premašuje 125 cm³, a snaga ne premašuje 11 kW.
- (12) U potkategoriju B1 ubrajaju se tricikl i četverocikl na motorni pogon.
- (13) U potkategoriju C1 ubrajaju se motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg, a manja od 7.500 kg.
- (14) U potkategoriju C1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju C1, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg, s tim što najveća dopuštena masa ovoga skupa vozila ne premašuje 12.000 kg i najveća dopuštena masa priključnog vozila ne premašuje masu neopterećenog vučnog vozila.
- (15) U potkategoriju D1 ubrajaju se motorna vozila koja služe za prijevoz osoba i koja, osim sjedala za vozača, imaju više od osam, a ne više od 16 sjedala.
- (16) U potkategoriju D1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju D1, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg, s tim što najveća dopuštena masa ovoga skupa vozila ne premašuje 12.000 kg, a najveća dopuštena masa priključnog vozila ne premašuje masu neopterećenog vučnoga vozila i da se priključno vozilo ne rabi za prijevoz osoba.
- (17) Vozači motornih vozila kategorija B, C i D i potkategorija C1 i D1 imaju pravo upravljati motornim vozilima tih kategorija i kada su im pridodane lake prikolice.
- (18) Vozač kojemu je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom kategorija B i C i potkategorija B1, C1 i D1, a vozač kojemu

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije C ima pravo upravljati i motornim vozilom kategorije B i potkategorija B1 i C1.

- (19) Vozač kojemu je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije CE ima pravo upravljati motornim vozilom kategorije BE i C1E, a vozač kojemu je izdana vozačka dozvola kategorije DE ima pravo upravljati motornim vozilom kategorija BE i CE i potkategorije C1E i D1E.
- (20) Pravo upravljanja motornim vozilom kategorija BE, CE i DE vozač stječe samo ako je prethodno stekao pravo upravljanja vozilima kategorija B, C i D.
- (21) Vozači motornih vozila kategorija: B, C, D, BE, CE i DE te potkategorija: B1, C1, D1, C1E i D1E imaju pravo upravljati mopedom, lakim četverociklom, motokultivatorom, traktorom i radnim strojem.
- (22) Vozač motornoga vozila kategorije A ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije A1, a vozač motornoga vozila kategorije B ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije B1, vozač motornoga vozila kategorije C ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije C1, a vozač motornoga vozila kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije D1.

Članak 189.

- (1) Vozačka dozvola izdat će se osobi na njezin zahtjev ako ispunjava uvjete iz članka 187. ovoga Zakona.
- (2) Vozačku dozvolu izdaje mjerodavno tijelo.
- (3) Vozačka dozvola izdaje se osobi i produljuje s rokom valjanosti od 10 godina, a osobama starijim od 65 godina života - s rokom valjanosti od tri godine.
- (4) Rok valjanosti vozačke dozvole od 10 godina računa se od dana njezina izdavanja, odnosno produljenja njezine valjanosti.
- (5) Vozačka dozvola neće se izdati niti produžiti njen rok valjanosti osobi koja ima neplaćenu novčanu kaznu ili troškove prekršajnog postupka ili druge obveze evidentirane u Registru novčanih kazni u skladu s važećim zakonima o prekršajima u BiH.

- (6) Osobama koje su u vrijeme izdavanja vozačke dozvole starije od 55 godina izdaje se vozačka dozvola čiji je rok valjanosti do navršениh 65 godina, s tim što taj rok ne može biti kraći od tri godine.
- (7) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, vozačka dozvola može se izdati ili se njezina valjanost može ograničiti i na rokove kraće od utvrđenih na temelju nalaza i mišljenja zdravstvene ustanove danim u uvjerenju o zdravstvenoj sposobnosti osobe, ali ne na rok kraći od dvije godine.
- (8) Osoba koja je položila vozački ispit i dobila vozačku dozvolu za kategoriju vozila: A1, A, B ili C1 dvije godine od dana izdavanja vozačke dozvole ne smije upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 70 km na sat, na cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila i brzoj cesti brzinom većom od 90 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti., a lakim motociklom 40 km na sat, niti tim vozilom smije vući priključno vozilo, a ni organizirano prevoziti djecu.
- (9) Osobe koje prvi put steknu vozačku dozvolu obavezne su, u trajanju od 2 godine, obilježiti vozilo kojim upravljaju posebnim znakom.
- (10) Posebni znak kojim se obilježava auto vozača koji prvi put steknu vozačku dozvolu propisan je Pravilnikom iz članka 186. stavka (11) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

Članak 190.

- (1) U vozačku dozvolu upisuju se sve kategorije i potkategorije vozila kojima vozač ima pravo upravljati.
- (2) Vozač ima pravo upravljati samo motornim vozilom one ili onih kategorija i potkategorija koje su upisane u vozačkoj dozvoli.
- (3) Obrazac i sadržaj obrasca vozačke dozvole, kategorije i potkategorije motornih i priključnih vozila i način upisa kategorija i potkategorija u vozačku dozvolu, postupak i način izdavanja, produljenja valjanosti i zamjene vozačke dozvole i inozemne vozačke dozvole, te način vođenja evidencije o vozačkim dozvolama propisan

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

je Pravilnikom iz članka 187. stavak (3) Zakona o osnovama sigurnosti promet na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09., 48/10 i 18/13).

Članak 191.

- (1) Stranac koji privremeno boravi u Bosni i Hercegovini i državljanin Bosne i Hercegovine koji boravi ili prebiva u inozemstvu pa privremeno dođe u Bosnu i Hercegovinu, na temelju valjane inozemne vozačke dozvole koju je izdalo mjerodavno tijelo strane države, može upravljati motornim vozilom na teritoriju Bosne i Hercegovine za vrijeme privremenog boravka u Bosni i Hercegovini.
- (2) Osoba iz stavka (1) ovoga članka koja upravlja vozilom mora imati međunarodnu vozačku dozvolu ili domaću vozačku dozvolu izdanu sukladno Bečkoj konvenciji o cestovnom prometu.

Članak 192.

Ukoliko ustanovi da se program podučavanja vozača motornih vozila u pojedinim zemljama bitno razlikuje od uvjeta i programa utvrđenih ovim Zakonom, Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: mjerodavno ministarstvo) može odlučiti da ne prizna valjanost tih vozačkih dozvola izdanih u toj zemlji, i to u cijelosti ili za pojedine kategorije.

Članak 193.

- (1) Stranac kojemu je odobreno stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini i državljanin Bosne i Hercegovine koji se iz inozemstva vrati u Bosnu i Hercegovinu da se u njoj stalno nastani, kao i osoblje diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini, stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava i stranih dopisništava, mogu upravljati motornim vozilima na temelju valjane inozemne vozačke dozvole za vrijeme od šest mjeseci od dana ulaska u Bosnu i Hercegovinu ili od dana kada je odobreno stalno nastanjenje, ako je to za njih povoljnije.

- (2) Osobama iz stavka (1) ovoga članka valjana inozemna vozačka dozvola zamijenit će se, pod uvjetima iz čl. 187. i 189. ovoga Zakona, na njihov zahtjev, bez polaganja vozačkoga ispita, vozačkom dozvolom iz članka 191. ovoga Zakona, za upravljanje onom kategorijom motornih vozila u koju se ubrajaju motorna vozila za čije su upravljanje ovlaštena inozemnom vozačkom dozvolom.
- (3) Iznimno od odredbe stavka (2) ovoga članka, od osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini prilikom zamjene inozemne vozačke dozvole neće se zahtijevati dokazi o ispunjavanju uvjeta iz članka 187. ovoga Zakona, osim ako to nije zahtijevano reciprocitetom.
- (4) Državljaninu Bosne i Hercegovine zamijenit će se inozemna vozačka dozvola vozačkom dozvolom iz članka 192. ovoga Zakona ako je u zemlji u kojoj mu je izdana inozemna vozačka dozvola boravio dulje od šest mjeseci.
- (5) Inozemna vozačka dozvola iz čijeg se teksta ne može zaključiti za koju je kategoriju, odnosno vrstu motornih vozila izdana ili joj je istekao rok valjanosti može se zamijeniti sukladno stavku (2) ovoga članka samo ako podnositelj zahtjeva priloži ispravu iz koje se nepobitno može utvrditi kojim motornim vozilima može upravljati, odnosno da joj nije istekao rok valjanosti.

Članak 194.

- (1) Odredbe čl. 191. i 192. i članka 193. stavak (1) ovoga Zakona o upravljanju motornim vozilima na temelju inozemne vozačke dozvole, prema tome, primjenjuju se i na upravljanje motornim vozilima na temelju valjane međunarodne vozačke dozvole.
- (2) Međunarodna vozačka dozvola izdaje se na rok valjanosti od dvije godine, odnosno na vrijeme propisano međunarodnim ugovorom.
- (3) Međunarodna vozačka dozvola priznat će se samo ako su je izdali mjerodavno tijelo ili organizacije strane države i ne može se zamijeniti bosanskohercegovačkom vozačkom dozvolom.

Članak 195.

- (1) Vozaču kojemu je izdana vozačka dozvola iz članka 189. ovoga Zakona može se na njegov zahtjev izdati i međunarodna vozačka dozvola.
- (2) Međunarodne vozačke dozvole izdaju auto-moto klubovi/savezi i auto-moto društva, ovlaštene za izdavanje tih dozvola za države za koje je potrebna međunarodna vozačka dozvola.
- (3) Međunarodna vozačka dozvola ne može se izdati vozaču kojem je odlukom mjerodavnoga tijela izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom dok ta zabrana traje.
- (4) Međunarodna vozačka dozvola izdana u Bosni i Hercegovini ne može se koristiti za upravljanje motornim vozilima na teritoriju Bosne i Hercegovine.
- (5) Obrazac i sadržaj međunarodne vozačke dozvole, postupak i način izdavanja, način davanja ovlasti auto-moto klubovima/savezima i auto-moto društvima i način vođenja evidencije o izdanim vozačkim dozvolama propisan je Pravilnikom iz članka 192. stavak (5) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH", broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

7. Zdravstveni pregledi vozača motornih vozila**Članak 196.**

- (1) Kandidat za vozača motornog vozila dužan je prije početka poduke za vozača motornog vozila podvrgnuti se zdravstvenom pregledu u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi i, na temelju toga, dobiti liječničko uvjerenje.
- (2) Liječničko uvjerenje iz stavka (1) ovoga članka vrijedi 12 mjeseci od dana izdavanja.
- (3) Vozači motornih vozila dužni su se redovito podvrgavati zdravstvenim pregledima, a izvanrednim zdravstvenim pregledima podvrgavaju se na zahtjev mjerodavnoga tijela.

Članak 197.

- (1) Na zdravstvenim pregledima utvrđuje se ima li kandidat za vozača ili vozač potrebnu tjelesnu i duševnu sposobnost za upravljanje motornim vozilima.
- (2) Zdravstvene preglede kandidata za vozača i vozača obavljaju zdravstvene ustanove koje su za to ovlaštene sukladno entitetskim i kantonalnim zakonima i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 198.

Redovitom zdravstvenom pregledu podliježu:

- 1) vozači koji upravljaju motornim vozilima javnog prijevoza i vozači tramvaja - svake tri godine;
- 2) instruktori vožnje - prilikom produljenja važenja dozvole za instruktora vožnje;
- 3) vozači kojima je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorije D, DE i potkategorije D1 i D1E -prilikom svakog produljenja valjanosti vozačke dozvole;
- 4) vozači motornih vozila kojima je vozačka dozvola izdana na kraći rok valjanosti zbog nepovoljnog zdravstvenog stanja i vozači koji su navršili 65 godina - prilikom svakog produljenja vozačke dozvole.

Članak 199.

- (1) Na izvanredni zdravstveni pregled upućuje se vozač motornog vozila za kojega se opravdano sumnja da zbog zdravstvenih razloga više nije sposoban sigurno upravljati motornim vozilima onih kategorija za koje mu je izdana vozačka dozvola.
- (2) Ako zdravstvena ustanova prilikom liječenja vozača utvrdi da zbog zdravstvenih razloga više nije sposoban sigurno upravljati vozilom, dužna je u roku od osam dana o tomu obavijesti tijelo kod kojega se vozač vodi u evidenciji ili najbližu policijsku postaju.
- (3) Zahtjev za upućivanje na izvanredni zdravstveni pregled može podnijeti i svako tijelo mjerodavno za nadzor nad cestovnim prometom, javno tužiteljstvo, sud, sudac za prekršaje, kao i poduzeće, organizacija ili tijelo u kojem je vozač zaposlen i obavlja poslove vozača.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (4) Tijelo kod kojeg se vozač vodi u evidenciji rješenjem ga upućuje na izvanredni liječnički pregled u zdravstvenu ustanovu koja je ovlaštena za obavljanje liječničkog pregleda i izdavanje liječničkih uvjerenja za vozače.
- (5) Vozač kojemu je na izvanrednom liječničkom pregledu utvrđeno da je nesposoban upravljati određenom kategorijom vozila dužan je, nakon otklanjanja ustanovljene nesposobnosti, podvrgnuti se kontrolnom liječničkom pregledu u istoj zdravstvenoj ustanovi iz stavka (4) ovoga članka i o tome dostaviti dokaz nadležnom tijelu koje je izdalo vozačku dozvolu.

Članak 200.

Pravne i fizičke osobe koje zapošljavaju vozače ne smiju dopustiti da njihovim motornim vozilima upravlja vozač koji se nije podvrgnuo redovitom i izvanrednom zdravstvenom pregledu na koji je upućen.

Članak 201.

Zdravstvene uvjete koje moraju ispunjavati vozači motornih vozila, kao i uvjete koje trebaju ispunjavati zdravstvene ustanove za obavljanje zdravstvenih pregleda kandidata za vozača motornih vozila propisani su Pravilnikom iz članka 198. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

8. Trajanje upravljanja motornim vozilom**Članak 202.**

- (1) Vozač koji upravlja autobusom ili teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg ne smije neprekidno upravljati vozilom dulje od četiri i pol sata, nakon čega mora koristiti odmor u trajanju od 45 minuta.
- (2) Odmor iz stavka (1) ovoga članka može se koristiti u dva dijela, i to prvi dio u trajanju od najmanje 15 minuta, nakon kojega slijedi odmor od najmanje 30 minuta, a koji se koristi tijekom razdoblja vožnje iz stavka (1) ovoga članka.

- (3) Ukupno trajanje upravljanja motornim vozilima iz stavka (1) ovoga članka ne smije biti dulje od devet sati tijekom 24 sata.
- (4) Iznimno od stavka (3) ovoga članka, dnevno vrijeme vožnje može se produljiti najviše do deset sati, ali ne više od dva puta tijekom tjedna, tako da prosječno tjedno radno vrijeme ne smije biti dulje od 48 sati.
- (5) Tijekom vožnje vozač mora posjedovati dokaz o evidenciji svoga rada na taj dan i prethodnih 28 dana, uključujući i potvrdu o slobodnom vremenu.
- (6) Vozila iz stavka (1) ovoga članka moraju imati ugrađen tahograf.
- (7) Nova vozila iz stavka (1) ovoga članka, koja se prvi put registriraju u Bosni i Hercegovini, moraju imati ugrađen digitalni tahograf.

Članak 203.

- (1) Vozač koji upravlja vozilom iz članka 202. stavak (1) ovoga Zakona prije početka svojeg radnog dana mora imati neprekidni odmor od najmanje 11 sati.
- (2) Ako se u upravljanju vozilom iz članka 202. stavak (1) ovoga Zakona smjenjuju dva vozača i ako se u vozilu nalazi ugrađeni ležaj koji omogućuje jednom od njih odmor u ležećem položaju, svaki vozač mora imati neprekidni odmor od najmanje devet sati tijekom svakih 30 sati putovanja.
- (3) Neprekidni odmor vozač mora koristiti izvan vozila.
- (4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, ako se u vozilu nalazi ugrađeni ležaj koji omogućuje vozaču odmor u ležećem položaju, vozač može koristiti odmor na takvom ležaju, uz uvjet da se za to vrijeme vozilo ne kreće.
- (5) Kada upravlja motornim vozilom, vozač mora kod sebe imati individualnu nadzornu knjižicu i u nju upisivati svoje djelatnosti i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.
- (6) Iznimno od odredbe stavka (5) ovoga članka, individualnu nadzornu knjižicu ne mora imati vozač ako je u vozilu ugrađen uređaj koji osigurava upis vremena vožnje članova posade, vremena provedenog u vožnji, kao i vremena odmora, brzine vozila i prijedenu udaljenost.

Članak 204.

- (1) Odredbe ovoga Zakona o trajanju upravljanja motornim vozilom i odmorima vozača primjenjuju se i na vozače motornih vozila registriranih u inozemstvu kada tim vozilima upravljaju na teritoriju županije, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

IX. VOZILA**1. Opće odredbe****Članak 205.**

- (1) Vozila u cestovnom prometu moraju ispunjavati propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, zaštite čovjekova okoliša, kao i imati ispravne propisane uređaje i opremu.
- (2) Vozila koja ne ispunjavaju propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja mogu sudjelovati u prometu na javnoj cesti ako ispunjavaju posebne uvjete koji omogućuju siguran i nesmetan promet, utvrđene u odobrenju koje je izdalo ovlašteno ministarstvo.
- (3) Dimenzije, ukupna masa i osovinsko opterećenje vozila, uređaji i oprema koju moraju imati vozila i osnovni uvjeti koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u cestovnom prometu propisani su Pravilnikom iz članka 203. stavak (3) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

Članak 206.

Motorna i priključna vozila registrirana u inozemstvu mogu sudjelovati u prometu na teritoriju Bosne i Hercegovine ako imaju ispravne uređaje i opremu, propisanu valjanom međunarodnom Konvencijom o cestovnom prometu, a glede dimenzija, najveće dopuštene mase i osovinskog opterećenja - ako ispunjavaju uvjete propisane za motorna i priključna vozila registrirana u Bosni i Hercegovini.

Članak 207.

- (1) Motorna i priključna vozila koja se prvi puta registriraju na teritoriju Bosne i Hercegovine te njihovi dijelovi, uređaji i oprema, prema svojim konstrukcijskim i sigurnosnim značajkama, moraju odgovarati propisima u Bosni i Hercegovini i europskim standardima i propisima koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.
- (2) Postupak utvrđivanja i provjere usklađenosti konstrukcijskih i sigurnosnih značajki iz stavka (1) ovoga članka, u odnosu na valjane propise i standarde u Bosni i Hercegovini, kao i zahtjeve europskih propisa i standarda, odnosno homologacija motornih vozila, provodi se:
 - 1) kod novokonstruiranih i nehomologiranih vozila provođenjem odgovarajućih ispitivanja u ovlaštenim organizacijama prema procedurama propisa i standarda u Bosni i Hercegovini i europskih propisa i standarda te se na temelju pozitivnih rezultata izdaje certifikat o usklađenosti;
 - 2) kod uvoza vozila homologiranih u inozemstvu, provjerom vjerodostojnosti provedene homologacije, te se na temelju pozitivnih rezultata izdaje homologacijski list.
 - (3) Homologacija vozila, dijelova uređaja i opreme, te određivanje organizacija koje mogu obavljati administrativne i tehničke poslove u području homologacije propisani su Pravilnikom iz članka 205. stavak (3) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

Članak 208.

- (1) Motorna i priključna vozila koja se pojedinačno proizvode, preuređuju ili popravljaju u većem opsegu ili su im oštećeni sklopovi i uređaji bitni za sigurno sudjelovanje u cestovnom prometu prije puštanja u promet moraju biti podvrgnuta ocjeni usklađenosti konstrukcijskih i sigurnosnih karakteristika s odgovarajućim valjanim propisima u Bosni i Hercegovini te se na temelju pozitivnih rezultata izdaje uvjerenje (certifikat).
- (2) Ocjenu usklađenosti vozila iz stavka (1) ovoga članka obavljaju ovlaštene organizacije za certificiranje vozila koje

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

odredi ministar, sukladno članku 6. stavak (2) ovoga Zakona.

2. Registriranje motornih i priključnih vozila

Članak 209.

- (1) Motorna i priključna vozila koja sudjeluju u cestovnom prometu moraju biti registrirana, o čemu se vodi evidencija, sukladno odgovarajućem zakonu o središnjoj evidenciji i razmjeni podataka.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, ne moraju biti registrirana motorna i priključna vozila koja su preuređena ili popravljena i kojima se obavlja pokusna vožnja radi ispitivanja i prikazivanja njihovih svojstava, ili koja se kreću od mjesta proizvodnje do skladišta, kao i motorna i priključna vozila koja se kreću od mjesta u kojem su preuzeta neregistrirana do mjesta u kojem će biti registrirana, uz uvjet da su označena pokusnim pločicama.
- (3) Za vozila iz stavka (2) ovoga članka izdaje se potvrda o uporabi pokusnih pločica.

Članak 210.

- (1) Registrirati se mogu motorna i priključna vozila za koja se na tehničkom pregledu utvrdi da su ispravna.
- (2) Ne može se registrirati vozilo niti produžiti rok valjanosti registracije vozila čiji vlasnik ima neplaćenu novčanu kaznu ili troškove prekršajnog postupka ili druge obveze evidentirane u Registru novčanih kazni sukladno valjanim zakonima o prekršajima u BiH.
- (3) Za registrirano vozilo izdaju se: registarske pločice, potvrda o registraciji, privremena potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu vozila i stiker naljepnica.
- (4) Potvrda o registraciji izdaje se s rokom valjanosti od jedne godine.
- (5) Iznimno od odredbi stavka (4) ovoga članka, potvrda o registraciji može se izdati:
 - 1) trajno za:
 - oldtimere,
 - vozila koja prvenstveno nisu namijenjena za sudjelovanje u prometu (motokultivator, traktor, radni stroj, pčelarsko vozilo, poljoprivredno vozilo i si.) i

- mopede i lake četverocikle;
- 2) s kraćim rokom važenja, koji ne može biti kraći od šest mjeseci, za sljedeće kategorije: motocikle, tricikle, četverocikle i lake motocikle.
 - (6) Vlasnik vozila, ako ne produlji registraciju vozila u roku od 30 dana od dana isteka valjanosti potvrde o registraciji, dužan je vratiti registarske pločice mjerodavnome tijelu u roku od osam dana.
 - (7) Vlasnik vozila dužan je odjaviti vozilo ako je prodano, uništeno ili otpisano i ako je vlasnik promijenio stalno prebivalište, odnosno sjedište, u roku od 15 dana. U istome roku vlasnik vozila dužan je prijaviti promjenu bilo kojeg podatka koji je upisan u potvrdi o registraciji i u potvrdi o vlasništvu vozila.

Članak 211.

- (1) Za vozila koja se registriraju u Bosni i Hercegovini izdaje se jedna od sljedećih registarskih pločica:
 - 1) registarske pločice za motorna vozila;
 - 2) registarske pločice za priključna vozila;
 - 3) registarske pločice za motocikle;
 - 4) registarske pločice za motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini i njihova osoblja;
 - 5) registarske pločice za vozila koja se izvoze iz Bosne i Hercegovine i registrirat će se u inozemstvu;
 - 6) pločice za privremeno registrirana vozila i
 - 7) pokusne pločice.
- (2) Oznake na registarskim pločicama sastoje se od određenih slova i brojeva.
- (3) Vozilo registrirano u Bosni i Hercegovini ne može napustiti teritorij Bosne i Hercegovine ako ne nosi istaknutu međunarodnu oznaku Bosne i Hercegovine.
- (4) Zabranjeno je isticanje međunarodne oznake druge države na vozilima registriranim u Bosni i Hercegovini.

Članak 212.

- (1) Motorna vozila, osim motocikala, u cestovnom prometu moraju imati po dvije registarske pločice, a laki motocikli,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

motocikli i priključna vozila po jednu registarsku pločicu.

- (2) Registarske pločice na vozilu moraju biti postavljene tako da su dobro vidljive i čitljive, od kojih je jedna na prednjoj, a druga na stražnjoj strani, a kod lakog motocikla, motocikla i priključnih vozila - na stražnjoj strani.

Članak 213.

- (1) Kada upravlja motornim i priključnim vozilom, vozač mora imati kod sebe valjanu potvrdu o registraciji izdanu za to vozilo, kao i policu obveznog osiguranja, a motorna i priključna vozila registrirana u stranoj zemlji i međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koja vrijedi na području Bosne i Hercegovine i dužan ju je pokazati na zahtjev policajca ili druge ovlaštene osobe.
- (2) Kada upravlja vozilom koje je označeno pokusnim pločicama, vozač mora imati kod sebe valjanu potvrdu i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 214.

Motorna i priključna vozila registrirana u stranoj zemlji mogu sudjelovati u prometu na teritoriju županije samo ako imaju valjanu potvrdu o registraciji vozila i registarske pločice koje je izdalo mjerodavno tijelo zemlje u kojoj je vozilo registrirano, kao i međunarodnu oznaku zemlje registracije.

Članak 215.

- (1) Motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini i njihova osoblja, stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava, stranih dopisništava i stalnih stranih dopisnika, odnosno stranaca, stalnih službenika stranih dopisništava i motorna i priključna vozila stranaca kojima je radi školovanja, specijalizacije, znanstvenih istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti, pružanja azila ili priznavanja statusa izbjegle osobe izdano odobrenje za privremeni boravak dulji od šest mjeseci ili za stalno nastanjenje u Bosni i

Hercegovini, kao i motorna priključna vozila državljana Bosne i Hercegovine koji se vrate iz inozemstva, odnosno dođu u Bosnu i Hercegovinu da u njoj stalno ostanu, mogu sudjelovati u prometu u Bosni i Hercegovini samo ako su registrirana u Bosni i Hercegovini.

- (2) Sudjelovanje vozila međunarodnih oružanih snaga stacioniranih u Bosni i Hercegovini u cestovnom prometu u Bosni i Hercegovini regulirat će se posebnim međunarodnim ugovorom.

Članak 216.

- (1) Privremeno se mogu registrirati motorna i priključna vozila uvezena iz inozemstva ili nabavljena u Bosni i Hercegovini čiji su vlasnici stranci koji u Bosni i Hercegovini privremeno borave na temelju valjane putne isprave ili državljani Bosne i Hercegovine koji radi školovanja, specijalizacije, znanstvenog istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti privremeno borave u inozemstvu, motorna i priključna vozila koja se koriste na temelju ugovora o poslovnoj suradnji ili ugovora o zakupu zaključenog između domaćeg i stranog prijevoznika, kao i motorna i priključna vozila koja se koriste na sajmovima i športskim natjecanjima.
- (2) Vozilo koje u Bosnu i Hercegovinu uđe sa stranim registarskim pločicama na kojima oznake i broj nisu sukladni odredbama međunarodnih ugovora koje je ratificirala Bosna i Hercegovina mora se privremeno registrirati.
- (3) Privremena registracija vozila vrijedi najdulje jednu godinu i može se, iz opravdanih razloga, produžiti najviše za još jednu godinu.

Članak 217.

- (1) Za privremeno registrirano vozilo izdaju se: potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu vozila, stiker naljepnica i odgovarajuće registarske pločice.
- (2) Kada upravlja privremeno registriranim vozilom, vozač kod sebe mora imati valjanu potvrdu o registraciji vozila i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.
- (3) Postupak i način registracije vozila, izgled i sadržaj privremene potvrde o registraciji,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

potvrde o registraciji, potvrde o vlasništvu vozila, stiker-naljepnice i registarskih pločica, izgled međunarodne oznake Bosne i Hercegovine i dimenzije, oblik, boja, sadržaj, vrsta i kvaliteta materijala registarskih pločica propisani su Pravilnikom iz članka 215. stavak (3) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

Članak 218.

- (1) Registraciju motornih i priključnih vozila te izdavanje registarskih pločica obavljaju tijela mjerodavna za unutarnje poslove.
- (2) Odredbe stavka (1) ovoga članka odnose se na vlasnike vozila koji imaju prebivalište ili sjedište, a raseljene osobe boravište na teritoriju Bosne i Hercegovine.

3. Tehnički pregledi motornih i priključnih vozila**Članak 219.**

- (1) Radi provjere tehničke ispravnosti motornih i priključnih vozila, obavljaju se tehnički pregledi tih vozila.
- (2) Tehnički pregled vozila može biti redoviti i izvanredni.
- (3) Na tehničkom pregledu utvrđuje se ima li motorno ili priključno vozilo propisane uređaje i opremu, je li u ispravnom stanju, te udovoljava li ono i drugim propisanim uvjetima za sudjelovanje u prometu.
- (4) obavljenom tehničkom pregledu motornih i priključnih vozila vodi se evidencija.

Članak 220.

- (1) Novoproducirana motorna i priključna vozila, nakon tehničkog pregleda prije prve registracije vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom mjeseca u kojem ističe rok od 24 mjeseca od dana prve registracije.
- (2) Vozila stara dvije i više godina vlasnici su dužni podvrgnuti tehničkom pregledu svakih 12 mjeseci.

Članak 221.

- (1) Redoviti tehnički pregled vozila obavlja se jedanput godišnje, a za određena motorna i

priključna vozila svakih šest mjeseci, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

- (2) Odobrenje za rad i nadzor nad radom stanica za tehnički pregled motornih i priključnih vozila izdaju i provode federalno i županijsko tijelo mjerodavni za promet.
- (3) Stanica tehničkog pregleda koja ima odobrenje za rad dužna je obavljati tehničke preglede sukladno ovome Zakonu i važećim propisima kojima je uređeno ovo područje.
- (4) Tijela iz stavka (2) ovoga članka dužna su najmanje četiri puta godišnje organizirati nadzor nad radom stanica za tehnički pregled vozila.
- (5) Mjerodavna tijela iz stavka (2) ovoga članka dio poslova iz svoje mjerodavnosti mogu prenijeti na odgovarajuće stručne ustanove.
- (6) Sadržaj i način obavljanja tehničkih pregleda, evidencije koje se vode i obrasci koji se izdaju, uvjeti koje moraju udovoljiti ovlaštene organizacije za obavljanje tehničkih pregleda propisani su Pravilnikom iz članka 219. stavak (6) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

X. POSEBNE SIGURNOSNE MJERE**Članak 222.**

- (1) Ovlaštena osoba može vozača ili vozača-instruktora podvrgnuti nadzoru s pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja, ili ga uputiti na stručni liječnički pregled radi provjere ima li alkohola u organizmu ili pokazuje li znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno je li pod djelovanjem opojnih droga ili psihoaktivnih lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje.
- (2) Vozač ili vozač-instruktor iz stavka (1) ovoga članka dužan je pristupiti ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.
- (3) Analiza krvi ili urina obavlja se kod vozača ili vozača-instruktora koji poriče da je pod djelovanjem alkohola, čija je prisutnost u organizmu utvrđena odgovarajućim

sredstvima ili uređajima, kao i da je pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje ako takva analiza ne bi izazvala štetne posljedice po njegovo zdravlje.

- (4) Ako je ispitivanjem provedenim prema odredbama ovoga članka utvrđeno da je vozač ili vozač-instruktor pod djelovanjem alkohola, opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje, troškove ispitivanja snosi vozač, odnosno vozač-instruktor.

Članak 223.

- (1) Brzina kretanja vozila utvrđuje se s pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, tahografskog zapisa ili izravnim praćenjem vozilom (videonadzor).
- (2) Fotografija i videozapis s podacima o utvrđenoj brzini, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru koji nema zapis ili brzinomjer služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.

Članak 224.

Ako je vozaču ili vozaču-instruktoru izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, tijelo koje vozača vodi u evidenciji oduzet će mu dozvolu i čuvati je dok zabrana traje.

Članak 225.

- (1) Ako zdravstvena organizacija prilikom pregleda vozača ili vozača-instruktoru utvrdi da je postao tjelesno ili duševno nesposoban za upravljanje motornim vozilima, dužna je o svojem nalazu i mišljenju odmah obavijestiti tijelo mjerodavno za izdavanje vozačke dozvole, koje će na temelju toga vozaču ili vozaču-instruktoru oduzeti vozačku dozvolu za vrijeme trajanja te nesposobnosti.
- (2) Vozaču ili vozaču-instruktoru koji ima pravo upravljati motornim vozilom više kategorija, a to pravo za pojedine kategorije bude mu ograničeno iz razloga predviđenih u stavku (1) ovoga članka, izdat će se nova vozačka dozvola u koju će

se upisati one kategorije motornih vozila kojima ima pravo upravljati.

- (3) Vozaču ili vozaču-instruktoru koji ne pristupi izvanrednom zdravstvenom pregledu na koji je upućen bit će oduzeta vozačka dozvola dok se ne podvrgne tome pregledu.

Članak 226.

- (1) Ovlaštena osoba će na licu mjesta privremeno oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz prometa vozača kojeg zatekne da upravlja vozilom ili da pokušava upravljati vozilom ako je očito kako je vozač u takvom psihofizičkom stanju (umor, bolest, djelovanje opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje) da nije sposoban sigurno upravljati vozilom.
- (2) Ovlaštena osoba postupit će na način iz stavka (1) ovoga članka prema vozaču iz članka 177. stavak (2) ovoga Zakona za kojeg utvrdi da u organizmu ima alkohola ili da pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, kao i prema vozaču za kojeg utvrdi da je pod djelovanjem alkohola, sukladno članku 177. stavak (3) ovoga Zakona.
- (3) Ovlaštena osoba isključit će iz prometa i vozača kojeg zatekne da upravlja motornim vozilom, a nema vozačku dozvolu određene kategorije ili da upravlja vozilom u vrijeme dok je na snazi mjera mjerodavnoga tijela kojom je vozaču zabranjeno upravljanje motornim vozilom.
- (4) Ovlaštena osoba postupit će na način iz st. (1) i (3) ovoga članka i prema vozaču-instruktoru kojeg zatekne da osposobljava kandidata za vozača pod djelovanjem alkohola, sukladno članku 177. stavak (3) ovoga Zakona, ili koji pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, kao i kada ga zatekne da podučava kandidata za vozača a nema vozačku dozvolu određene kategorije, ili u vrijeme dok je na snazi mjera mjerodavnoga tijela kojom je vozaču-instruktoru zabranjeno upravljanje motornim vozilom.
- (5) Ovlaštena osoba postupit će na način iz stavka (1) ovoga članka prema vozaču iz članka 202. ovoga Zakona koji neprekidno upravlja vozilom dulje od četiri i pol sata,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

odnosno koji tijekom 24 sata upravlja vozilom dulje od devet sati.

- (6) Ovlaštena osoba postupit će na način iz stavka (1) ovoga članka prema vozaču ili vozaču-instruktoru iz članka 222. stavak (2) ovoga Zakona koji odbije podvrgnuti se ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.
- (7) Mjerodavno tijelo čija je ovlaštena osoba oduzela vozačku dozvolu prema odredbama st. (1), (2), (4), (5) i (6) ovoga članka dužno je vratiti dozvolu vozaču čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata od dana oduzimanja, ukoliko su prestali razlozi zbog kojih je dozvola oduzeta.
- (8) Ako vozač ne preuzme vozačku dozvolu u roku od tri dana od dana oduzimanja, a vozačka dozvola se ne vodi u evidenciji tijela čija je ovlaštena osoba tu dozvolu oduzela, mjerodavno tijelo dostavit će vozačku dozvolu tijelu u čijoj se evidenciji ta dozvola vodi.
- (9) Ovlaštena osoba koja je oduzela vozačku dozvolu prema odredbama st. (1), (2), (4), (5) i (6) ovoga članka dužna je izdati potvrdu vozaču o tome, koja sadrži: ime i prezime vozača, broj oduzete vozačke dozvole, dan i sat njezina oduzimanja i način njezina vraćanja.

Članak 227.

- (1) Vozaču motornog vozila koji je prekršajnim nalogom, odnosno sudskim rješenjem kažnjen za prekršaje kažnjive prema odredbama članka 236., članka 237. st. (1) i (2), članka 238, članka 239. stavak (2), članka 240. stavak (2) ili članka 241. stavak (2) ovoga Zakona, osim kazni propisanih kaznenim odredbama ovoga Zakona, određuju se i kazneni bodovi.
- (2) Broj je kaznenih bodova jedan i dva, ovisno o težini počinjenog prekršaja.
- (3) Kazneni se bodovi evidentiraju u evidenciji vozača, na temelju konačnog i izvršnog prekršajnog naloga, odnosno pravomoćnog sudskog rješenja.
- (4) U slučaju stjecanja kaznenih bodova, kazna se izriče za prekršaj koji nosi veći broj kaznenih bodova.
- (5) Vozača kojem je u roku od jedne godine zbog počinjenih prekršaja iz ovog Zakona određeno najmanje sedam kaznenih bodova mjerodavno tijelo kod kojeg se

vodi u evidenciji pozvat će na predavanja o posljedicama koje proizlaze iz nepoštivanja ili nepoznavanja prometnih propisa.

- (6) Vozaču koji se ne odazove na predavanja iz stavka (5) ovoga članka rješenjem će se privremeno oduzeti vozačka dozvola - dok se ne odazove na predavanja.
- (7) Žalba na rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole ne odgađa izvršenje rješenja.
- (8) Vozaču kojem je u roku od jedne godine zbog počinjenih prekršaja iz ovoga Zakona određeno najmanje 10 kaznenih bodova - bit će oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 30 dana i on će biti upućen na provjeru poznavanja prometnih propisa.
- (9) Vozačka dozvola oduzeta na temelju stavka (8) ovoga članka bit će vraćena vozaču nakon isteka roka iz stavka (8) ovoga članka, uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja prometnih propisa.
- (10) Vozaču kojem u roku od dvije godine zbog počinjenih prekršaja iz ovoga Zakona ponovno bude određeno najmanje 10 kaznenih bodova bit će oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 60 dana.
- (11) Rješenje o oduzimanju vozačke dozvole donosi tijelo kod kojeg se vozač vodi u evidenciji.
- (12) Žalba na rješenje ne odgađa izvršenje rješenja.
- (13) Vozačka dozvola oduzeta na temelju stavka (10) ovoga članka bit će vraćena vozaču nakon isteka roka iz stavka (10) ovoga članka, uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja prometnih propisa.
- (14) Sadržaj programa i način održavanja predavanja o posljedicama koje proizlaze iz nepoštivanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama, te program i način provjere poznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama propisan je Pravilnikom iz članka 225. Stavak (15) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09. 48/10 i 18/13).

Članak 228.

- (1) Vozač koji je pozvan ili upućen na predavanja i koji pristupi provjeri poznavanja prometnih propisa snosi

troškove predavanja, odnosno provjere u visini koju odredi mjerodavno tijelo.

- (2) Vozač motornog vozila koji na provjeri ne pokaže potrebno znanje može se, na svoj zahtjev, podvrgnuti ponovnoj provjeri nakon isteka 15 dana od dana prethodne provjere.
- (3) Ako vozač motornog vozila i nakon dvije provjere ne pokaže dovoljno znanje, ne može pristupiti daljnjoj provjeri dok ne protekne dva mjeseca od dana posljednje provjere.
- (4) Kazneni bodovi za pojedinačni prekršaj brišu se iz evidencije nakon isteka 12 mjeseci od dana kada su određeni, a za vozače kojima su izrečene mjere iz članka 227. st. (8) i (10) ovoga Zakona uz predočavanje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama.

Članak 229.

Vozač kojemu je odlukom mjerodavnoga tijela zabranjeno upravljanje motornim vozilom na temelju članka 223. ovoga Zakona, vozač kojemu je vozačka dozvola oduzeta na temelju članka 224. stavak (1) ovoga Zakona, vozač kojemu je vozačka dozvola privremeno oduzeta na licu mjesta na temelju članka 225. ovoga Zakona te vozač kojemu je vozačka dozvola zadržana na temelju članka 227. st. (1) i (3) ovoga Zakona ne smiju u cestovnom prometu upravljati motornim vozilom za vrijeme trajanja zabrane, odnosno za vrijeme za koje im je vozačka dozvola oduzeta ili zadržana.

Članak 230.

- (1) Ako ovlaštena osoba zatekne vozilo koje zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili smeta drugim sudionicima u prometu, ili na kojem je teret nepravilno smješten, odnosno nedovoljno osiguran, ili kojim se bez dozvole prevozi teret čije dimenzije, odnosno masa premašuju najveće dopuštene dimenzije, odnosno masu ili osovinsko opterećenje, ili koje se kreće cestom na kojoj je kretanje te vrste vozila zabranjeno, ili se kreće bez zimske opreme na dijelu ceste i u vrijeme dok je zimska oprema obvezna, naredit će vozaču da odmah prekine kretanje vozilom i otkloni neispravnost ili da vozilo odveze do određenoga mjesta gdje može otkloniti

neispravnost, odnosno da vozilom nastavi kretanje na cesti na kojoj je kretanje te vrste vozila dopušteno, odnosno da uporabi zimsku opremu.

- (2) Ako vozač ne postupi po naredbi iz stavka (1) ovoga članka, ovlaštena osoba isključit će vozilo iz prometa i oduzet će potvrdu o registraciji.
- (3) Vozač odnosno vlasnik vozila isključenog iz prometa odgovoran je za čuvanje vozila od krađe ili drugih nezakonitih radnji prema vozilu.

Članak 231.

- (1) Ovlaštena osoba isključit će iz prometa vozilo koje nije registrirano ili koje nema propisane registarske pločice, ili nema propisanu registarsku naljepnicu.
- (2) Ovlaštena osoba koja je isključila vozilo iz prometa, vozaču će na licu mjesta privremeno oduzeti potvrdu o registraciji vozila, a za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka oduzeti i registarske pločice.
- (3) Mjerodavno tijelo čija je ovlaštena osoba privremeno oduzela potvrdu o registraciji vozila, prema odredbama ovoga članka i članka 230. stavak (2) ovoga Zakona, dužno je vozaču vratiti potvrdu o registraciji vozila čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata nakon prestanka postojanja tih razloga, a registarske pločice dostaviti mjerodavnom tijelu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji u roku od tri dana.
- (4) Ovlaštena osoba koja je privremeno oduzela potvrdu o registraciji vozila ili registarske pločice dužna je izdati vozaču potvrdu o tome, koja sadrži: naziv i sjedište tijela čija je ovlaštena osoba oduzela potvrdu o registraciji vozila i registarske pločice, vrstu i registarski broj vozila, naziv tijela koje je izdalo potvrdu o registraciji vozila, ime i prezime vlasnika i njegovu adresu, ime i prezime vozača i njegovu adresu, razlog oduzimanja, datum, vrijeme, cestu i mjesto oduzimanja, način i vrijeme vraćanja potvrde o registraciji vozila i pečat i potpis ovlaštene osobe.
- (5) Ako vozač ne preuzme oduzetu potvrdu o registraciji vozila u roku od tri dana od dana oduzimanja, potvrda o registraciji vozila bit će dostavljena mjerodavnom tijelu u čijoj se evidenciji vozilo vodi.

Članak 232.

- (1) Na izvanredni tehnički pregled uputit će se motorno ili priključno vozilo koje je isključeno iz prometa zbog tehničke neispravnosti uređaja za upravljanje ili uređaja za zaustavljanje, vozilo koje je u prometnoj nezgodi toliko oštećeno da se opravdano može zaključiti kako su na njemu oštećeni sklopovi i uređaji koji su bitni za sigurnost prometa, vozilo za koje se opravdano sumnja da ima neispravan uređaj za pogon na tekući plin, vozilo za koje se opravdano sumnja da ima neispravan uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila, vozilo koje ispušnim plinovima ili na drugi način prekomjerno zagađuje zrak, kao i vozilo koje proizvodi prekomjernu buku.
- (2) Ukoliko se u slučaju iz stavka (1) ovoga članka na izvanrednom tehničkom pregledu potvrde neispravnosti zbog kojih je vozilo upućeno na izvanredni tehnički pregled ili se ustanovi druga neispravnost za koju je propisano isključivanje iz prometa, mjerodavno tijelo koje je uputilo vozilo na izvanredni tehnički pregled privremeno će oduzeti i zadržati potvrdu o registraciji dok se navedene neispravnosti ne otklone i dok se to ne potvrdi na novom tehničkom pregledu, o čemu izdaje potvrdu sukladno članku 231. stavak (4) ovoga Zakona.
- (3) Ako vozač, odnosno vlasnik vozila iz stavka (2) ovoga članka, ne preuzme privremeno oduzetu potvrdu o registraciji u roku od tri dana od dana oduzimanja, a potvrda o registraciji se ne vodi u evidenciji tijela čija je ovlaštena osoba oduzela potvrdu, potvrda će biti dostavljena nadležnom tijelu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji.
- (4) Vlasnik vozila ne plaća troškove izvanrednog tehničkog pregleda na kojega je uputilo nadležno tijelo, ako se na pregledu utvrdi da je vozilo tehnički ispravno.

XI. KAZNENE ODREDBE**Članak 233.**

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće i druga pravna osoba, a

novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost:

- 1) ako ne održava javne ceste za siguran i nesmetan promet ili ne organizira i trajno nadzire stanje i održavanje javnih cesta, objekata, prometne signalizacije i opreme na cestama (članak 4.);
 - 2) ako proizvodi, održava, popravlja ili prepravlja vozila ili stavlja u promet vozila, uređaje ili rezervne dijelove za vozila suprotno odredbama članka 6;
 - 3) ako ne uspostavi Centralni registar ili ako redovito ne dostavlja odgovarajuće podatke Centralnom registru (članak 10.);
 - 4) ako postupi u suprotnosti s odredbama članka 19. ovoga Zakona
 - 5) ako postavlja posebne objekte na cesti suprotno odredbama članka 48;
 - 6) ako ne osigura vozaču koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg neprekidan jedanaestosatni odmor prije početka njegova radnog dana (članak 203. stavak (1));
 - 7) ako pušta u promet motorna i priključna vozila, rezervne dijelove, opremu i uređaje za vozila proizvedene u inozemstvu suprotno odredbama članka 207;
 - 8) ako pojedinačno proizvodi, preuređuje ili popravlja u većem opsegu vozila na motorni pogon i priključna vozila suprotno odredbama članka 208.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM odgovorna osoba u poduzeću, drugoj pravnoj osobi ili drugom tijelu.

Članak 234.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:
 - 1) ako ne projektira, ne izgrađuje, ne oprema i ne održava ceste tako da odgovaraju svojoj namjeni i sigurnosti prometa (članak 11. stavak (1));
 - 2) proizvodi prepravlja i pušta u promet vozilo suprotno odredbama članka 36. stavak (1) ovoga Zakona;
 - 3) ako naredi ili dopusti da se njegovim vozilom na motorni pogon vuče priključno

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- vozilo suprotno odredbama članka 82. i članka 83 ovoga Zakona;
- 4) ako naredi ili dopusti vuču natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnoga vozila, odnosno traktora s prikolicom suprotno odredbama članka 88;
 - 5) ako naredi ili dopusti da se na njegovo vozilo ugrade uređaji za davanje posebnih znakova ili da se takvo vozilo upotrebljuje u cestovnom prometu suprotno odredbama članka 127. stavak (5);
 - 6) ako naredi ili dopusti da se njegovo vozilo u cestovnom prometu optereti preko dopuštene nosivosti, ili preko dopuštenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dopuštene mase, ili preko mogućnosti koje dopuštaju svojstva ceste i tehničko-konstruktivne mogućnosti vozila, ili ako se njegovim vozilom prevozi teret koji nije raspoređen ili pričvršćen na način određen u članku 128;
 - 7) ako glede označavanja javnih cesta prometnim znakovima ne postupi prema odredbama članka 133. st. (1) i (2);
 - 8) ako ne postavi ili ne održava prometne znakove na cesti tako da budu lako uočljivi danju i noću, ili ako ne ukloni, ne dopuni ili ne zamijeni prometne znakove koji ne odgovaraju izmijenjenim uvjetima cestovnog prometa ili zahtjevima sigurnosti prometa (članak 134.);
 - 9) ako na javnoj cesti postavi ploče, znakove, svjetla, stupove ili druge slične predmete kojima se zaklanja ili smanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja oponašaju ili slične nekom prometnom znaku, ili zasljepljuju sudionike u prometu, ili odvraćaju njihovu pozornost u mjeri koja može biti opasnom za sigurnost prometa (članak 136.);
 - 10) ako na javnoj cesti izvan naselja sa suvremenim kolnikom za promet u oba smjera na kojem postoje samo dva prometna traka te trakove ne odvoji odgovarajućom uzdužnom crtom na kolniku, a na magistralnoj cesti ne obilježi ih i rubnim crtama (članak 146. stavak (2));
 - 11) ako ne postavi odgovarajuće prometne znakove ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini (članak 148.);
 - 12) ako postupi suprotno odredbama članka 152;
 - 13) ako ne postavi uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini u slučajevima iz članka 153;
 - 14) ako na cesti na kojoj su nastale zapreke koje se ne mogu odmah otkloniti ili na kojoj se izvode radovi ne postupi prema odredbama članka 154. st. (1) i (2);
 - 15) ako ne obavijesti najbližu policijsku postaju o prijemu osobe ozlijeđene u prometnoj nezgodi ili o smrti osobe ozlijeđene u prometnoj nezgodi (članak 160.);
 - 16) ako naredi ili dopusti da njegovim vozilom upravlja osoba koja nema pravo upravljanja motornim vozilom ili nema pravo upravljanja vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (članak 175.);
 - 17) ako naredi ili dopusti upravljanje vozilom vozaču za kojega se može zaključiti da, uslijed umora, bolesti, teškog duševnog stanja ili uporabe opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje, nije u stanju sigurno upravljati vozilom (članak 176.);
 - 18) ako naredi ili dopusti da vozač, odnosno vozač-instruktor koji u organizmu ima alkohola ili pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola počne upravljati vozilom, odnosno podučavati kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom suprotno odredbama članka 177.;
 - 19) ako vozač autobusa ili teretnog motornog vozila ili skupa vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg upravlja vozilom neprekidno dulje od četiri i pol sata ili kada tijekom 24 sata upravlja dulje od 9 sati (članak 202. stavak (1) i (3));
 - 20) ako u cestovnom prometu ne upotrebljuje vozilo koje ne ispunjava propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnoga i priključnoga vozila, tahograf i gume (članak 205. stavak (1));
 - 21) ako na vozilu koristi registarske pločice koje nisu izdane za to vozilo (članak 211. stavak (1));
 - 22) ako naredi ili dopusti da vozač upravlja motornim vozilom u prometu suprotno odredbi članka 229;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

23) ako naredi ili dopusti da u cestovnom prometu sudjeluje motorno ili priključno vozilo koje je upućeno na izvanredni tehnički pregled, a nije podvrgnuto tome pregledu (članak 232.);

(2) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorna osoba u poduzeću, drugoj pravnoj osobi ili drugom tijelu.

(3) Za prekršaje iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM i fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost vlastitim radom i sredstvima u obliku obrtničke djelatnosti.

Članak 235.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

- 1) postupi protivno odredbi članka 7.;
- 2) ako ne postupi prema odredbama članka 20;
- 3) ako ne poduzima praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na cesti, kada je cesta uzročnikom prometnih nezgoda (članak 21. stavak (1));
- 4) ako ne postupi prema odredbama članka 22;
- 5) ako ne postupi sukladno članku 23;
- 6) postupa suprotno odredbama članka 26. stavak (1) ovoga Zakona;
- 7) ako naredi ili dopusti da u prometu na cesti sudjeluje vozilo za prijevoz djece koje nije označeno posebnim znakom (članak 30. stavak (5));
- 8) ako na svoja motorna ili priključna vozila ne stavi propisanu oznaku o najvećoj dopuštenoj brzini kretanja za ta vozila (članak 47. stavak (4));
- 9) ako naredi ili dopusti vuču neispravnog vozila na motorni pogon suprotno odredbama članka 86. stavak (2);
- 10) naredi ili dozvoli, glede smještaja tereta na vozilu ili glede označavanja tereta, postupanje suprotno odredbama članka 129. ovoga Zakona;
- 11) ako naredi ili dopusti prijevoz njegovim vozilom tereta suprotno odredbama članka 130;
- 12) ako ne osigura da teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, bude označen na način utvrđen u članku 130;

13) ako ukloni ili ošteti prometni znak ili izmijenjen značenje prometnog znaka (članak 135. stavak (2));

14) ako na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, magistralnoj, regionalnoj i lokalnoj cesti znakove opasnosti i znakove izričitih naredaba ne prevuče reflektirajućim tvarima ili ih ne osvijetli vlastitim izvorom svjetlosti (članak 138.);

15) ako rubove kolnika na dijelu ceste kroz tunel, kao i vrhove pješačkih otoka, otoka za usmjeravanje prometa i druge objekte na kolniku koji noću nisu dovoljno osvijetljeni ne obilježi na način propisan u članku 144. st. (2) i (3);

16) ako postupi suprotno odredbama članka 165. stavak (1), 169. stavak (3), 170. stavak (1) 172- stavak (1) ovog Zakona;

17) ako upravlja vozilom ili dopusti ili naredi da njegovim vozilom upravlja osoba koja nema pravo upravljati motornim vozilom ili nema pravo upravljati vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (članak 175. stavak (3));

18) ne podnese podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje članak 178 stavak (6);

19) ako motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača podučava za praktično upravljanje vozilom ne označi posebnim pločicama (članak 180.);

20) izda međunarodnu vozačku dozvolu suprotno o redbi članka 195. stavak (3);

21) ako dopusti podučavanje kandidata za vozača motornog vozila iz praktičnog dijela poduke bez liječničkog uvjerenja (članak 196. stavak (1));

22) ako dopusti da njegovim vozilom upravlja osoba koja se nije podvrgnula nadzorno-zdravstvenome pregledu, odnosno upravlja vozilom a nije se podvrgnula nadzorno-zdravstvenom pregledu (čl. 198,199. i 200.);

23) ako naredi ili dopusti da njegovim motornim i priključnim vozilom u prometu upravlja vozač suprotno odredbama članka 203;

24) ako naredi ili dopusti da se u cestovnom prometu uporabljuje vozilo koje nema propisanu opremu ili ispravne propisane uređaje, osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnoga ili priključnog vozila, tahograf i gume (članak 205.);

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- 25) ako naredi ili dopusti da njegova neregistrirana motorna ili priključna vozila sudjeluju u cestovnom prometu (članak 209. stavak (1));
 - 26) ako naredi ili dopusti da njegova motorna ili priključna vozila sudjeluju u cestovnom prometu bez pokusnih pločica ili nakon isteka valjanosti pokusnih pločica (članak 209. st. (2) i (3));
 - 27) ako naredi ili dopusti da u cestovnom prometu sudjeluje njegovo motorno ili priključno vozilo nakon isteka valjanosti potvrde o registraciji ili potvrde o korištenju pokusnih pločica (članak 213.);
 - 28) ako obavlja tehnički pregled suprotno odredbama članka 219. i 221;
- (2) Za prekršaje iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM i fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost.
 - (3) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorna osoba u poduzeću, u drugoj pravnoj osobi ili drugom tijelu;

Članak 236.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:
 - 1) osoba koja ometa promet, oštećuje ceste, objekte i opremu na cesti (članak 3. stavak (2));
 - 2) osoba koja koristi prostor iznad kolnika, u visini od 4,5 m do 7m, suprotno odredbama članka 17. ovoga Zakona;
 - 3) osoba koja postupuje suprotno odredbama članka 19. ovoga Zakona;
 - 4) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u prometu na cesti ili instruktor vožnje dok osposobljava kandidata za vozača motornog vozila u praktičnom upravljanju vozilom, kod kojeg se utvrdi da količina alkohola u krvi prelazi 2g/kg (članak 177. stavak (2));
 - 5) vozač koji se vozilom na cesti u naselju kreće brzinom koja je viša od 50 km na sat od dozvoljene brzine (članak 45. i 47. st.(1) i (2)).
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) toč.4) i 5) ovoga članka vozaču ili instruktoru vožnje uz kaznu će se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od dva mjeseca do šest mjeseci i dva kaznena boda.

- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kojima je izazvana prometna nezgoda počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 KM, a vozaču će se uz kaznu izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od šest mjeseci.

Članak 237.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM kaznit će se za prekršaj:
 - 1) vozač koji ne zaustavi vozilo kada naiđe na vozilo kojim se prevoze djeca dok je to vozilo zaustavljeno na kolniku radi ulaska ili izlaska djece (članak 30. stavak (4));
 - 2) vozač koji na cesti postupuje suprotno odredbama članka 41.;
 - 3) vozač koji se vozilom na cesti u naselju kreće brzinom koja je za više od 30 km na sat do 50 km na sat veća od dopuštene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na cesti izvan naselja kreće brzinom koja je za više od 50 km na sat veća od dopuštene brzine (čl. 45. i 47. st. (1) i (2));
 - 4) vozač koji glede propuštanja vozila postupi suprotno odredbama članka 50;
 - 5) vozač koji na mjestu na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znacima ne zaustavi vozilo na znak crvenoga svjetla (članak 52. stavak (1) točka 1));
 - 6) vozač koji nedopušteno pretječe s desne strane (članak 59. stavak (1));
 - 7) vozač koji s lijeve strane pretječe vozilo koje je na kolniku zauzelo takav položaj i čiji vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo (članak 59. stavak (2));
 - 8) vozač koji s lijeve strane pretječe vozilo koje se kreće po tračnicama postavljenim na sredini kolnika ili ako ga pretječe s desne strane kad između toga vozila i desnoga ruba kolnika ne postoji prometni trak (članak 59. stavak (3));
 - 9) vozač koji povećava brzinu kretanja svojeg vozila dok ga drugo vozilo pretječe (članak 61. stavak (2));
 - 10) vozač koji počne pretjecanje zaustavljene kolone vozila ili kolone vozila u kretanju (članak 62. stavak (1) točka 1));
 - 11) vozač koji počne pretjecanje ili obilaženje kad je vozač vozila koje se kreće iza njega počeo pretjecati (članak 62. stavak (1) točka 2));

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- 12) vozač koji počne pretjecanje kad je vozač vozila koje se na istom prometnom traku kreće ispred njega dao znak da namjerava pretjecati ili obilaziti (članak 62. stavak (1) točka 3));
- 13) vozač koji počne pretjecanje kad prometni trak kojim namjerava to učiniti nije slobodan na dovoljnoj udaljenosti i time ugrozi ili ometa promet iz suprotnoga smjera (članak 62. stavak (1) točka 4));
- 14) vozač koji počne pretjecanje ili obilaženje na prometnom traku koji je namijenjen kretanju vozila iz suprotnoga smjera ako nakon pretjecanja ili obilaženja ne može bez ometanja ili ugrožavanja drugih sudionika u prometu ponovno zauzeti položaj na prometnom traku kojim se kretao prije počinjanja pretjecanja ili obilaženja, kao i vozač koji počne pretjecanje na prometnom traku koji je namijenjen zaustavljanju vozila u nuždi (članak 62. stavak (1) toč. 5) i 6));
- 15) vozač koji započne pretjecanje neposredno ispred tunela i u tunelu koji po smjeru kretanja ima samo jednu prometnu traku suprotno odredbama članka 62. stavak (1) točka 7) ovoga Zakona;
- 16) vozač koji pretječe na prometnom traku koji je namijenjen prometu iz suprotnoga smjera ispred vrha prijevoja ceste ili u zavoju gdje je preglednost nedovoljna (članak 64.);
- 17) vozač koji pretječe drugo vozilo suprotno odredbama članka 65;
- 18) vozač koji pretječe vozilo koje je stalo ispred obilježenog pješačkog prijelaza radi propuštanja pješaka (članak 66.);
- 19) vozač vozila koje prevozi opasne tvari, ako ne drži propisani razmak između svojeg vozila i istog takvog vozila ispred sebe sukladno članku 98. stavak (3) ovoga Zakona;
- 20) vozač koji ne zaustavi vozilo ispred obilježenog pješačkog prijelaza kad mu je danim znakom zabranjen prolaz (članak 112. stavak (1));
- 21) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci upozorenja da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da prugom nailazi vlak (članak 115.);
- 22) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem su postavljeni svjetlosni prometni znaci kada se pojavi crveno treptavo ili crveno neprekidno svjetlo (članak 116. stavak (1));
- 23) vozač koji u cestovnom prometu upotrebljuje vozilo suprotno odredbi članka 127. stavak (5);
- 24) osoba koja ukloni ili ošteti prometni znak ili opremu ceste ili izmijeni značenje prometnoga znaka (članak 135. stavak (2));
- 25) osoba koja postupi suprotno odredbi članka 136;
- 26) sudionik u prometu koji ne postupa po zahtjevu izraženom s pomoću znaka ili prema naredbi ovlaštene osobe (članak 155. stavak (1));
- 27) vlasnik vozila koji ne podnese podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje sukladno članku 175 stavak (6) ovoga Zakona;
- 28) vozač koji upravlja vozilom pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje (članak 176.);
- 29) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u cestovnom prometu ili vozač-instruktor dok podučava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom kod kojeg se utvrdi da količina alkohola u krvi od lg/kg (članak 177. stavak (2)) do 2g/kg;
- 30) vozač koji u cestovnom prometu upravlja motornim vozilom prije stjecanja prava upravljanja motornim vozilom (članak 187.);
- 31) vozač koji upravlja motornim vozilom one kategorije koja nije naznačena u njegovoj vozačkoj dozvoli (članak 190 stavak (2));
- 32) osoba koja upravlja motornim vozilom suprotno odredbama članka 191. ovoga Zakona;
- 33) vozač koji u cestovnom prometu upravlja vozilom koje ne ispunjava propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase ili osovin-skog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnoga i priključnog vozila, tahograf, gume, ili nema tahograf, ili ako ga za vrijeme vožnje ne upali (članak 205. stavak (1));
- 34) vozač koji sudjeluje u prometu neregistriranim vozilom (članak 209.);
- 35) vozač koji u cestovnom prometu upravlja motornim ili priključnim vozilom koje nije registrirano (članak 210. stavak (1));

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- 36) vozač koji u cestovnom prometu upravlja motornim ili priključnim vozilom nakon isteka valjanosti potvrde o registraciji ili potvrde o korištenju pokusnih pločica (članak 213. stavak 2.);
- 37) vozač ili vozač-instruktor koji odbije podvrgnuti se ispitivanju s pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja ili stručnom pregledu radi provjere ima li alkohola u organizmu ili pokazuje li znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno nalazi li se pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje (članak 222. st. (1) i (2));
- 38) vozač koji se ne odazove pozivu nadležnog organa iz članka 224. osnovnog zakona radi dostave vozačke dozvole s ciljem izvršenja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom;
- (2) Za prekršaje iz toč.: 1), 2), 3), 5), 10), 11), 13), 14), 16), 18), 20), 28), 29), 36) i 37) stavka (1) ovoga članka vozaču ili vozaču-instruktoru uz kaznu se izriče zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog mjeseca do četiri mjeseca a i za druge prekršaje iz stavka (1) t a se mjera može izreći u istome vremenu.
- (3) Za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka kojim je izazvana prometna nezgoda - počinitelj se kažnjava novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.000,00 KM, a vozaču osim vozača iz stavka (1) točke 30) ovoga članka se uz kaznu izriče i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog mjeseca do šest mjeseci.
- (4) Osim novčane kazne za prekršaje iz stavka (2) ovoga članka, vozaču ili vozaču-instruktoru osim vozača iz stavka (1) točke 30) ovoga članka određuju se i dva kaznena boda, a za ostale prekršaje iz stavka (1) ovoga članka vozaču ili vozaču-instruktoru, osim novčane kazne, određuje se i jedan kazneni bod.
- Članak 238.**
- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 250,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) osoba koja na cesti ostavi oštećeno vozilo, predmete ili stvari koji mogu ometati ili ugroziti sigurnost prometa (članak 26. stavak (1));
- 2) vozač koji s kolnika ne ukloni predmete koji s vozila padnu na cestu i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na cestu (članak 26. stavak (3));
- 3) vozač koji se s nesmanjenom brzinom kreće pokraj vozila javnoga prijevoza putnika ili pokraj autobusa kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe zaustavljenog na stajalištu i time ugrozi osobe koje u to vozilo ulaze ili iz njega izlaze (članak 30. stavak (1));
- 4) vozač koji namjerava na cesti obaviti neku radnju vozilom a prethodno se nije uvjerio da to može učiniti bez opasnosti za druge sudionike u prometu ili za imovinu (članak 37.);
- 5) vozač koji se ne kreće desnom stranom kolnika u smjeru kretanja (članak 40. stavak (1)) ili koji vozilo u kretanju drži suprotno odredbama članka 40. stavak (2);
- 6) vozač koji postupi suprotno odredbama članka 40. stavka (4) ovoga Zakona;
- 7) vozač koji brzinu kretanja svojeg vozila ne prilagodi svojstvima i stanju ceste i drugim prometnim uvjetima, tako da vozilo ne može pravodobno zaustaviti pred zaprekom koju pod danim uvjetima može predvidjeti (članak 44. stavak (1));
- 8) vozač koji se približava raskrižju tolikom brzinom da se ne može zaustaviti i propustiti vozila koja na raskrižju imaju prednost prolaza (članak 51. stavak (2));
- 9) vozač koji pretječe ili obilazi kada, s obzirom na svojstva ceste i postojeće okolnosti na cesti u prometu ili na tehnička svojstva vozila, ugrožava druge sudionike u prometu (članak 58. st. (2));
- 10) osoba koja postupi suprotno odredbama članka 71. st. (2);
- 11) osoba koja postupi suprotno odredbama članka 80. stavak (2) ovog Zakona;
- 12) vozač koji vozilom presiječe kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku ili drugu organiziranu povorku koja se kreće kolnikom (članak 81.);
- 13) vozač motornog vozila koji prilikom vuče priključnog vozila postupi suprotno odredbama članka 82;
- 14) pješak, odnosno vodič ili gonič stoke koji postupi suprotno odredbi članka 93. stavak (1);
- 15) lgonič stoke koji postupi suprotno odredbama članka 105. ovog Zakona;
- 16) vozač koji u odnosu na pješaka koji je stupio ili stupa na obilježeni pješački prijelaz

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- postupa suprotno odredbama članka 112. st. (2) i (3);
- 17) vozač koji se vozilom približava prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na način suprotan odredbama članka 114;
 - 18) vozač motornog vozila koje vuče drugo motorno vozilo ako postupi suprotno odredbama članka 119. stavak (1) i članka 123;
 - 19) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila pod pratnjom postupi suprotno odredbama članka 126;
 - 20) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila s pravom prednosti prolaza postupi suprotno odredbama članka 127. st. od (1) do (4);
 - 21) vozač koji vozilom prevozi teret kojim se ugrožava sigurnost sudionika u prometu ili nanosi šteta cesti ili objektima na cesti (članak 128.);
 - 22) vozač koji se vozilom kreće prometnim trakom na kojem je svjetlosnim prometnim znakom označeno da je zabranjen promet u smjeru u kojem se on kreće (članak 142. stavak (1));
 - 23) osoba koja je sudjelovala u prometnoj nezgodi ako postupi suprotno odredbama članka 157. stavak (1);
 - 24) vozač koji na zahtjev ovlaštene službene osobe ne preveze osobu ozlijeđenu u prometnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove (članak 159. stavak (1));
 - 25) vozač koji ne postupi prema odredbama članka 161. st. (2) i (3);
 - 26) vlasnik vozila koji svoje vozilo daje na upravljanje osobi iz članka 175. stavak (5);
 - 27) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u cestovnom prometu ili instruktor vožnje dok osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi veća od 0,3 g/kg do 1 g/kg (članak 177. stavak (2));
 - 28) kandidat za vozača i instruktor vožnje ukoliko postupe suprotno odredbama članka 184. ovoga Zakona;
 - 29) vozač koji postupi suprotno odredbama članka 193. stavak (1);
 - 30) vlasnik vozila ako u roku od osam dana ne vrati registarske pločice mjerodavnome tijelu (članak 210. stavak (6));
 - 31) vlasnik vozila koji postupi suprotno odredbama članka 210. stavak (7);
 - 32) vozač koji u cestovnom prometu sudjeluje motornim ili priključnim vozilom koje je

upućeno na tehnički pregled a nije podvrgnuto tome pregledu (članak 232.);

- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) ovoga članka izazvana izravna opasnost za drugoga sudionika u prometu ili prouzrokovana prometna nezgoda, počinitelj prekršaja kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odredit će mu se jedan ili dva kaznena boda, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila - može se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.
- (3) Osim novčane kazne, za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka vozaču se određuju i jedan ili dva kaznena boda.

Članak 239.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM kaznit će se za prekršaj:
 - 1) vozač koji ne zaustavi vozilo iza vozila javnoga prijevoza putnika ili iza autobusa kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe zaustavljenog na stajalištu kada osobe moraju prijeći preko prometnog traka ili biciklističkog traka kojim se njegovo vozilo kreće (članak 30. stavak (3));
 - 2) osoba koja postupa suprotno odredbama članka 37. stavak (3) ovoga Zakona;
 - 3) vozač koji mijenja način upravljanja vozilom naglim smanjivanjem brzine kretanja vozila (članak 43. stavak (1));
 - 4) vozač koji se vozilom na cesti u naselju kreće brzinom koja je za više od 20 do 30 km na sat veća od dopuštene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na cesti izvan naselja kreće brzinom koja je od 30 do 50 km na sat veća od dopuštene brzine (članak 45. i članak 47. st. (1) i (2));
 - 5) vozač koji na raskrižju skrene vozilom u smjeru označenom zelenom svjetlećom strelicom i pritom ometa promet vozila koja se kreću cestom na koju ulazi ili ne propusti pješake koji prelaze preko kolnika (članak 53. stavak (1));
 - 6) vozač koji u slučajevima iz članka 61. stavak (3) ne pomjeri svoje vozilo k desnom rubu kolnika, odnosno ne zaustavi vozilo na pogodnom mjestu;
 - 7) vozač koji nakon izvršenog pretjecanja ili obilaženja vozilom ponovno ne zauzme

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- položaj na prometnom traku kojim se do tada kretao (članak 63.);
- 8) vozač koji vozilom pretječe drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prijelazu ili koje prelazi pješački prijelaz (članak 66.);
 - 9) vozač koji prije nego što napusti vozilo ne poduzme sve mjere kojima se sprečava da ono samo krene s mjesta na kojem je ostavljeno (članak 79.);
 - 10) vozač koji svojim vozilom noću vuče vozilo na motorni pogon suprotno odredbama članka 84;
 - 11) vozač koji postupi suprotno odredbama članka 91 st. (2), (3), (4) i (5);
 - 12) vozač vozila na motorni pogon koji upotrebljuje svjetla za označavanje vozila suprotno odredbama članka 95;
 - 13) vozač vozila na motorni pogon koji po magli ne upotrebljuje propisana svjetla ili ako ta svjetla upotrebljuje na način suprotan odredbama članka 96;
 - 14) vozač koji ne drži potreban razmak kad se kreće iza drugoga vozila (članak 97.);
 - 15) vozač vozila na motorni pogon čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg ili mu je duljina veća od sedam metara ako ne drži svoje vozilo na propisanom razmaku od istog takvog vozila ispred sebe (članak 98. stavak (1));
 - 16) vozač motocikla i lakog motocikla i osobe koje se prevoze tim vozilom ako u prometu na cesti ne rabe svjetloodbojni prsluk ili ne nose odgovarajuću zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje (članak 103.);
 - 17) pješak koji na obilježenom pješačkom prijelazu na kojem je promet pješaka reguliran svjetlosnim prometnim znacima za pješake ne postupi prema tim znacima (članak 110. stavak (1));
 - 18) sudionik u prometu koji je prilikom prelaska preko željezničke pruge u istoj razini postupio suprotno odredbama članka 116. st. (2) i (3);
 - 19) pješak, gonič stoke i vozač vozila koje se ne smatra motornim vozilom ili vozač motornog vozila koje ne može razviti brzinu od najmanje 40 km na sat ako se kreću autocestom ili cestom rezerviranom za promet motornih vozila ili brzom cestom (članak 117. st. (1) i (2) i članak 123.);
 - 20) vozač motornog vozila koji zaustavi vozilo na autocesti ili na autocesti obavlja polukružno okretanje vozilom iz jednog smjera prometa u suprotni smjer ili kretanje unatrag (članak 118. st. (1) i (3));
 - 21) vozač motornog vozila koji postupi suprotno odredbi članka 121;
 - 22) vozač koji vozilom na cesti kroz tunel izvodi radnje čije je izvođenje u tunelu zabranjeno (članak 124.);
 - 23) vozač vozila na motorni pogon koji za vrijeme kretanja kroz tunel ne drži upaljena kratka svjetla za osvjetljavanje ceste (članak 125.);
 - 24) vozač koji upravlja vozilom koje je opterećeno suprotno odredbi članka 128. stavak (1);
 - 25) vozač koji optereti vozilo kojim upravlja suprotno odredbama članka 128. stavak (2) toč. od 2) do 5);
 - 26) vozač koji glede smještaja tereta na vozilu ili glede označavanja tereta postupi suprotno odredbama članka 129;
 - 27) vozač koji teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, ne označi na način iz članka 130;
 - 28) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u prometu na cesti ili instruktor vožnje dok osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom kod kojega se utvrdi da količina alkohola u krvi prelazi 0,0 g/kg do 0,3 g/kg (članak 177. stavak (3));
 - 29) vozač koji postupi suprotno odredbama članka 189. st. (7) i (8);
 - 30) vozač koji teretnim motornim vozilom čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg ili autobusom upravlja neprekidno dulje od četiri i pol sata ili kad tijekom 24 sata upravlja dulje od devet sati (članak 202. st. (1) i (3));
 - 31) vozač koji postupi suprotno odredbi članka 203. stavak (2);
 - 32) vozač koji postupi suprotno odredbi članka 211. stavak (4).
- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) izazvana prometna nezgoda, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 do 200,00 KM, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila - odredit će mu se jedan ili dva kaznena boda.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kojim je izazvana prometna nezgoda, vozaču se može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Članak 240.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 40,00 KM kaznit će se za prekršaja
- 1) vozač koji upravlja vozilom za prijevoz djece koje nije označeno posebnim znakom (članak 30. stavak (5));
- 2) vozač koji u putničkom automobilu prevozi dijete protivno odredbama članka 35;
- 3) vozač koji ne omogući uključivanje u promet vozilu javnoga gradskog prijevoza putnika ili posebno označenom vozilu za prijevoz djece kad ta vozila izlaze sa stajališta (članak 31. stavak (1));
- 4) vozač vozila javnoga gradskog putničkog prijevoza, kao i vozač posebno označenog vozila za prijevoz djece, koji prilikom uključivanja u promet sa stajališta postupi suprotno odredbi članka 31. stavak (2);
- 5) vozač koji prilikom upravljanja vozilom koristi mobilni telefon suprotno odredbama članka 33;
- 6) vozač čije vozilo, suprotno odredbama članka 36. stavak (1), ima na prednjoj strani svjetlosne, svjetlosno-signalne i reflektirajuće uređaje ili stvari koja daju svjetla crvene boje, a na stražnjoj strani - svjetla bijele boje;
- 7) vozač koji prilikom znatnijeg smanjivanja brzine kretanja vozila postupi suprotno odredbi članka 43. stavak (2);
- 8) vozač koji prilikom pokretanja vozila iz mjesta naglo poveća brzinu kretanja na način da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škripe (članak 44. stavak (3));
- 9) vozač koji se vozilom na cesti u naselju kreće brzinom koja je za 10-20 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na cesti izvan naselja kreće brzinom koja je za 20-30 km/h veća od dozvoljene brzine (članak 45. i članak 47. st. (1) i (2));
- 10) vozač koji prilikom prolaza kroz raskrižje postupi suprotno odredbi članka 51. stavak (3);
- 11) vozač koji se vozilom ne kreće u obveznom smjeru označenom zelenim svjetlom u obliku zelene svjetleće strelice (članak 53. stavak (2));
- 12) vozač koji obavlja mimoilaženje suprotno odredbama članka
- 13) vozač koji izvodi pretjecanje i obilaženje suprotno odredbama članka 59. ovog Zakona;
- 14) vozač koji u slučaju iz članka 61. stavak (1) ne pomjeri svoje vozilo k desnom rubu kolnika;
- 15) vozač koji pri pretjecanju ne drži svoje vozilo na potrebnom razmaku od vozila koje pretječe (članak 63.);
- 16) vozač koji pri zaustavljanju ili parkiranju vozila ne postupi prema odredbama članka 71. st. (1) i (3);
- 17) vozač koji zaustavi ili parkira svoje vozilo suprotno odredbama članka 74. i 75.
- 18) vozač koji vozilo zaustavljeno na kolniku ne označi posebnim znakom na način propisan u članku 78;
- 19) vozač motornog vozila koji pri vuči drugog motornog vozila postupi suprotno članku 82. stavak (4);
- 20) vozač koji vuče neispravno vozilo na motorni pogon suprotno odredbama članka 86. st. (2) i (3);
- 21) vozač koji vuče natovareno teretno motorno vozilo, odnosno traktor s priključnim vozilom suprotno odredbama članka 88;
- 22) vozač koji pri vuči neispravnog vozila na motorni pogon postupi suprotno odredbama članka 90;
- 23) vozač vozila na motorni pogon koji glede uporabe kratkih svjetala postupi suprotno odredbama članka 94. stavak (2);
- 24) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla ili motocikla koji se ne kreće na način propisan u članku 100;
- 25) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla ili motocikla koji postupi suprotno odredbama članka 101;
- 26) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla ili motocikla koji prevozi drugu osobu suprotno odredbama članka 102;
- 27) vozači bicikla i mopeda i osobe koje se prevoze tim vozilom ako u prometu na cesti ne nose odgovarajuću zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje a u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, i svjetloodbojni prsluk (članak 103.)
- 28) vozač zaprežnog vozila koji ne upravlja zaprežnim vozilom koje se kreće cestom ili koji zaprežno vozilo ostavi bez nadzora na cesti ili osoba koja ne ispunjava uvjete za upravljanje zaprežnim vozilom, ili osoba koja se na nepropisan način prevozi vozilom (članak 104.);
- 29) pješak koji se nepotrebno zadržava na kolniku ili se kreće kolnikom na način kojim

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- se ometa ili sprečava promet vozila (članak 106.);
- 30) pješak koji se na cesti koja ima nogostup ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka kreće kolnikom (članak 107. stavak (1));
- 31) pješak koji preko kolnika i biciklističke staze ili traka prelazi na način suprotan odredbama članka 109;
- 32) pješak koji na obilježenom pješačkom prijelazu postupi suprotno odredbama članka 110. st. (2) i (3);
- 33) pješak koji prilikom prelaženja preko kolnika na mjestu na kojem nije obilježeni pješački prijelaz ometa promet vozila (članak 111.);
- 34) vozač koji ometa prolaz pješaka koji su stupili na obilježeni pješački prijelaz na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znacima ili znacima koje daje ovlaštena osoba, a kojima je na takvom prijelazu dopušten prolaz (članak 112. stavak (1));
- 35) vozač motornog vozila koji na cesti rezerviranoj za promet motornih vozila postupi suprotno odredbama članka 118. st. (1) i (3) i članka 119. i čl. 121. i 123.;
- 36) vozač koji ne zaustavi svoje vozilo na posebnom traku za zaustavljanje vozila u nuždi i ne poduzme potrebne mjere da ga čim prije ukloni s kolnika autoceste ili ceste rezervirane za promet motornih vozila ili brze ceste (članak 118. stavak (2));
- 37) vozač motornog vozila koji se na autocesti ne kreće krajnjim desnim prometnim trakom koji nije zakrčen vozilima u koloni (članak 120.);
- 38) vozač motornog vozila koji prilikom uključivanja na autocestu, odnosno isključivanja s autoceste postupi suprotno odredbama članka 122;
- 39) vozači vozila i osobe koje postupaju suprotno odredbama čl. 131. i 132. ovoga Zakona;
- 40) sudionik u prometu koji se ne pridržava ograničenja, zabrana ili obveza izraženih s pomoću postavljenih prometnih znakova, osim prometnih znakova ograničenja brzine (članak 133. stavak (4));
- 41) vozač koji ne označi vozilo posebnim znakom (članak 189. stavak (9));
- 42) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje nema ispravne propisane uređaje i opremu, osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnoga i priključnog

- vozila, tahografa i guma (članak 205. stavak (1));
- 43) vozač motornog i priključnog vozila registriranog u stranoj zemlji ako nema valjanu prometnu dozvolu, registarske pločice i međunarodnu oznaku zemlje registracije prema odredbama članka 214.
- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) izazvana prometna nezgoda, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 200,00 KM, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila - odredit će mu se jedan kazneni bod.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kojim je izazvana prometna nezgoda, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Članak 241.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 30,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) osoba koja se prevozi vozilom ako na bilo koji način ometa vozača u upravljanju vozilom ili ako utječe na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje sigurnost prometa (članak 32.);
 - 2) vozač ili druga osoba koja se za vrijeme vožnje u motornom vozilu ne veže sigurnosnim pojasom (članak 34. stavak (1));
 - 3) vozač koji prije obavljanja određenih radnji vozilom ne obavijesti o svojoj namjeri druge sudionike u prometu (članak 38.);
 - 4) vozač koji za kretanje svojeg vozila koristi cestu, odnosno kolnik ili prometni trak, odnosno stazu koja nije namijenjena za promet one vrste vozila kojoj to vozilo pripada (članak 39.);
 - 5) vozač koji prilikom kretanja vozila unatrag postupi suprotno odredbama članka 42;
 - 6) vozač koji smanji brzinu kretanja vozila do te mjere da svojim vozilom pričinja smetnje normalnom toku prometa (članak 44. stavak (2));
 - 7) vozač koji se vozilom na cesti izvan naselja kreće brzinom koja je od 10 do 20 km na sat veća od dopuštene brzine (članak 45. st. (3) i (4) i članak 47. st. (1) i (2));
 - 8) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom na kojem nema propisanu oznaku najveće dopuštene brzine za to vozilo (članak 47. stavak (3));

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- 9) vozač koji prilikom skretanja postupi suprotno odredbama članka 49.;
 - 10) vozač koji prilikom napuštanja raskrižja u slučaju iz članka 54. ne propusti sve sudionike u prometu koji se kreću smjerom u kojem je promet otvoren;
 - 11) vozač kojemu je svjetlosnim prometnim znakom dopušten ulazak u raskrižje ako vozilom uđe u raskrižje i ako je gustoća prometa takva da se na raskrižju mora zaustaviti i na taj način ometa ili onemogućuje promet drugim vozilima koja dolaze s bočnih kolnika (članak 55.);
 - 12) vozač koji izvodi mimoilaženje suprotno odredbama čl. 57;
 - 13) vozač koji izvodi obilaženje suprotno odredbama članka 60. stavak (1);
 - 14) vozač koji prilikom davanja zvučnih znakova upozorenja postupi suprotno odredbama članka 68.;
 - 15) vozač koji zaustavi ili parkira vozilo suprotno odredbama članka 72.;
 - 16) osoba koja na zaustavljenom ili parkiranim vozilu otvara vrata i time ometa kretanje drugih sudionika u prometu ili ugrožava sigurnost prometa (članak 73.);
 - 17) vozač vozila na motorni pogon koji svojim vozilom vuče drugo vozilo suprotno odredbama članka 82. i članka 83.;
 - 18) vozač koji prilikom vuče vozila na motorni pogon ne postupi na način propisan u članku 85.;
 - 19) vozač koji neispravno vozilo vuče suprotno odredbama članka 87. ovoga Zakona;
 - 20) vozač koji neispravno motorno vozilo vuče s pomoću užeta ako je razmak između vučnoga i vučenog vozila kraći od propisanog (članak 89.);
 - 21) vozač koji upravlja motornim vozilom bez upaljenog kratkog svjetla (članak 91. stavak 1), kao i vozač koji upravlja traktorom bez upaljenog žutog rotacijskog svjetla (članak 91. stavak (6));
 - 22) gonič stoke koji stoku ne drži sukladno odredbama članka 105. st. (2) i (4) ovoga Zakona;
 - 23) pješak koji se kolnikom kreće suprotno odredbama čl. 107. i 108.;
 - 24) vozač koji postupi suprotno članku 113.;
 - 25) pješak koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje prometa spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni i zvučni znaci koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu ceste preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće po tračnicama (članak 115.);
 - 26) pješak koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem su postavljeni svjetlosni prometni znaci kad se pojavi crveno treptavo svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo (članak 116. stavak (1));
 - 27) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim vozilom a njegovoj je vozačkoj dozvoli istekao rok valjanosti (član 175. stav (1));
 - 28) vozač koji kod sebe nema odgovarajuću valjanu vozačku dozvolu ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 175. stavak (2));
 - 29) ako vozač za vrijeme upravljanja motornim vozilom ne rabi pomagala koja su upisana u obrazac njegove vozačke dozvole (članak 175. stavak (7));
 - 30) instruktor vožnje koji na cesti podučava kandidata za vozača na motornom vozilu koje nije označeno posebnim pločicama (članak 180. stavak (5));
 - 31) vozač motornog vozila koje nema propisani broj registarskih pločica ili na kojem su te pločice postavljene tako da se ne vide dobro ili nisu čitljive (članak 212.);
 - 32) vozač koji kod sebe nema valjanu potvrdu za korištenje pokusnih pločica ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 213. stavak (2));
 - 33) vozač koji kod sebe nema valjanu potvrdu o registraciji za vozilo kojim upravlja ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 213. stavak (1) i članak 214.);
- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) izazvana prometna nezgoda, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 150,00 KM, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila - odredit će mu se jedan kazneni bod.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kojim je izazvana prometna nezgoda, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Članak 242.

- (1) Kada tijelo mjerodavno za obrazovanje u provođenju nadzora nad radom autoškola utvrdi da se autoškola u obavljanju svoje djelatnosti ne pridržava Zakona ili da ne

ispunjava propisane uvjete, tijelo nadležno za obrazovanje rješenjem će odrediti otklanjanje utvrđenih nedostataka i zabraniti će obavljanje jednog dijela osposobljavanja ili cjelokupnog osposobljavanja, dok se utvrđeni nedostaci ne otklone, ako je to potrebno s obzirom na prirodu nedostataka.

- (2) Tijelo mjerodavno za obrazovanje može rješenjem zabraniti rad autoškoli ili odjelu autoškole u trajanju do dva mjeseca ukoliko se Ministarstvu znanosti, prosvjete, kulture i športa Hercegbosanske županije onemogućiti ili ometa obavljanje kontrole.
- (3) Tijelo mjerodavno za obrazovanje može osobi koja obavlja osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa ili instrukturu vožnje koji obavlja osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila u praktičnom upravljanju vozilom, ukoliko osposobljavanje ne obavlja sukladno važećim propisima, privremeno oduzeti licenciju odnosno dozvolu za instruktora vožnje u razdoblju od tri do šest mjeseci.
- (4) Kandidat za vozača motornih vozila koji na ispitu postupa suprotno odredbama članka 185. stavak (4) ovoga Zakona tijelo nadležno za obrazovanje može zabraniti izlazak na ispit u razdoblju od šest mjeseci od dana izlaska na ispit na kojem je počinjen prekršaj.
- (5) Ako nadležno tijelo iz članka 221. stavak (2) ovoga Zakona utvrdi da stanica tehničkog pregleda obavlja tehničke preglede suprotno pozitivnim propisima, izdat će rješenje o privremenoj zabrani rada do otklanjanja nedostataka.
- (6) Nadležno tijelo iz članka 221. stavak (2) ovoga Zakona rješenjem će privremeno zabraniti rad i odrediti razdoblje za otklanjanje nedostataka stanici tehničkog pregleda za koju utvrdi da:
 - 1) prilikom tehničkog pregleda vozila koristi neumjeren ili neispravan uređaj ili opremu;
 - 2) objekt (prostor) ne udovoljava propisanim uvjetima;
 - 3) tehnički pregled vozila obavlja osoba koja nema licenciju.

Članak 243.

Svi prihodi nastali primjenom ovog Zakona pripadaju Proračunu Hercegbosanske županije.

Članak 244.

Provedbu ovoga Zakona, pokretanje i vođenje postupka za prekršaje i poduzimanje drugih mjera za provedbu ovoga Zakona obavljaju mjerodavna tijela.

Članak 245.

Izdavanje prekršajnog naloga obavlja ovlaštena osoba mjerodavnog tijela za poslove nadzora i reguliranja prometa na cestama u Hercegbosanskoj županiji.

Članak 246.

Ako je odlukom mjerodavnoga tijela zabranjeno instrukturu vožnje upravljanje motornim vozilom, instruktor-vožnje se ne smije baviti podučavanjem kandidata za vozača u upravljanju motornim vozilom za vrijeme trajanja te zabrane.

Članak 247.

(1) O izrečenim kaznama, o zabranama upravljanja motornim vozilima, o prometnim nezgodama, o posljedicama prometnih nezgoda, o motornim i priključnim vozilima i o vozačima motornih vozila vodi se evidencija prema mjestu prebivališta.

(2) Mjerodavno tijelo koje izrekne kaznu ili zabranu upravljanja motornim vozilom ili drugu mjeru propisanu ovim Zakonom dužno je o tomu obavijestiti tijelo koje vodi evidenciju o tim kaznama, zabranama i mjerama.

(3) Podatke iz evidencije predviđene u stavku (1) ovoga članka mogu koristiti: sudbena tijela, tijela koja vode prekršajni, odnosno administrativni postupak, policija, državna tijela, zdravstvene ustanove, poduzeća, obrazovne ustanove i nevladine organizacije koje se bave pitanjima sigurnosti cestovnog prometa, kao i poduzeća koja obavljaju javni prijevoz ili prijevoz za vlastite potrebe.

(4) Evidencija o izrečenim kaznama, o zabranama i o mjerama iz stavka (2) ovoga članka vozačima motornih vozila i motornim vozilima vodi se kod mjerodavnoga tijela prema mjestu prebivališta.

Članak 248

- (1) Trajanje zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom računa se od dana

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

deponiranja vozačke dozvole u skladu sa člankom 224.

- (2) Vrijeme provedeno na izdržavanju zatvorske kazne ne računa se u vrijeme 'Tajanja zabrane upravljanja motornim vozilom.

Članak 249.

- (1) Mjerodavno tijelo koje vodi prekršajni postupak, može odgoditi izvršenje zabrane upravljanja motornim vozilom, osim za prekršaj iz toč. 28), 29), 36) i 37) članka 237. ovoga Zakona, uz uvjet da počinitelj prekršaja u određenom roku, koji ne može biti kraći od šest mjeseci ni dulji o jedne godine, ne počini prekršaj za koji se može izreći ta zabrana.
- (2) Odgođeno izvršenje zabrane iz stavka (1) opozvat će se ako počinitelj prekršaja u roku za koji je izvršenje odgođeno počini novi prekršaj za koji je propisano izricanje ili mogućnost izricanja zabrane upravljanja motornim vozilom.
- (3) Izvršenje mjere iz stavka (2) ovoga članka ne može se odgađati.

Članak 250.

Protiv vozača koji ima prebivalište u Županiji, a u stranoj zemlji počini prometni prekršaj, prema propisima te zemlje, u županiji pokrenut će se prekršajni postupak ako to zahtijeva mjerodavno strano tijelo, a vozač za taj prekršaj može biti kažnjen na temelju ovoga Zakona ako za taj prekršaj nije bio kažnjen u zemlji u kojoj je prekršaj počinjen.

Članak 251.

- (1) Ako vozač koji ima inozemnu vozačku dozvolu na teritoriju županije počini prekršaj, za koji je ovim Zakonom predviđeno da se mora ili može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom, tom se vozaču, umjesto zabrane upravljanja motornim vozilom, može izreći zabrana korištenja inozemne vozačke dozvole u istom trajanju.
- (2) Zabrana korištenja inozemne vozačke dozvole je zabrana vozaču kojemu je izrečena da na teritoriju Bosne i Hercegovine upravlja motornim vozilom one kategorije ili onih kategorija na koje se zabrana odnosi.

Članak 252.

Ako maloljetnik izvrši radnju koja je ovim Zakonom utvrđena kao prekršaj, kaznit će se roditelj, posvojitelj, odnosno skrbnik maloljetnika novčanom kaznom propisanom za počinjeni prekršaj ako je taj prekršaj počinjen kao posljedica propusta dužne skrbi o maloljetniku.

Članak 253.

Instruktor vožnje pod čijim se nadzorom kandidat za vozača podučava u upravljanju motornim vozilom u prometu na cesti kaznit će se za prekršaj koji počini kandidat za vozača, osim ako nije bio u stanju spriječiti prekršaj.

XII. STRATEGIJA SIGURNOSTI PROMETA I VIJEĆE ZA SIGURNOST PROMETA**Članak 254.**

- (1) Radi unapređenja prometno-obrazovnog rada, prometne kulture i koordiniranja svih subjekata koji svojim djelovanjem mogu doprinijeti većoj sigurnosti prometa u Hercegbosanskoj županiji, osniva se Vijeće za sigurnost prometa (u daljnjem tekstu: Vijeće).
- (2) Članovi Vijeća imenuju se iz reda stručnjaka za područje cestovnog prometa, mjerodavnih ministarstava i tijela koja upravljaju cestama.
- (3) Broj članova, način imenovanja predsjednika i članova Vijeća, kao i djelokrug, uredit će se propisom koji donosi ministar unutarnjih poslova, uz suglasnost Vlade Hercegbosanske županije.

Članak 255.

- (1) Tijelo mjerodavno za unutarnje poslove je dužno, u suradnji s tijelom mjerodavnim za obrazovanje izraditi Strategiju sigurnosti cestovnog prometa u Hercegbosanskoj županiji (u daljnjem tekstu: Strategija).
- (2) Prije nego što Vlada Hercegbosanske županije razmotri Strategiju, predlagач je obvezan pribaviti mišljenje Vijeća za sigurnost prometa.
- (3) Strategiju usvaja Skupština Hercegbosanske županije i odnosi se na razdoblje od pet godina.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- (4) Strategija sadrži bitna obilježja postojećeg stanja sigurnosti prometa, dugoročne i kratkoročne ciljeve, smjernice, ključna područja rada i rokove za donošenje plana provođenja Strategije. Strategija polazi od načela proklamiranih standardima Europske unije, međunarodnih konvencija i sporazuma čija je potpisnica Bosna i Hercegovina.
- (5) Vlada Hercegbosanske županije usvaja akcijski plan provođenja Strategije.
- (6) Tijelo mjerodavno za unutarnje poslove jednom godišnje podnosi izvješće o provođenju Strategije Skupštini Hercegbosanske županije.
- (7) Tijelo mjerodavno za unutarnje poslove jednom godišnje podnosi izvješće o provedbi akcijskog plana za provođenje Strategije Vladi Hercegbosanske županije.
- (8) Izvješća iz st. (6) i (7) ovoga članka, prije upućivanja u proceduru usvajanja, razmatra Vijeće za sigurnost prometa i o njima daju mišljenje.

XIII. OVLAŠTI ZA DONOŠENJE PROPISA ZA PROVEDBU OVOGA ZAKONA

Članak 256.

- (1) Ovlašćuje se ministar Ministarstva unutarnjih poslova Kantona 10 da donese bliže propise o:
 - 1) premještanju vozila,
 - 2) sastavu i djelokrugu vijeća za sigurnost prometa.
- (1) Ovlašćuje se ministar Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa Županije da donese bliže propise o:
 - 1) načinu formiranja i radu školskih prometnih patrola,
 - 2) obavljanju kontrole propisane člankom 180. stavkom (7) ovoga Zakona.

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 257.

- (1) Vozačima koji, sukladno zakonodavstvu koje je na snazi u Bosni i Hercegovini, imaju pravo upravljati motornim i priključnim vozilima određene kategorije bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim i priključnim vozilima određene kategorije, tako da:

- 1) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije A - bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorije A i potkategorije A1;
 - 2) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije B - bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i BE i potkategorije B1;
 - 3) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije C - bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i C i potkategorija B1 i C1;
 - 4) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije D - bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B, C i D i potkategorija B1, C1 i D1;
 - 5) vozačima koji imaju pravo upravljati priključnim vozilom kategorije E, koja je vrijedila uz kategoriju C - bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija BE, CE i DE i potkategorija C1E i D1E.
- (2) Kandidati za vozača motornih vozila koji su poduku započeli sukladno zakonodavstvu koje je bilo na snazi u vrijeme početka poduke završit će poduku sukladno istome zakonodavstvu.

Članak 258.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prometna dozvola vrijedi kao potvrda o registraciji.

Članak 259.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o sigurnosti prometa na cestama („Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 11/99.).

Članak 260.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije”.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA
Broj: 01-02-41.2/13
Livno, 12. lipnja 2013. godine

Predsjednik Skupštine
Stipo Pelivan v.r.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

motora:

- do 2 godine starosti motocikla u iznosu od 50,00 KM;

- od 2 do 10 godina starosti motocikla u iznosu od 80,00 KM;

g) za plovne objekte dužine preko 5 metara u iznosu od 120,00 KM;

h) po stolu u kasinu u iznosu od 4.000,00 KM;”

i) po automatu za igre na sreću u iznosu od 900,00 KM;”

(2) Porez na imovinu iz stavka (1) točke e), f), g) ovog članka, plaća se prilikom registracije.

(3) Bez dokaza o plaćenom porezu na imovinu iz točki e), f), g) ovog članka, vozilo se ne može registrirati.”

Članak 2.

U Zakonu o porezima Hercegbosanske županije („Narodne novine HBŽ”, broj: 10/09, 02/10), u dijelu c) Porez na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića u ugostiteljstvu, iza članka 22. broj članka: “Članak 28.”, mijenja se u: “Članak 23.”

Članak 3.

U članku 23. stavak 1. mijenja se i glasi: “Obveznik poreza na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića u ugostiteljstvu je svaka pravna osoba ili samostalni gospodarstvenik, koja pruža ugostiteljske usluge.”

U istom članku, iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. i glasi: “Pravne osobe ili samostalni gospodarstvenici koji pružaju ugostiteljske usluge, a registrirani su kao obveznici poreza na dodanu vrijednost, nisu obveznici poreza na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića.”

Članak 3.

Članak 24. mijenja se i glasi: “Osnovicu za obračun poreza na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića čini prodajna cijena pića, umanjena za uračunati porez na dodanu vrijednost”.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije, a primjenjivati će se od 01.01.2018. godine.”

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

Hercegbosanska Županija

SKUPŠTINA

Broj: 01-02-23.4/17

Tomislavgrad, 7. prosinca 2017. godine

Predsjednik Skupštine

Robert Bagarić v.r.

Na temelju članka 26. Ustava Hercegbosanske županije („Narodne novine HBŽ” broj: 3/96, 9/00, 9/04 i 10/05), članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije (“Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 8/03, 14/03, 1/04,6/05, 11/06 i 5/08) Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana 27.11.2017. godine, donosi

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SIGURNOSTI PROMETA NA CESTAMA U HERCEGBOSANSKOJ ŽUPANIJI

Članak 1.

U Zakonu o sigurnosti prometa na cestama u Hercegbosanskoj županiji („Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 6/13. u daljnjem tekstu: Zakon), u članku 9. točka 3) mijenja se i glasi:

„3) bicikl je vozilo opremljeno pedalama, koje ima najmanje dva kotača i koje se pokreće snagom vozača, a može biti dodano opremljeno pomoćnim elektromotorom čija najveća trajna nominalna snaga nije veća od 0,25 kW i maksimalne brzine kretanja do 25 km/h;”.

Iza točke 25) dodaje se nova točka 25a), koja glasi:

„25a) cesta s makadamskim zastorom je cesta koja je izgrađena od dva sloja tucanika u uvaljanom stanju;”.

Iza točke 34) dodaje se nova točka 34a), koja glasi:

„34a) pčelarsko vozilo je motorno ili priključno

vozilo namijenjeno ili konstrukcijski prilagođeno isključivo za prijevoz pčelinjih zajednica (košnica), te se na njemu ne smije prevoziti nikakav drugi teret;”.

Točka 36) mijenja se i glasi:

„36) naselje je izgrađen, nastanjen, prostorno i funkcionalno objedinjen dio naseljenog mjesta u kojem su javne ceste izgrađene s uređenim pločnikom i rubnjakom pokraj kojega se nalazi najmanje sjedne strane red kuća ili skupina zgrada i čije su granice obilježene prometnim znakom za obilježavanje naselja;”.

Iza točke 36) dodaje se nova točka 36a), koja glasi:

„36a) naseljeno mjesto jest prostorna jedinica u Hercegbosanskoj županiji koja obuhvaća jedno ili više naselja s područjem koje pripada tom naseljenom mjestu, čiji se naziv i teritorij uređuju posebnim zakonima i čiji je teritorij označen prometnim znakom za obilježavanje naseljenih mjesta;”.

Iza točke 62) dodaju se nove točke 62a) i 62b) koje glase:

„62a) prometna signalizacija je sustav sredstava, uređaja i oznaka za reguliranje i vođenje prometa;

62b) prometni znak je znak kojim se korištenjem grafičkih ili svjetlosnih ili brojčanih ili slovničkih oznaka ili drugih simbola sudionici u prometu upozoravaju na opasnosti na cesti, stavljaju im se do

znanja ograničenja, zabrane i obveze, odnosno daju obavijesti potrebne za sigurnost kretanja cestom;”.

Točka 95. mijenja se i glasi:

„95) ulica je javna cesta u naselju koja prometno povezuje dijelove naselja;”.

Obrazloženje: Stavak 3) Jasnije i šire definiran pojam bicikl. Stavak 25a) Novi termin, spominje se u zakonu, a nije bio definiran. Stavak 34a) Novi termin, spominje se u zakonu, a nije bio definiran. Stavak 36) Promjena termina, dosta jasnije formuliran i definiran. Stavak 36a) Novi termin, spominje

se u zakonu, a nije bio dosad definiran. Stavak 62a) Novi termin. Stavak 62b) Novi termin, u zakonu nije prije bio definiran. Stavak 95) Preformulacija naziva ulice, jer je dio već formuliran u definiciji naselje.

Članak 2.

Članak 20. Zakona mijenja se i glasi:

„Članak 20”.

„(1) Poduzeća i drugi subjekti koji izvode radove na javnoj cesti su prije početka izvođenja radova dužni postaviti privremenu prometnu signalizaciju i osigurati mjesto na kojem se izvode radovi, održavati prometnu signalizaciju tijekom izvođenja radova, za vrijeme trajanja radova organizirati siguran promet na mjestu izvođenja radova, te poslije završetka radova ukloniti s javne ceste ostatke materijala, sredstva za rad, privremenu prometnu signalizaciju i druge predmete koje su postavili za vrijeme izvođenja radova.

(2) Prometna signalizacija i oprema ceste postavljaju se na temelju Elaborata prometne signalizacije i opreme ceste, ako se radi o prometnoj signalizaciji i opremi ceste namijenjenoj označavanju radova na cesti.”.

Obrazloženje : Detaljnije objašnjeno i uvođenje obveze pravljenja elaborata za poduzeća i druge subjekte koji izvode radove na cesti

Članak 3.

Članak 21. Zakona mijenja se i glasi:

„Članak 21”.

„(1) Mjerodavna tijela koja upravljaju cestama dužna su, sukladno važećim propisima, analizirati i poduzimati mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na cesti na lokacijama na kojima se učestalo događaju prometne nezgode”.

“(2) Tijelo mjerodavno za unutarnje poslove dužno je omogućiti pristup informacijama o prometnim nezgodama institucijama iz stavka (1) ovoga članka za potrebe analize uzroka događanja prometnih nezgoda”.

Obrazloženje : Izmljena termina uzročnik

prometne nezgode, a sada se spominje mjesto gdje se učestalo događaju prometne nezgode, a u drugom stavku uvodi se obveza policije dostavljanja informacije o prometnim nezgodama, a sada omogućiti pristup uvijek po zamolbi, dosad je bila obveza dva puta godišnje dostavljati informacije o prometnim nezgodama

Članak 4.

Članak 22. Zakona mijenja se i glasi:
„Članak 22”.

“(1) U slučaju prekida ili ugrožavanja prometa na javnoj cesti zbog nanosa, odrona ili klizanja terena ili drugih uzroka, kao i u slučaju oštećenja kolnika koja u većoj mjeri ugrožavaju sigurnost prometa, nadležna institucija koja upravlja cestama odmah po saznanju, na uočenoj lokaciji, organizira postavljanje privremene prometne signalizacije, te poduzima mjere za otklanjanje smetnji i uspostavu sigurnog prometa.

(2) U slučaju događaja iz stavka (1) ovoga članka, prometna signalizacija postavlja se sukladno Pravilniku o prometnim znakovima i signalizaciji na cestama, načinu obilježavanja radova i zapreka na cesti i znakovima koje sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba, ako ne postoje uvjeti glede vremena izrade Elaborata prometne signalizacije i opreme ceste”.

Obrazloženje : Detaljnije objašnjenje I obveza postavljanja prometne signalizacije na cesti zbog nanosa, odrona ili klizanja terena ili drugih uzroka, kao i u slučaju oštećenja kolnika koja u većoj mjeri ugrožavaju sigurnost prometa.

Članak 5.

Članak 25. Zakona mijenja se i glasi:
„Članak 25”

„(1) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno propisima o pravilima prometa, prometnoj signalizaciji i naredbama koje daje ovlaštena osoba.

(2) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno prometnoj signalizaciji i kada se time odstupa od prometnih pravila.

(3) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno svjetlosnom prometnom znaku i kada se

značenje tog znaka razlikuje od značenja ostalih prometnih znaka ili prometnih pravila.

(4) Međusobnu prednost prolaza sudionika u prometu, koji na raskrižju svjetlosnim prometnim znakovima istodobno dobivaju pravo prolaza, regulira se prometnim pravilima.

(5) Sudionici u prometu dužni su postupati prema znakovima ili naredbama koje daju ovlaštene osobe i kad se time odstupa od svjetlosnog prometnog znaka ili drugog prometnog znaka ili prometnog pravila”.

Obrazloženje : Uvođenje novog termina „prometna signalizacija, umjesto „ prometni znaci” i detaljniji opis prometnih pravila.

Članak 6.

U članku 33. Zakona stavak (1) mijenja se i glasi:

“(1) Za vrijeme kretanja vozila u prometu na javnoj cesti vozač ne smije koristiti mobilni telefon odnosno druge uređaje za komuniciranje ako nema, odnosno ne koristi, opremu koja omogućuje komuniciranje bez angažiranja ruku za vrijeme vožnje. Vozač ne smije koristiti audio - odnosno videouređaje na način da ne čuje zvučne signale drugih sudionika u prometu, niti poduzimati druge radnje koje ometaju njegovu pozornost pri upravljanju vozilom”.

U članku 33. Zakona iza stavka (2) dodaje se stavak (3) koji glasi:

“(3) Odredbe stavka (1) ovoga članka koje se odnose na druge uređaje za komuniciranje ne primenjuju se na vozače policijskih vozila, vozila sudbene policije, vojna vozila i vozila Granične policije Bosne i Hercegovine, hitne pomoći i vatrogasne službe, dok upravljaju vozilom prilikom obavljanja poslova u vezi sa službenom dužnošću odnosno djelatnošću, kao i vozače taksi prijevoza u obavljanju službene dužnosti”.

Obrazloženje: Jasnije definirana Uporaba mobitela u vozilu i drugih uređaja koji ometaju njegovu pozornost, a u st. 2. izuzeće od kazne nekih institucija.

Članak 7.

Iza članka 33. Zakona dodaje se novi članak 33a., koji glasi:

„Članak 33a”

„(1) U vozilu u prometu na cesti ne smije se koristiti niti nalaziti uređaj odnosno sredstvo kojim se može ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za dokumentiranje prekršaja.

(2) Zabranjeno je stavljati na tržište i reklamirati uređaje i sredstva iz stavka (1) ovoga članka”.

Obrazloženje: Uvođenje novog članka, zabrana uporabe uređaja za ometanje mjerenja brzine vozila. Prije nije bilo kažnjivo, sada postoji potreba zbog češćeg korištenja ove vrste uređaja.

Članak 8.

U članku 37. Zakona u stavku (1) iza riječi: „radnju vozilom na cesti” dodaju se riječi: „ili vozilo uključiti u promet”.

Članak 9.

U članku 46. Zakona stavci (1), (2) i (3) mijenjaju se i glase:

„(1) Brzina kretanja motornih vozila na cesti pod normalnim uvjetima prometa ne smije se ograničiti prometnim znakom ispod 40 km/h.

(2) Brzina kretanja vozila utvrđuje se na jedan od sljedećih načina:

1) pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila,

2) tahografskim zapisom,

3) neposrednim praćenjem vozilom uz videonadzor.

(3) Fotografija i videozapis s podacima o utvrđenoj brzini kretanja vozila, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila”.

Članak 10.

U članku 50. Zakona u stavku (5) iza riječi: „zemljane ceste” dodaju se riječi: „ili ceste s makadamskim zastorom”.

Članak 11.

U članku 51. Zakona iza stavka (3) dodaje se stavak (4), koji glasi:

“(4) Prilikom reguliranja prometa na raskrižju s kružnim tokom, potrebno je regulirati promet tako da vozila u kružnom toku imaju prednost prolaska”.

Članak 12.

U članku 74. Zakona iza točke 12) na kraju teksta interpunkcijski znak točka zamjenjuje se interpunkcijskim znakom zarez i dodaje se točka 13), koja glasi:

„13) na pločniku odnosno na pješačkoj stazi ako to nije izričito regulirano prometnim znakom, a dozvoljeno je parkiranje, mora se ostaviti najmanje 1,6 m širine na površini za kretanje pješaka, s tim što ta površina ne može biti uz rub kolnika.”.

Članak 13.

U članku 75. Zakona točka 5) briše se. Dosadašnja točka 6) postaje točka 5).

Članak 14.

U članku 77. Zakona stavak (5) mijenja se i glasi:

“(5) Premještanje vozila na drugo mjesto i naknadu troškova za premještanje i čuvanje vozila posebnim propisom uređuje tijelo mjerodavno za unutarnje poslove”.

Članak 15.

U članku 91. Zakona u stavku (1) iza riječi „kratka” dodaju se riječi: „ili dnevna”.

Članak 16.

U članku 96. Zakona stavak (2) briše se. Dosadašnji stavak (3) postaje stavak (2).

Članak 17.

Članak 101. Zakona mijenja se i glasi: „Članak 101”.

„Vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla i motocikla mora upravljati vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi sudionici u prometu, a naročito ne smije:

1) ispuštati upravljač iz ruku, osim kad najavljuje promjenu smjera kretanja,

- 2) sklanjati noge s pedala,
- 3) pridržavati se za drugo vozilo,
- 4) voditi, vući ili potiskivati druga vozila odnosno životinje, osim vući priključno vozilo za bicikl,
- 5) dopustiti da vozilo kojim upravlja bude vučeno ili potiskivano,
- 6) prevoziti predmete koji ga mogu ometati tijekom upravljanja,
- 7) imati na oba uha slušalice za audiouređaje,
- 8) koristiti mobilni telefon.”.

Članak 18.

Članak 103. Zakona mijenja se i glasi:
„Članak 103”.

„(1) Vozač mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla, kao i osobe koje se prevoze tim vozilima, moraju nositi na glavi zakopčanu zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje.

(2) Vozač bicikla u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, mora koristiti svjetloodbojni prsluk ili odgovarajuću retroreflektirajuću opremu koja osigurava primjerenu uočljivost vozača bicikla ili bicikla.

(3) Vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla ne smije prevoziti osobu koja je pod utjecajem alkohola odnosno psihoaktivnih tvari ili iz drugih razloga nije sposobna upravljati svojim postupcima.

(4) Vozač bicikla stariji od 18 godina može prevoziti biciklom na javnoj cesti dijete mlađe od osam godina ako je na biciklu ugrađeno posebno sjedalo, prilagođeno uzrastu djeteta i čvrsto spojeno s biciklom, te ako dijete na glavi nosi zakopčanu zaštitnu kacigu”.

Članak 19.

U članku 109. Zakona iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2), koji glasi:

„(2) Za vrijeme kretanja kolnikom pješak ne smije koristiti mobilni telefon niti imati slušalice na oba uha.”.

Dosadašnji stavak (2) postaje stavak (3).

Članak 20.

U članku 113. Zakona u stavku (2) riječi: „naseljenom mjestu” zamjenjuju se riječju „naselju”.

Članak 21.

U članku 129. Zakona stavak (6) mijenja se i glasi:

„(6) Kada se prevozi teret u rasutom stanju, koji po svojim značajkama i granulaciji nije zaštićen na odgovarajući način od rasipanja, u otvorenom tovarnom prostoru na javnoj cesti, mora biti prekriven na odgovarajući način, tako da se spriječi rasipanje tereta.”.

Članak 22.

U članku 131. Zakona u stavku (1) iza riječi „prevoziti” dodaje se riječ „najviše”.

Članak 23.

Naziv Poglavlja IV: “Prometni znakovi” mijenja se i glasi: “Prometna i turistička signalizacija, oprema ceste i znakovi ovlaštenih osoba”.

Članak 24.

U članku 133. Zakona stavak (1) riječi: „propisanim prometnim znacima” zamjenjuju se riječima: „propisanom prometnom signalizacijom”.

U stavku (2) riječi: „Prometnim znakovima” zamjenjuju se riječima: „Prometnom signalizacijom”. Stavci (3) i (4) mijenjaju se i glase:

“(3) Prometnu signalizaciju čine prometni znakovi (znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi, znakovi obavijesti i dopunske ploče koje su sastavnim dijelom prometnog znaka i kojima se pobliže određuje značenje prometnog znaka ako su postavljene), svjetlosni prometni znakovi, oznake na kolniku i pločniku te svjetlosne i druge oznake na cesti.

(4) Sudionici u prometu dužni su se pridržavati ograničenja, zabrana i obveza izraženih prometnom signalizacijom i postupati sukladno njihovom značenju”.

Članak 25.

Članak 134. Zakona mijenja se i glasi:
„Članak 134”.

„(1) Prometnu signalizaciju i opremu ceste postavlja i održavaju ustanove koje upravljaju cestama, sukladno važećim propisima.

(2) Prometna signalizacija postavlja se i održava tako da ih sudionici u prometu mogu na vrijeme i lako uočiti danju i noću te pravodobno postupiti sukladno njihovom značenju.

(3) Prometna signalizacija mora se ukloniti, dopuniti ili zamijeniti ako njezino značenje ne odgovara izmijenjenim uvjetima prometa na cesti ili zahtijevima sigurnosti prometa.

(4) Sadržaj, oblik, boja i veličina prometne signalizacije mora biti ista u svim vremenskim uvjetima, pri dnevnom svjetlu i pri osvjetljavanju farovima.

(5) Prometna signalizacija mora biti osvijetljena ili izrađena od svjetloodbojnih materijala”.

Članak 26.

Članak 135. Zakona mijenja se i glasi:
„Članak 135”.

„(1) Na prometnu signalizaciju i na njezinom nosaču zabranjeno je postavljati bilo što što nije u vezi sa značenjem same signalizacije.

(2) Zabranjeno je neovlašteno postavljati, uklanjati, oštećivati i mijenjati značenje prometne signalizacije, kao i opreme ceste.”.

Članak 27.

Članak 136. Zakona mijenja se i glasi:
„Članak 136”

„Na cesti i u njezinom zaštitnom pojasu ne smiju se postavljati ploče, znakovi, svjetla, stupovi ili drugi slični predmeti kojima se zaklanja ili umanjuje uočljivost postavljene prometne signalizacije ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja oponašaju ili sličie prometnoj signalizaciji, ili zaslijepljuju sudionike u prometu ili odvrćaju njihovu pozornost u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa.”.

Članak 28.

U Poglavlju IV. Zakona u točki 2. naziv: “Znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi i znakovi obavijesti” mijenja se i glasi: “Prometni znakovi”.

Članak 29.

U članku 137. Zakona dodaje se novi stavak (1), koji glasi:

„(1) Prometni znakovi su znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi i znakovi obavijesti. Uz prometni znak može biti postavljena dopunska ploča, koja je sastavni dio prometnog znaka i kojom se pobliže određuje njegovo značenje.”

Dosadašnji stavci (1), (2) i (3) postaju stavci (2), (3) i (4).

Članak 30.

U članku 138. Zakona riječi: „naseljenim mjestima” zamjenjuju se riječju „naselju”.

Članak 31.

U članku 140. Zakona stavak (2) mijenja se i glasi:

„(2) Pri projektiranju nove ili rekonstrukciji postojeće svjetlosne prometne signalizacije obavezno treba ugraditi zeleno treptavo svjetlo, kao najavu prestanka slobodnog prolaza.”

Iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3), koji glasi:

„(3) Pri projektiranju nove ili rekonstrukciji postojeće svjetlosne prometne signalizacije obavezno treba ugraditi dodani signal u obliku strelice, u slučaju zaštićene zelene faze, za vozila koja skreću”.

Članak 32.

U članku 142. Zakona u stavku (1) iza riječi: „za davanje” dodaje se riječ „svjetlosnih”.

Članak 33.

Članak 148. Zakona mijenja se i glasi:
„Članak 148”.

„Na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini mora biti postavljena odgovarajuća prometna signalizacija.”

Članak 34.

U članku 154. Zakona iza stavka (3) dodaju se st. (4) i (5) koji glase:

„(4) Prilikom izvođenja radova na cesti ili obavljanja drugih poslova na cesti, na dijelu koji nije zatvoren za promet, osobe koje izvode radove i nalaze se na cesti moraju na sebi imati svjetloodbojni prsluk.

(5) Sudionik u prometu ne smije ometati radnika koji obavlja radove na cesti ili pokraj ceste i dužan je ukloniti svoje vozilo na zahtjev izvođača radova. Zahtjev izvođača radova može biti dan i kao javni poziv.”

Članak 35.

U članku 160. Zakona u stavku (2) riječi: „mjesno mjerodavno tijelo za izdavanje vozačke dozvole” zamjenjuju se riječima: „mjerodavno tijelo koje vozača vodi u evidenciji”.

Članak 36.

Iza članka 160. Zakona dodaje se novi članak 160a., koji glasi:

„Članak 160a.”

„(1) Ako je zdravstvena ustanova primila osobu na liječenje koja, zbog svog zdravstvenog stanja, nije sposobna samostalno upravljati motornim vozilom, a otpušta se iz zdravstvene ustanove na kućno liječenje, dužna je o tome odmah obavijestiti tijelo mjerodavno za unutarnje poslove radi provjere važenja vozačke dozvole.

(2) Mjerodavno tijelo koji vodi vozača u evidenciji dužno je u roku od tri dana pozvati vozača koji, prema informaciji zdravstvene ustanove, zbog svoga stanja nije sposoban sigurno upravljati vozilom i privremeno oduzeti vozačku dozvolu, te ga uputiti na izvanredan liječnički pregled ako on nije suglasan s privremenim oduzimanjem vozačke dozvole.

(3) U slučaju izvanrednog liječničkog pregleda iz stavka (2) ovoga članka, on se obavlja na trošak

osobe upućene na izvanredni liječnički pregled.”

Članak 37.

U članku 177. Zakona iza stavka (3) dodaje se stavak (4), koji glasi:

„(4) Smatrat će se daje vozač počeo upravljati vozilom ako je pokrenuo vozilo s mjesta.”

Članak 38.

U članku 178. Zakona u stavku (3) riječi: „prometna pravila” zamjenjuju se riječima: „pravila prometa”.

Iza stavka (4) dodaje se novi stavak (5), koji glasi:

„(5) Osposobljavanje za vozača tramvaja pravilnikom propisuje mjerodavno ministarstvo unutarnjih poslova, u suradnji s tijelom mjerodavnim za obrazovanje, ako je u sklopu javnog prijevoza organiziran tramvajski promet.”

Članak 39.

U članku 180. Zakona stavak (9) mijenja se i glasi:

“(9) Bliže odredbe o osposobljavanju za vozača motornih vozila propisane su pravilnikom iz članka 177. stavka 10. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09., 48/10, 18/13. i 8/17)”.

Iza stavka (9) dodaju se stavci (10), (11) i (12) koji glase:

“(10) Odluka o jedinstvenim minimalnim proračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata iz pružanja prve pomoći regulirati će se sukladno članku 39. stavku (12) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 8/17.

(11) Odluka o jedinstvenim minimalnim proračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata iz teoretskog i praktičnoga dijela osposobljavanja kandidata za vozače regulirati će se sukladno članku

11

39. stavku (13) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 8/17.

(12) Bliže odredbe o obavljanju kontrole iz stavka (7) ovoga članka pravilnikom propisuje tijelo mjerodavno za obrazovanje, sukladno općim načelima obavljanja kontrole propisanim podzakonskim aktom iz stavka (10) i (11) članka 177. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13. i 8/17).”.

Članak 40.

U članku 186. Zakona stavak (2) mijenja se i glasi:

„(2) Tijela iz stavka (1) ovoga članka mogu povjeriti poslove iz stavka (1) ovoga članka i drugoj odgovarajućoj strukovnoj ili stručnoj organizaciji sukladno važećem zakonodavstvu.”.

Iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3), koji glasi:

„(3) Bliže odredbe s programom usavršavanja za osobe iz stavka (1) ovoga članka propisati će se sukladno članku 183. stavku (3) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13. i 8/17).”.

Članak 41.

U članku 187. Zakona stavak (2) mijenja se i glasi:

“(2) Osim uvjeta iz stavka (1) ovoga članka, pravo upravljanja motornim vozilom za pojedine kategorije odnosno potkategorije stječe osoba koja navrši:

1.16 godina za potkategorije A1 i B1, traktor i radni stroj;

2.18 godina za kategorije A, B, BE i potkategorije C1 i C1E;

3.21 godinu za kategorije C i CE, pod uvjetom da

ima vozačku dozvolu za potkategorije C1 ili C1E najmanje jednu godinu;

4. 21 godinu za potkategorije D1 i D1E, pod uvjetom da ima vozačku dozvolu za B kategoriju najmanje dvije godine;

5. 24 godine za kategorije D i DE, pod uvjetom da ima vozačku dozvolu za potkategorije D1 ili D1E najmanje dvije godine.”.

Iza stavka (2) dodaju se novi stavci (3), (4) i (5) koji glase:

“(3) Osobi koja prvi puta stekne pravo upravljanja motornim vozilom kategorije B, izuzev vozača kojima je to osnovno zanimanje za vrijeme obavljanja djelatnosti, a koja tijekom dvije godine od dana stjecanja prava upravljanja motornim vozilom kategorije B sakupi četiri kaznena boda, mjerodavno tijelo za izdavanje vozačke dozvole oduzeti će vozačku dozvolu i poništiti je, čime ona gubi pravo upravljanja motornim vozilom.

(4) Rješenje o oduzimanju i poništavanju vozačke dozvole donosi tijelo kod kojega se vozač vodi u evidenciji.

(5) Osoba kojoj je vozačka dozvola oduzeta i poništena sukladno odredbama ovoga članka smatrat će se da nema položen vozački ispit za upravljanje motornim vozilom kategorije B.”.

Članak 42.

Iza članka 187. Zakona dodaje se novi članak 187a, koji glasi:

“Članak 187a”.

„(1) Vozačku dozvolu za kategoriju BE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju B.

(2) Vozačku dozvolu za kategoriju C1E mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju C1.

(3) Vozačku dozvolu za kategoriju CE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju C.

(4) Vozačku dozvolu za kategoriju D1E mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju D1.

(5) Vozačku dozvolu za kategoriju DE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju D.

(6) Vozačku dozvolu za kategorije C i C1 mogu

dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju B.

(7) Vozačku dozvolu za kategoriju D mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju D1 najmanje dvije godine.

(8) Vozačku dozvolu za kategoriju D1 mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju B najmanje dvije godine.”

Članak 43.

U članku 188. Zakona stavak (18) mijenja se i glasi:

(18) Vozač kojemu je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom kategorije B i potkategorija BI i D1, a vozač kojemu je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije C ima pravo upravljati i motornim vozilom kategorije B i potkategorija BI i CL”.

U stavku (20) iza riječi: „upravljanja vozilima” dodaje se riječ „odgovarajućih”.

Članak 44.

„Članak 191”.

„Stranac koji privremeno boravi u Bosni i Hercegovini ili državljanin Bosne i Hercegovine koji prebiva u inozemstvu za vrijeme privremenog boravka u Bosni i Hercegovini može upravljati vozilom na teritoriju Bosne i Hercegovine na temelju važeće inozemne vozačke dozvole ili međunarodne vozačke dozvole, izdane sukladno odredbama Bečke konvencije o cestovnom prometu, koju je izdalo mjerodavno tijelo strane države.”.

Članak 45.

U članku 193. Zakona u stavku (2) riječi: „članka 191.” zamjenjuju se riječima: „članka 189.”. U stavku (4) riječi: „članka 192.” zamjenjuju se riječima: „članka 189”. Iza stavka (5) dodaje se stavak (6), koji glasi:

“(6) Sudjelovanje vozača međunarodnih oružanih snaga stacioniranih u Bosni i Hercegovini u prometu na cestama u Bosni i Hercegovini može se regulirati posebnim međunarodnim ugovorom.”.

Članak 46.

Naziv Odjeljka 8. „Trajanje upravljanja motornim vozilom” briše se. Članci 202, 203. i 204. Zakona brišu se.

Članak 47.

U članku 210. Zakona u stavku (5) u točki 1) alineji 2. iza riječi „traktor,” dodaju se riječi: „priključno vozilo za traktor”.

Članak 48.

U članku 211. Zakona u stavku (1) iza točke 6) briše se riječ „i” i dodaje interpunkcijski znak točka-zarez. Iza točke 7) interpunkcijski znak točka zamjenjuje se riječju „i” i dodaje se nova točka 8), koja glasi:

„8) prenosive pločice.”.

Članak 49.

U članku 215. Zakona stavak (2) se mijenja i glasi:

„(2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, ova vozila mogu sudjelovati u prometu iako su registrirana u inozemstvu, a najdulje tri mjeseca od dana ulaska na teritorij Bosne i Hercegovine. Rok za vozila koja su vlasništvo stranaca kojima je izdano odobrenje za privremeni boravak dulji od šest mjeseci ili za stalni boravak počinje teći nakon dobivanja ovoga statusa.”.

Članak 50.

U članku 217. Zakona iza stavka (3) dodaje se stavak (4), koji glasi:

„(4) Bliže odredbe o postupku i načinu registracije oldtimera propisati će se sukladno odredbama članka 215. stavak (4) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/06., 75/06., 44/07., 84/09., 48/10., 18/13. i 8/17).”.

Članak 51.

Iza članka 217. Zakona dodaje se novi članak 217a, koji glasi:

„Članak 217a”.

„(1) Prenosive pločice koriste se isključivo na teritoriju Bosne i Hercegovine za vozila koja se kreću do mjesta carinjenja, homologacije, servisiranja, prodajnog i izložbenog mjesta, mjesta atestiranja, mjesta skladištenja/čuvanja, mjesta nadogradnje i za vozila kojima se obavlja probna vožnja.

(2) Prenosive pločice izdaju se najdulje na rok od jedne godine.

(3) Za prenosive pločice izdaje se potvrda o registraciji vozila. Potvrda o registraciji vozila izdaje se na rok od jedne godine, uz uvjet da su plaćene propisane obveze.

(4) Kada upravlja vozilom koje je označeno prenosivim pločicama, vozač mora kod sebe imati važeću potvrdu o registraciji vozila.

(5) O izdanim prenosivim pločicama vodi se evidencija.

(6) Prenosive pločice izdaju se na ime pravne ili fizičke osobe poduzetnika koji se bavi proizvodnjom, nadogradnjom, servisiranjem, prijevozom ili prodajom vozila na malo. Izdavanje prenosivih pločica odobrava ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, a izdaje ih policijska postaja prema sjedištu pravne ili fizičke osobe poduzetnika.

(7) Ako policijska postaja utvrdi da se prenosive pločice koriste protivno propisima i rješenju kojim je odobreno izdavanje prenosivih pločica, ministarstvo mjerodavno za unutarnje poslove rješenjem će pravnoj ili fizičkoj osobi iz stavka (6) ovoga članka oduzeti prenosive pločice, odnosno odbiti zahtjev za odobrenje prenosivih pločica. Ponovni zahtjev za odobrenje iz stavka (6) ovoga članka može se podnijeti nakon isteka dvije godine od dana izvršenosti rješenja.”.

Članak 52.

U članku 219. Zakona stavak (2) mijenja se i glasi:

„(2) Tehnički pregled vozila može biti redoviti, preventivni i izvanredni.”.

Članak 53.

Članak 220. Zakona mijenja se i glasi:

„Članak 220”.

„(1) Novoprodukcijom motorna i priključna vozila, nakon obveznog identificiranja vozila prije prve

registracije, vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom mjeseca u kojem istječe rok od 24 mjeseca od dana prve registracije vozila, te tijekom mjeseca u kojem istječe rok od 48 mjeseci od dana prve registracije vozila.

(2) Vozila stara četiri i više godina vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom svakog 12. mjeseca od posljednjeg redovitog tehničkog pregleda.

(3) Vozila koja se uvoze u Bosnu i Hercegovinu, a nisu novoprodukcijom, prije prve registracije vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu.”.

Članak 54.

U članku 221. Zakona u stavku (1) iza riječi „godišnje” interpunkcijski znak zarez zamjenjuje se interpunkcijskim znakom točka, a ostatak teksta se briše.

Iza stavka (1) dodaju se novi stavci (2), (3) i (4) koji glase:

„(2) Preventivni tehnički pregled vozila obavlja se nakon protoka šest mjeseci od redovitog tehničkog pregleda vozila.

(3) Preventivnom tehničkom pregledu vozila iz stavka (2) ovoga članka dužna su se podvrgnuti vozila koja se daju u najam (rent-a-car), vozila kojima se obavlja osposobljavanje kandidata za vozače, vozila kojima se obavlja taksi prijevoz, autobusi, teretna i priključna vozila za prijevoz opasnih tvari, teretna i priključna vozila čija najveća dopuštena masa premašuje 7.500 kg.

(4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, preventivnim tehničkim pregledima ne podliježu vozila za stanovanje ili kampiranje, pčelarska vozila, teretna i priključna vatrogasna vozila, teretna i priključna vozila za zabavne radnje i priključna vozila za traktore.”.

Dosadašnji stavci (2), (3), (4), (5) i (6) postaju stavci (5), (6), (7), (8) i (9).

U dosadašnjem stavku (4), koji postaje stavak (7), riječi: „Tijela iz stavka (2)” zamjenjuju se riječima: „Tijela iz stavka (5)”.

U dosadašnjem stavku (5), koji postaje stavak (8),

riječi: „Tijela iz stavka (2)” zamjenjuju se riječima: „Tijela iz stavka (5)”.

U dosadašnjem stavku (6), koji postaje stavak (9), iza riječi “poslove” dodaju se riječi: “i tijelima iz stavka (5) ovoga članka.”.

Članak 55.

Članak 223. Zakona briše se.

Članak 56.

U članku 226. Zakona u stavku (2) na kraju teksta interpunkcijski znak točka zamjenjuje se interpunkcijskim znakom zarez i dodaju se riječi: „a vozača kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi iznad 1,5g/kg ili koji odbije testiranje, a pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola zadržati do otrežnjenja, a najdulje 12 sati.”.

Stavak (5) briše se.

Dosadašnji stavci (6), (7), (8) i (9) postaju stavci (5), (6), (7) i (8).

U dosadašnjem stavku (7), koji postaje stavak (6), iza riječi „(4)” interpunkcijski znak zarez zamjenjuje se riječju „i”, a riječi: „i (6)” brišu se.

U dosadašnjem stavku (9), koji postaje stavak (8), iza riječi „(4)” interpunkcijski znak zarez zamjenjuje se riječju „i”, a riječi: „i (6)” brišu se.

Članak 57.

U članku 229. Zakona riječi: „članak 223.” zamjenjuju se riječima: „članak 46.”.

Članak 58.

U članku 231. Zakona u stavku (1) iza riječi „pločice” stavlja se interpunkcijski znak zarez i briše se riječ „i”, a iza riječi „naljepnicu” dodaju se riječi: „ili koje nije podvrgnuto izvanrednom tehničkom pregledu na koji gaje uputila ovlaštena osoba mjerodavnog tijela.”.

Članak 59.

U članku 232. Zakona stavci (1) i (2) mijenjaju se i glase:

„(1) Ovlaštena osoba mjerodavnog tijela pismenim će nalogom uputiti na izvanredni tehnički pregled motorno i priključno vozilo za koje postoje osnove sumnje u tehničku neispravnost uređaja za upravljanje ili uređaja za zaustavljanje, vozilo koje je u prometnoj nezgodi toliko oštećeno da se opravdano može zaključiti da su na njemu oštećeni sklopovi i uređaji koji su bitni za sigurnost prometa, vozilo za koje se opravdano posumnja da ima neispravan uređaj za pogon na tekući plin, vozilo za koje se opravdano posumnja da ima neispravan uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila, vozilo koje ispušnim plinovima ili na drugi način prekomjerno zagađuje okoliš, kao i vozilo koje proizvodi prekomjernu buku.

(2) Ako vozač iz stavka (1) ovoga članka odbije podvrgnuti vozilo izvanrednom tehničkom pregledu ili se na izvanrednom tehničkom pregledu potvrdi neispravnost zbog koje je vozilo upućeno na izvanredni tehnički pregled ili se ustanovi druga neispravnost za koju je propisano isključivanje iz prometa, mjerodavno tijelo koje je uputilo vozilo na izvanredni tehnički pregled isključit će vozilo iz prometa, privremeno oduzeti i zadržati potvrdu o registraciji vozila do otklanjanja navedene neispravnosti i potvrde ispravnosti vozila na novom tehničkom pregledu, o čemu izdaje potvrdu sukladno članku 231. stavak (5) ovoga Zakona.

Članak 60.

U članku 233. Zakona u stavku (1) točka 6) briše se.

Članak 61.

U članku 234. Zakona u stavku (1) točka 19) briše se.

U točki 20) iza riječi: „priključnog vozila” brišu se interpunkcijski znak zarez i riječ „tahograf”.

Članak 62.

U članku 235. Zakona u stavku (1) točka 3) mijenja se i glasi:

„3) ne poduzima praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na cesti na lokacijama na kojima se učestalo događaju prometne nezgode (članak 21. stavak (1));”.

Iza točke 7) dodaje se točka 7a), koja glasi:

„7a) postupi suprotno odredbama članka 33a.

stavka (2);”.

Točka 13) mijenja se i glasi:

„13) ako ukloni ili ošteti prometnu signalizaciju ili opremu ceste ili izmijeni značenje prometnog znaka ili opreme ceste (članak 135. stavak (2));”.

Točka 23) briše se.

U točki 24) iza riječi: „priklučnog vozila” brišu se interpunkcijski znak zarez i riječ „tahograf.

Članak 63.

U članku 236. Zakona u stavku (1) iza točke 3) dodaje se točka 3a), koja glasi:

„3a) vozač koji na suvozačevom sjedalu prevozi dijete mlađe od 12 godina (članak 34. stavak (3));”.

U točki 4) riječi: „preko 2 g/kg” zamjenjuju se riječima: „preko 1,5g/kg”.

U točki 5) riječi: „u naselju” brišu se.

Iza točke 5) dodaju se točke 6), 7), 8), 9) 10) i 11) koje glase:

„6) ako osoba koja je sudjelovala u prometnoj nezgodi postupi protivno odredbama članka 157. stavka (1);

7) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim vozilom prije stjecanja prava na upravljanje motornim vozilom (članak 187.);

8) vozač koji sudjeluje u prometu vozilom koje je neregistrirano ili čija je potvrda o registraciji vozila istekla za više od 30 dana (članak 209, članak 213. stavak (1));

9) vozač koji na vozilu koristi registracijske pločice koje nisu izdane za to vozilo (članak 211. stavak (1));

10) vozač ili instruktor vožnje koji odbija obaviti ispitivanje pomoću odgovarajućih sredstava i aparata ili stručni pregled radi provjeravanja ima li alkohola u organizmu ili pokazuje li znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno je li pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju rabiti prije i za vrijeme vožnje (članak 222. st. (1) i

11) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim vozilom protivno odredbi članka 229.”. U stavku (2) riječi: „točke 4) i 5)” zamjenjuju se riječima: „točkama 4), 5), 8), 9), 10) i 11)”.

Članak 64.

U članku 237. Zakona u stavku (1) iza točke 1)

dodaje se točke la), lb) i lc) koje glase:

„la) vozač koji prilikom upravljanja vozilom koristi mobilni telefon ili drugi uređaj protivno odredbama članka 33.;

lb) vozač koji u prometu na cesti koristi uređaj odnosno sredstvo kojim se može ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za dokumentiranje prekršaja (članak 33a. stavak (1));

lc) vozač ili druga osoba koja se za vrijeme vožnje u motornom vozilu ne veže sigurnosnim pojasom (članak 34. stavak (1))”.

Točka 3) mijenja se i glasi:

„3) vozač koji se vozilom na cesti kreće brzinom koja je za više od 30 km do 50 km na sat veća od dozvoljene brzine (članak 45. i članak 47. st. (1) i (2));”.

Točka 24) mijenja se i glasi:

“24) osoba koja ukloni ili ošteti prometnu signalizaciju ili opremu ceste ili izmijeni značenje prometne signalizacije (članak 135. stavak (2));”.

Iza točke 27) dodaje se točka 27a), koja glasi:

„27a) vlasnik odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom koji postupi suprotno članku 175. stavak (5);”.

U točki 29) riječi: „od 1g/kg do 2g/kg” zamjenjuju se riječima: „preko 0.8g/kg do 1.5g/kg”. Točka 30) briše se.

Točke 33), 34), 35) i 36) mijenjaju se i glase:

„33) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje ne ispunjava propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priklučnog vozila i gume (članak 205. stavak (1);

34) vozač koji kod sebe nema važeću potvrdu o registraciji za vozilo kojim upravlja ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 213. stavak (1)), a pri tome stiker naljepnica ne dokazuje daje vozilo registrirano (članak 210. stavak (3) i članak 217. stavak (1));

35) vozač koji upravlja motornim i priklučnim

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

vozilom ukoliko stiker naljepnica nije postavljena na propisan način ili nije čitljiva (članak 210. stavak (3) i članak 217. stavak (1));

36) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim ili priključnim vozilom poslije isteka važenja potvrde o korištenju probnih ili prenosivih pločica (članak 213. stavak (2) i članak 217a. stavak (4));”.

Iza točke 36) dodaju se toč. 36a) i 36b) koje glase:

“36 a) vozač motornog i priključnog vozila registriranog u stranoj zemlji ako nema međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koja važi na području Bosne i Hercegovine i ne pokaže je na zahtjev policijskog službenika ili druge ovlaštene osobe (članak 213. stavak (1));

36b) vozač motornog i priključnog vozila ako nema važeću potvrdu o registraciji vozila i registracijske oznake koje je izdalo nadležno tijelo zemlje u kojoj je vozilo registrirano (članak 214.).

Točka 37) briše se.

Iza točke 38) dodaje se nova točka 38a), koja glasi:

„38a) vozač koji u prometu na cesti sudjeluje motornim ili priključnim vozilom koje je upućeno na tehnički pregled, a nije podvrgnuto tom pregledu (članak 232.).”.

U stavku (2) riječi: „i 37)” brišu se.

U stavku (4) riječi: „izuzev vozača iz stavka (1) točke 30) ovoga članka” brišu se.

Članak 65.

U članku 238. Zakona u stavku (1) iza točke 3) dodaje se točka 3a), koja glasi:

„3a) vozač kod kojega se u vozilu u prometu na cesti nađe uređaj odnosno sredstvo kojim se može otkrivati ili ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za otkrivanje i dokumentiranje prekršaja (članak 33a. stavak (1));”.

Iza točke 7) dodaje se točka 7a), koja glasi:

„7a) vozač koji prilikom pokretanja vozila iz mjesta naglo poveća brzinu kretanja na način da

dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škripe (članak 44. stavak (3));”.

U točki 8) riječi: „(članak 51. stavak (2))” zamjenjuju se riječima: „članak 51. stavak (2) i (4))”. Točka 23) briše se.

U točki 27) riječi: „od 0,3g/kg do 1g/kg” zamjenjuju se riječima: „preko 0,3 g/kg do 0,8g/kg”. Točka 32) briše se.

Članak 66.

U članku 239. Zakona u stavku (1) točka 4) mijenja se i glasi:

„4) vozač koji se vozilom na cesti kreće brzinom koja je za više od 20 km do 30 km na sat veća od dopuštene brzine (čl. 45. i 47. st. (1) i (2));”.

Točka 16) mijenja se i glasi:

„16) vozač mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla, kao i osobe koje se prevoze tim vozilima, koji za vrijeme vožnje ne nosi na glavi zakopčanu zaštitnu kacigu (članak 103. stavak (1));”.

Iza točke 16. dodaju se toč. 16a), 16b) i 16c) koje glase:

„16a) vozač bicikla koji u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, ne koristi svjetloodbojni prsluk ili odgovarajuću retroreflektirajuću opremu koja osigurava primjerenu uočljivost vozača bicikla ili bicikla (članak 103. stavak (2));

16b) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla koji prevozi osobu koja je pod utjecajem alkohola odnosno psihoaktivnih tvari ili iz drugih razloga nije sposobna upravljati svojim postupcima (članak 103. stavak (3));

16c) vozač bicikla stariji od 18 godina koji na javnoj cesti biciklom prevozi dijete mlađe od osam godina ako na biciklu nije ugrađeno posebno sjedalo, prilagođeno uzrastu djeteta i čvrsto spojeno s biciklom, te ako dijete na glavi ne nosi zakopčanu zaštitnu kacigu (članak 103. stavak (4));”.

Toč. 30) i 31) brišu se.

Članak 67.

U članku 240. Zakona u stavku (1) iza točke 1) dodaje se nova točka la), koja glasi:

„la) vozač koji u cestovnom automobilu na prednjem sjedalu prevozi osobu koja je očito pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava (članak 34. stavak (2));”.

Točke 5) i 8) brišu se.

Točka 9) mijenja se i glasi:

„9) vozač koji se vozilom na cesti kreće brzinom koja je za više od 10 km do 20 km na sat veća od dopuštene brzine (čl. 45. i 47. st. (1) i (2));”.

Točka 13. briše se.

Točka 27) mijenja se i glasi:

„27) vozač lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla, četverocikla i mopeda i osobe koje se prevoze tim vozilom ako u prometu na cesti ne nose zakopčanu zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje, a u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, vozač bicikla ne nosi i svjetloodbojni prsluk ili odgovarajuću opremu koja osigurava primjerenu uočljivost vozača bicikla ili bicikla (članak 103.);”.

Iza točke 31) dodaje se nova točka 31a), koja glasi:

„31 a) pješak koji za vrijeme kretanja kolnikom koristi mobilni telefon ili ima slušalice na ušima (članak 109. stavak (2));”.

U točki 43) riječi: „važecu prometnu dozvolu, registracijske pločice i” brišu se.

Članak 68.

U članku 241. Zakona u stavku (1) toč. 2) i 7) brišu se.

U točki 21) iza riječi „kratkog” dodaju se riječi: „ili dnevnog”.

Iza točke 21) dodaje se točka 21a), koja glasi:

„21 a) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla koji prevozi osobu koja je pod utjecajem alkohola odnosno psihoaktivnih tvari ili iz

drugih razloga nije sposobna upravljati svojim postupcima;”.

Točka 33) mijenja se i glasi:

„33) vozač koji kod sebe nema policu obveznog osiguranja ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 213. stavak (1)).”.

Članak 69.

U članku 242. Zakona stavci (1), (2) i (3) mijenjaju se i glase:

„(1) Kada mjerodavno tijelo iz članka 180. stavka (7) ovoga Zakona u obavljanju nadzora nad radom autoškola i Crvenog križa utvrdi da se autoškola ili organizacijska jedinica Crvenog križa u obavljanju svoje djelatnosti ne pridržava Zakona ili da ne ispunjava propisane uvjete, tijelo mjerodavno za obrazovanje rješenjem će odrediti otklanjanje utvrđenih nedostataka, a ako je to potrebno, glede prirode nedostataka zabranit će obavljanje jednog dijela osposobljavanja ili cjelokupnog osposobljavanja u razdoblju do dva mjeseca ili dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

(2) Tijelo mjerodavno za obrazovanje rješenjem može zabraniti osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila autoškoli ili odjelu autoškole ili organizacijskoj jedinici Crvenog križa u trajanju do dva mjeseca ako se nadležnom tijelu iz stavka (1) ovoga članka onemogućiti ili se ometa obavljanje kontrole.

(3) Tijelo mjerodavno za obrazovanje može predavaču teoretske nastave koji osposobljava kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa ili instruktora vožnje koji osposobljava kandidata za vozača motornih vozila u praktičnom upravljanju vozilom, ako osposobljavanje ne obavlja sukladno važećim propisima, privremeno zabraniti osposobljavanje kandidata na razdoblje do šest mjeseci.”.

U stavku (5) riječi: „stavak (2)” zamjenjuje se riječima: „stavak (5)”. U stavku (6) riječi: „stavak (2)” zamjenjuju se riječima: „stavak (5)”.

Članak 70.

U članku 257. Zakona u stavku (1) točka 4) mijenja se i glasi:

„4) vozačima koji imaju pravo upravljanja vozilom kategorije D bit će izdana vozačka dozvola za

upravljanje vozilima kategorija B i D i potkategorija BI i DI”.

Članak 71.

U članku 6. stavku 3, u članku 10. stavku 2, u članku 147. stavku 2, u članku 156. stavku 3, u članku 161. stavku 7, u članku 162. stavku 6, u članku 173. stavku 3, u članku 180. stavku 1, u članku 181. stavku 8. i stavku 9, u članku 182. stavku 3, u članku 189. stavku 10, u članku 190. stavku 3, u članku 195. stavku 5, u članku 201, u članku 205. stavku 3, u članku 207. stavku 3, u članku 217. stavku 3, u članku 221. stavku 6. i u članku 227. stavku 14, Zakona u zagradi iza brojeva 48/10 stavlja se interpunkcijski znak zarez i briše slovo „i”, te iza brojeva 18/13 briše se interpunkcijski znak točka i dodaje se sljedeće: „i 8/17”.

Članak 72.

Pročišćeni tekst ovoga Zakona priprema Zakonodavno - pravna komisija Skupštine Hercegbosanske županije.

Članak 73.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u “Narodnim novinama Hercegbosanske županije”.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska Županija
SKUPŠTINA
Broj: 01-02-39.4/17
Tomislavgrad, 28. studenoga 2017. godine

Predsjednik Skupštine
Robert Bagarić v.r.

Na temelju članka 26. stavak 1. točka e) Ustava Hercegbosanske županije („Narodne novine HBŽ” broj: 3/96, 9/00, 9/04 i 10/05), članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije (“Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 8/03, 14/03, 1/04,6/05, 11/06 i 5/08) Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana 27.11.2017.godine, donosi

ZAKON

o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima

Članak 1.

U Zakonu o komunalnim djelatnostima (“Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 2/06 i 4/06) u članku 2. brišu se stavci 2, 3. i 4.

Članak 2.

Članak 3. mijenja se i glasi:

Članak 3.

Komunalne djelatnosti, koje se obavljaju kao javna služba, u smislu ovog Zakona su:

1. opskrba pitkom vodom,
2. odvodnja i prečišćavanje otpadnih voda,
3. opskrba toplinskom energijom,
4. održavanje čistoće na javnim površinama,
5. zbrinjavanje komunalnog otpada,
6. održavanje javnih površina,
7. održavanje javnih garaža i javnih parking prostora,
8. održavanje nekategoriziranih prometnica,
9. tržnice,
10. obavljanje pogrebnih poslova,
11. javna rasvjeta,
12. obavljanje dimnjačarskih poslova,
13. dekoriranje,
14. obavljanje kafilerijskih usluga,
15. održavanje groblja,
16. prijevoz putnika u javnom prometu.”

Članak 3.

U članku 4. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Pod pojmovima komunalnih djelatnosti iz članka 3. ovog Zakona podrazumijevaju se:

1. Pod opskrbom pitkom vodom podrazumijevaju se poslovi zahvaćanja, prečišćavanja i isporuke vode za piće.
2. Pod odvodnjom i prečišćavanjem otpadnih voda podrazumijeva se odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, odvodnja oborinskih voda, te crpljenje, odvoz i zbrinjavanje fekalija iz septičkih jama i ostalih sabirnih objekata.
3. Pod opskrbom toplinskom energijom podrazumijeva se proizvodnja i isporuka pare i tople vode.